

Pla d'acció cultural

Santa Margarida i els Monjos

2025

Sumari

1. Introducció	4
2. Metodologia	6
3. Objectius	9
4. Diagnòstic	10
a. Context del municipi	10
b. Recursos culturals	19
i. Equipaments públics al municipi	19
ii. Organització municipal	36
iii. Planificació municipal	40
iv. Pressupost municipal	43
v. Entitats	47
vi. Calendari i principals esdeveniments	52
c. Comunicació	64
5. Proposta de DAFO	66
6. Conclusions de la diagnosi	67
7. Estratègia i accions	71
a. Eix Instrumental: Millora de les polítiques culturals	73
Programa a.1 – Reforç de l'àmbit de cultura dins de l'organització municipal	73
Programa a.2 – Polítiques culturals més inclusives	77
Programa a.3 – Promoció activa del català	82
Programa a.4 – Aposta jove	85
Programa a.5 – Actualització de la comunicació cultural	88
b. Eix Temàtic: Impuls d'eixos transversals de singularitat	91
Programa b.1 – Educació en valors i educació per la pau	91
Programa b.2 – Reforç del patrimoni natural i cultural	94
Programa b.3 – Memòria històrica	96
c. Eix Social: Reforçar el teixit associatiu	100
Programa c.1 – Suport al teixit associatiu	100
Programa c.2 – Millora dels òrgans de participació	102
Programa c.3 – Enfortir la coordinació territorial entre nuclis dins del municipi	104
Programa c.4 – Reconeixement i visibilització del teixit cultural	104
d. Eix Dotacional: Impuls i ampliació d'equipaments culturals	106
Programa d.1 – Castell de Penyafort	107
Programa d.2 – Rellançament del CIARGA	109
Programa d.3 – Escola de Música Municipal	110
Programa d.4 – Biblioteca municipal	110
Programa d.5 – Casa de Cultura i La Quadra	111
Programa d.6 – Millora general d'equipaments	112
e. Eix de Governança: Dinàmiques supramunicipals	116
Programa e.1 – Coordinació tècnica supramunicipal	116
Programa e.2 – Programació coordinada	117

8.Proposta de seguiment	118
Proposta d'indicadors	119
9.En conclusió	121
10.Annexos	123
Annex A. Recull de visions focus grups	123
Annex B. Qüestionari obert: Eixos estratègics i accions	127
Annex C. Pla d'Equipaments (informació destacada)	138
Annex D. Dades per equipament	139
Annex E. Fonts documentals	140
11. Crèdits	142

1. Introducció

Els plans estratègics de cultura, coneguts com a Pla d'Acció Cultural (PAC) segons la nomenclatura del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC), són una peça clau per dibuixar les polítiques culturals d'un municipi a mitjà i llarg termini. Són una oportunitat en la mesura que poden esdevenir dues coses: la primera, un exercici compartit d'anàlisi, reflexió i debat que ordeni i acordi les accions a dur a terme; la segona, una dinàmica que enforteixi la capacitat d'incidència i transformació dels agents de l'ecosistema cultural del municipi.

En les darreres dues dècades, la demarcació de Barcelona ha estat un escenari actiu d'aquesta planificació estratègica, amb diferents processos impulsats amb el suport del CERC.

Hi ha algunes preguntes recurrents: com consolidem la implicació dels agents que han format part del procés, assegurant que hi ha un lideratge clar des de les institucions? Com podem alinear els recursos disponibles amb els objectius marcats, prioritzar accions i fer-ne un seguiment rigorós? Quines estructures de governança s'han d'establir per mantenir viu el Pla, amb espais de supervisió àgils, participatius i operatius? I, finalment, amb quines eines comptem per avaluar la implementació i mesurar-ne l'impacte amb dades reals que ens ajudin a corregir i adaptar el camí?

Aquestes preguntes són el motor d'un procés que ha de ser viu, flexible i orientat a resultats, sempre amb el focus posat en situar la cultura com un actor central en les polítiques públiques en un municipi.

Els **plans estratègics culturals no són legalment vinculants** (a diferència dels urbanístics) i el seu compliment i implementació depèn exclusivament de l'interès i la capacitat dels actors que l'impulsen. És per això mateix que és clau que comptin el màxim consens en la seva elaboració, validació, impuls i revisió, quan s'escaigui. Per elaborar aquest document s'ha establert un procés d'escolta activa a través d'un formulari obert que han respost més de 20 agents i a través de diferents sessions de focus grup i entrevistes personals. No és un informe concebut i redactat en un despatx, sinó que és el fruit d'un treball fet amb les orelles ben parades.

Hem tingut en compte especialment la singularitat del territori on s'orienta el pla i a partir d'una concepció àmplia de la cultura.

La singularitat de Santa Margarida i els Monjos

Santa Margarida i els Monjos és un municipi de l'Alt Penedès molt ric en història i patrimoni, situat parcialment dins del Parc del Foix, un espai natural amb ecosistemes que conviden a descobrir camins i paisatges, des de zones fluvials fins a boscos mediterranis... amb exemples també d'arquitectura industrial ben visibles en els diferents polígons que també descriuen el present d'aquest poble.

El pas de diverses cultures al llarg del temps, com els ibers, romans i àrabs, ha deixat una empremta patrimonial visible: en indrets com el Castell de Penyafort, un emblema històric vinculat a Sant Raimon de Penyafort o en edificis d'interès històric i arqueològic com el Molí del Foix, un antic molí fariner mil·lenari que dona origen i nom al nucli dels Monjos.

Aquest patrimoni va més enllà dels elements materials: també destaca pel seu patrimoni immaterial i les seves manifestacions culturals, per exemple amb esdeveniments com el Remeiart, les festes majors dels nuclis que conformen el poble (un dels elements definitoris del poble i les seves dinàmiques), la Festa de la Transhumància o la Festa del Most de la Ràpita. En els darrers temps també ha impulsat projectes culturals lligant educació i valors, que també són destacables.

Santa Margarida i els Monjos té diferents equipaments culturals, com ara la Casa de Cultura Mas Catarro, la Quadra, l'Antistiana o la Biblioteca; destaquen tant per la seva singularitat com potencial el Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria (CIARGA) com el Castell de Penyafort, actualment en vies de rehabilitació i que pot jugar un paper de centralitat comarcal.

El municipi té un ric tramut associatiu, que és clau per entendre la dinàmica de la cultura al llarg de l'any i que també s'ha recollit en aquest document, perquè de fet és inviable entendre la cultura al municipi sense la gent que la fa possible.

Aquest treball s'elabora amb l'objectiu d'oferir un full de ruta que faciliti el desenvolupament de les polítiques culturals a mitjà i llarg termini reconeixent la diversitat d'actors i recursos existents a Santa Margarida i els Monjos i identificant oportunitats de futur.

2. Metodologia

El Pla d'Acció Cultural (PAC) de Santa Margarida i els Monjos vol ser una eina estratègica per analitzar, planificar i projectar la cultura al municipi. Aquest pla té una triple ambició:

1. La d'oferir al municipi una **diagnosi rigorosa**, una eina analítica que repassi, amb dades objectives, aspectes sociodemogràfics, de renda, educació o inversió, i que incideixi igualment en l'estat dels equipaments culturals, la programació existent i els recursos disponibles. L'objectiu: comprendre en profunditat la realitat cultural local.
2. La incorporació de la ciutadania i el teixit cívic i cultural mitjançant una **metodologia participativa**. El procés d'elaboració del PAC ha d'ajudar a transcendir el rol de simple espectador per impulsar una comunitat activa que defineixi la seva pròpia producció cultural.
3. Disposar d'un document que sigui una **eina viva i funcional**. El PAC ha d'ajudar a endreçar accions i recursos actuals, però també ha de tenir la capacitat d'adaptació a les necessitats futures, tot optimitzant recursos i maximitzant les sinergies entre els diferents agents culturals al municipi.

Aquestes serien les parts del document:

El procés d'elaboració del Pla d'Acció Cultural (PAC) de Santa Margarida i els Monjos, seguint els criteris del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Diputació de Barcelona, implica un treball en tres nivells:

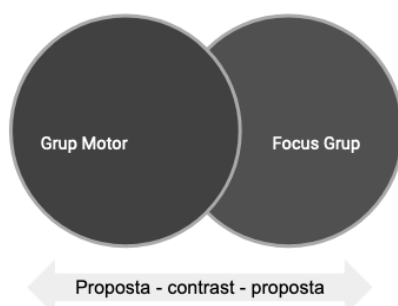
- A partir de les dades i fonts documentals (principalment rellevants en la fase de diagnòstic). Destaquen especialment:

- Pla director d'equipaments municipals de Santa Margarida i els Monjos (Diba, 2023)
 - PAM 2023-2027
 - Pla d'Acció Cultural, 2018-2021 (elaborat i sense aplicar, document intern)
 - Projecte Cultura de la Pau, 2017 (intern)
- Amb l'Ajuntament, des d'una perspectiva tan política (equip de govern + grups de l'oposició) com des d'un punt de vista tècnic, a l'hora d'establir les línies de treball principals i els elements més estratègics, així com de contrast a mesura que el PAC va avançant.
 - Amb el teixit d'agents (entitats, indústria cultural, creadors, ciutadania) per recollir propostes i contrastar les dues fases del PAC, la de propostes estratègiques i la del diagnòstic.

Per fer-ho es proposa crear:

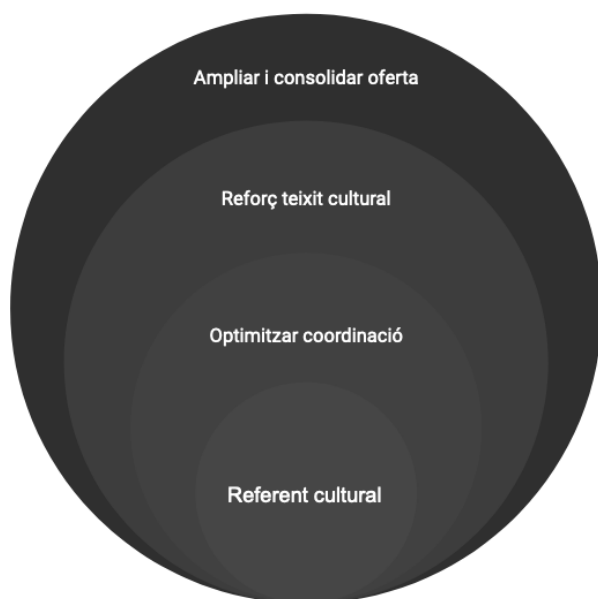
El grup motor format pels representants tècnics i polítics de cultura de l'equip de govern, CERC i consultor; mentre que hi ha tres focus grup (vegeu **Annex A**):

- Tècnics municipals
- Regidors del ple municipal (govern i oposició)
- Entitats i agents culturals

A més, s'han realitzat entrevistes al personal tècnic de l'ajuntament i s'ha enviat un qüestionari en línia (vegeu **Annex B**) a tots els participants en el procés amb l'objectiu de recollir l'opinió entorn la política cultural municipal.

3. Objectius

Objectius generals, segons l'encàrrec municipal

- El PAC ha d'ajudar a situar la cultura, motor de desenvolupament local, com un element central i transversal en l'acció de govern.
- El Pla és molt més que una eina de l'administració per desenvolupar les polítiques culturals. Ha de servir també per **potenciar la iniciativa i la innovació** dels agents culturals del municipi, fomentant-ne la interacció i establint xarxes de cooperació sòlides que enforteixin el teixit cultural.
- La **promoció de la participació ciutadana** és un factor crític, amb la finalitat d'enfortir la cohesió social i estimular un sentiment de comunitat actiu i compromès.

Objectius específics

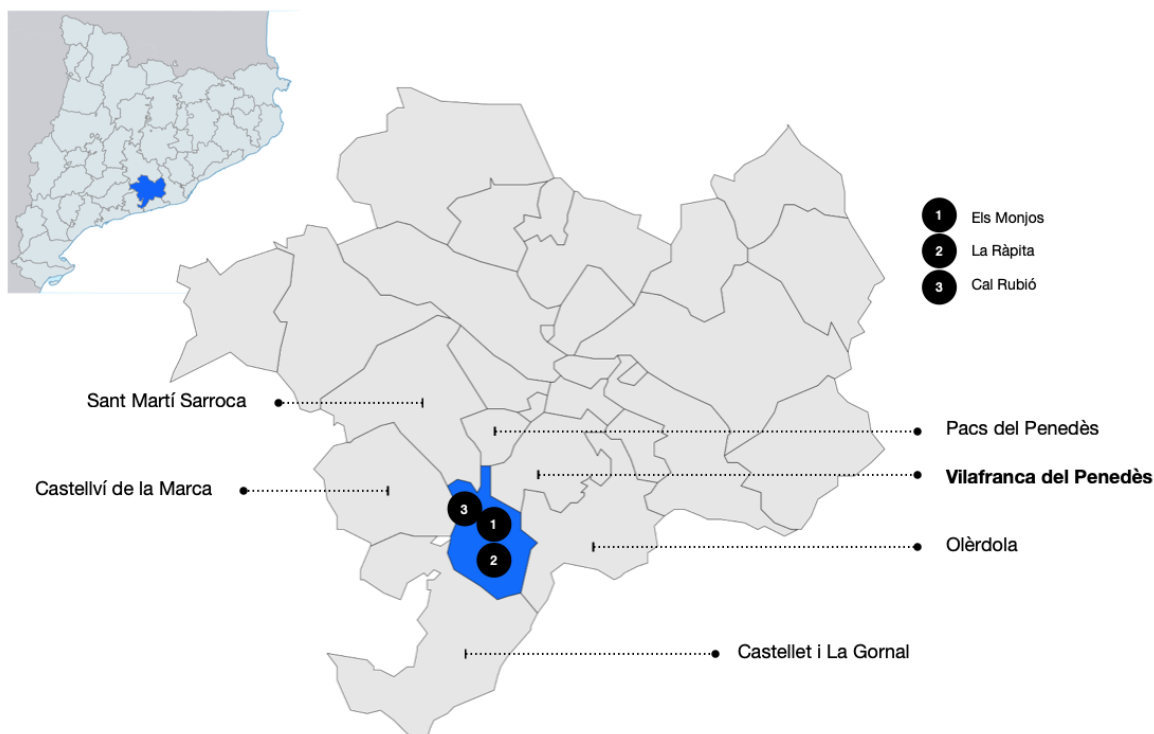
Per tal de concretar aquesta visió, el pla desenvolupa accions centrades en:

- Consolidar el municipi com un **referent cultural** a l'Alt Penedès.
- **Optimitzar la coordinació interna** entre les diferents unitats i equipaments culturals municipals, tot millorant l'eficiència i la maximització de l'impacte.
- **Reforçar el suport a l'activitat cultural associativa**, tot dotant-la d'eines i mecanismes que facilitin la col·laboració, evitin encavalcaments en les programacions i permetin una organització més fluida i efectiva.
- **Ampliar i consolidar l'oferta cultural** amb noves propostes regulars que enriqueixin l'agenda del municipi i responguin a les necessitats i interessos de la ciutadania.

4. Diagnòstic

a) Context del municipi

i. Territori

Santa Margarida i els Monjos es troba al cor de l'Alt Penedès, una comarca amb una forta identitat vitivinícola i un paisatge que combina l'empremta agrícola amb un ric patrimoni natural. Els 7.629 habitants (2022) que l'habiten ocupen 17,16 km², distribuïts entre diferents nuclis: els Monjos (75%), la Ràpita (22%) i Cal Rubio (3,5%). La disseminació en el territori és un factor rellevant al municipi a l'hora de planificar les polítiques públiques.

Segons les dades recollides en el Pla Director d'Equipaments (Diba, 2023):

- La població de Santa Margarida i els Monjos ha crescut gairebé 3.000 persones durant el segle XXI de les quals 913 persones es deuen al creixement natural i 1.912 al migratori, i amb unes taxes de creixement més elevades que a la comarca. En la primera dècada del segle, hi ha hagut un creixement molt rellevant de l'ordre del 44% anual. La segona etapa, a partir de 2009, es caracteritza per un alentiment, tot i que mantenint el creixement en poc menys del 8% anual.
- L'evolució de la població en edat escolar ha sigut positiva (més de 1.525 nous efectius) tot i que en el període 2018-2021 està en descens. L'única franja amb tendència ascendent és la de 12-15 anys.
- Pel que fa a la gent gran, ha augmentat la població en 527 persones, però és un municipi poc envellit (15%), en comparació a la resta de la comarca (17,8%) i la RMB (19,1%). Aquesta població envellida es concentra en les dones.

- Ha augmentat el nombre de persones nascudes a l'estranger (d'un 4% al 17%), concentrant en les edats adultes: un 27% dels residents entre 30 i 34 anys són nascuts a l'estranger.

El municipi està situat al sud-oest de la comarca i limita amb Vilafranca del Penedès, la capital comarcal, amb la qual comparteix una intensa relació econòmica i social. Aquest vincle es reforça per una xarxa de connexions molt bona i que entre d'altres inclou l'autopista AP7, la carretera N340, que vertebrava la comunicació amb nuclis propers i la línia R4 de Rodalies.

Santa Margarida i els Monjos destaca pel seu paper estratègic com a nucli de serveis dins del Penedès rural (expressió manllevada del Pla Director d'Equipaments (Diba, 2023), cosa que redueix la dependència respecte a Vilafranca, capital comarcal. Gràcies a una àmplia oferta d'equipaments, el municipi presta serveis a diverses localitats properes, especialment en l'àmbit sanitari (centre de referència en atenció primària), educatiu (acull alumnes de secundària i batxillerat procedents de Castellví i Castellet) i esportiu (amb una clara aposta pel foment de l'esport).

Santa Margarida i els Monjos combina àrees urbanes concentrades al voltant de nuclis com Els Monjos, La Ràpita i Cal Rubió, amb extensos espais de valor agrícola i natural. Aquesta configuració territorial implica una relació complexa entre el desenvolupament urbà, l'activitat industrial i la preservació de l'entorn rural; en definitiva, una governança complexa, atesa la diversitat dels tres nuclis, i que el PAC haurà de saber abordar.

- **Els Monjos** és el nucli més gran i acull la majoria dels equipaments culturals, esportius i educatius del municipi, a més de concentrar els comerços i els principals serveis.
- **La Ràpita**, estructurada al voltant de l'antiga N-340, es caracteritza per una oferta important d'equipaments educatius i esportius i un rellevant sentiment de pertinença.
- **Cal Rubió**, més petit i menys urbanitzat, manté una forta connexió amb els altres nuclis a través de vies locals. Hi ha també els nuclis més petits de Mosquerola, la Rovira i Puigdesser.
- Altres nuclis.

El riu Foix té un recorregut total de 48,7 quilòmetres des que neix a la Serralada Prelitoral, concretament al municipi de La Llacuna (l'Anoia), fins que desemboca al mar Mediterrani, al terme municipal de Cubelles (Garraf). Com a riu mediterrani, el Foix es caracteritza per tenir un règim irregular, amb cabals variables i sovint condicionat per episodis de pluges torrencials.

Aquest curs fluvial configura un dels elements més rellevants del Parc del Foix, integrat a la Xarxa de Parcs Naturals gestionada per la Diputació de Barcelona. El parc, creat el 1997, té una extensió protegida de 3.157 hectàrees repartides entre els municipis de Santa Margarida i els Monjos i Castellet i la Gornal. La gestió del parc està en mans del Servei de Parcs de la Diputació de Barcelona, en coordinació amb els Ajuntaments de Santa Margarida i els Monjos i Castellet i la Gornal. L'espai també destaca per la

presència de punts d'interès patrimonial i històric, entre els quals hi ha el Castell de Penyafort.

A partir de l'anàlisi del Pla Director d'Equipaments Municipals (Diba, 2023) es poden identificar diversos reptes que condicionen el desenvolupament cultural, social i territorial del municipi. El PAC vol contribuir a donar-hi resposta.

1. Fragmentació territorial

La distribució en diversos nuclis i zones disseminades dificulta una cohesió territorial completa i una planificació equitativa dels recursos i serveis. Aquesta dispersió pot generar desigualtats en l'accés als equipaments i activitats culturals. Totes les propostes contingudes al PAC tenen en compte aquesta singularitat del municipi.

2. Infraestructures culturals insuficients o poc optimitzades

Tot i comptar amb una xarxa notable d'equipaments, alguns espais necessiten ser adaptats o ampliat per donar resposta a les necessitats actuals. Com consensuar i prioritzar els nous equipaments, les reformes i les ampliacions que es detecti com a més necessàries serà un dels objectius del PAC. En aquest sentit, les conclusions del Pla Director d'Equipaments (Diba, 2023) són especialment rellevants.

3. Dependència d'altres municipis

Malgrat la seva autonomia en alguns serveis, el municipi manté una forta dependència de Vilafranca del Penedès, especialment en àmbits com el comerç, alguns serveis especialitzats i certs equipaments culturals de gran format. Caldrà veure com el municipi pot treure el màxim partit d'aquesta proximitat i neutralitzar les disfuncions que genera... i a la vegada jugar i aprofitar millor el seu paper com a 'sub capital' de referència amb els municipis que l'envolten.

4. Pressió sobre el patrimoni natural i agrícola

El creixement urbanístic i industrial pot posar en risc l'equilibri entre desenvolupament i preservació del patrimoni natural i agrícola, que constitueix un actiu important del municipi.

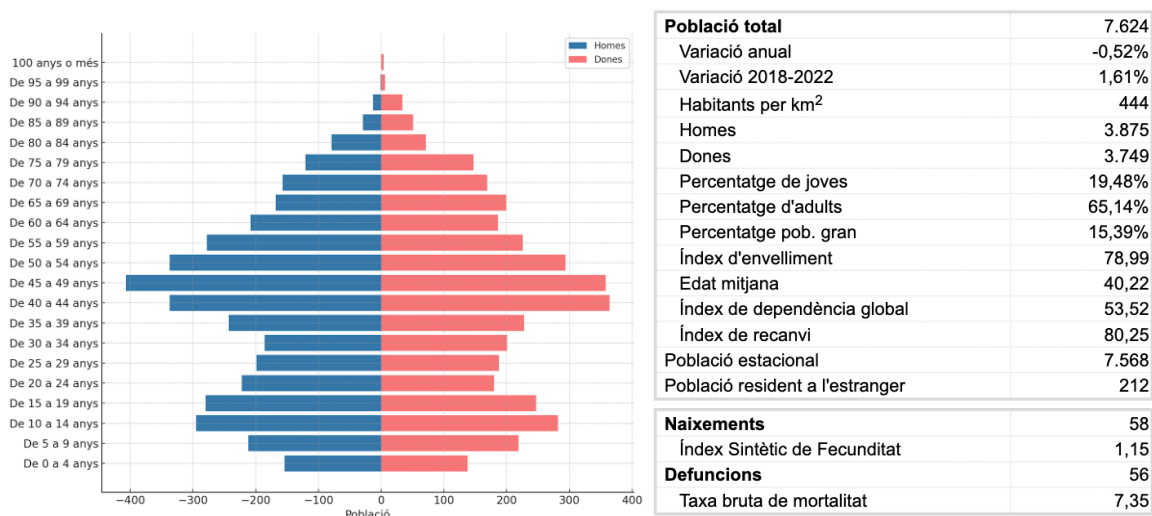
5. Participació desigual (en especial de determinats col·lectius immigrants) i manca de relleu generacional en les entitats.

6. Limitacions pressupostàries. Com en molts municipis de mida similar, els recursos econòmics disponibles poden limitar l'execució d'inversions de gran abast o la implementació de programes culturals més ambiciosos, per bé que Santa Margarida i els Monjos té una inversió per habitant en cultura sensiblement superior a la mitjana.

ii) Població

** Dades demogràfiques extretes del sistema Hermes, l'Idescat, i del Pla Estratègic d'Equipaments del municipi (Diba, 2023).*

Santa Margarida i els Monjos ha viscut, al llarg de les darreres dècades, una transformació demogràfica profunda que reflecteix tant la dinàmica interna del municipi com l'impacte de fenòmens com la migració.

Font: Idescat

Durant aquest segle, la població del municipi ha augmentat de manera generalitzada a totes les franges d'edat, però amb especial rellevància entre els adults de 35 a 54 anys, impulsada per moviments migratoris i l'entrada progressiva de generacions nascudes durant períodes de major natalitat. També s'ha detectat un increment notable de la població en edats madures i avançades, gràcies a una millor supervivència i a fluxos migratoris que han reforçat aquests grups d'edat.

El creixement i la distribució de la població varien segons els nuclis del municipi:

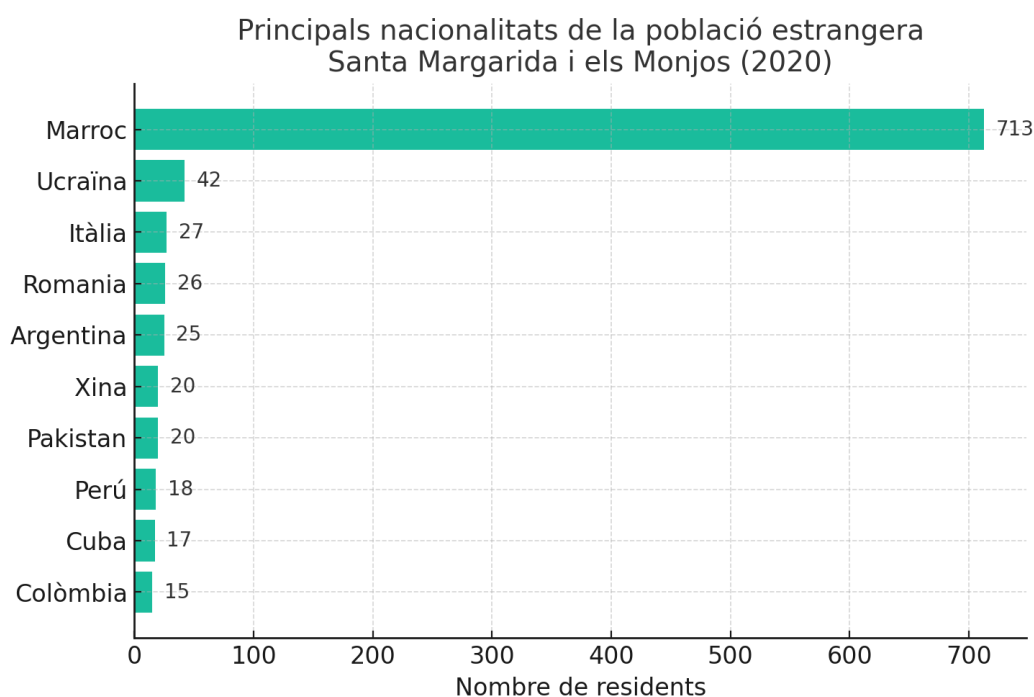
- **Els Monjos i La Ràpita** mostren estructures similars, amb una edat mitjana propera als 40 anys i una proporció de majors de 65 anys que oscil·la entre el 13,9% i el 15,1%.
- **Cal Rubió**, en canvi, presenta una edat mitjana superior (44,8 anys) i una major proporció de població gran, arribant al 21,4%.

La migració, tant interna com internacional, ha estat un dels motors principals d'aquesta transformació.

	Santa Margarida i els Monjos	Alt Penedès	Catalunya
Població total	7.718	114.189	8.012.231
Població espanyola	6.714 (87,0%)	100.716 (88,2%)	6.568.039 (82,0%)
Població no espanyola	1.004 (13,0%)	13.473 (11,8%)	1.444.192 (18,0%)
Població europea	174 (2,3%)	2.987 (2,6%)	446.743 (5,6%)

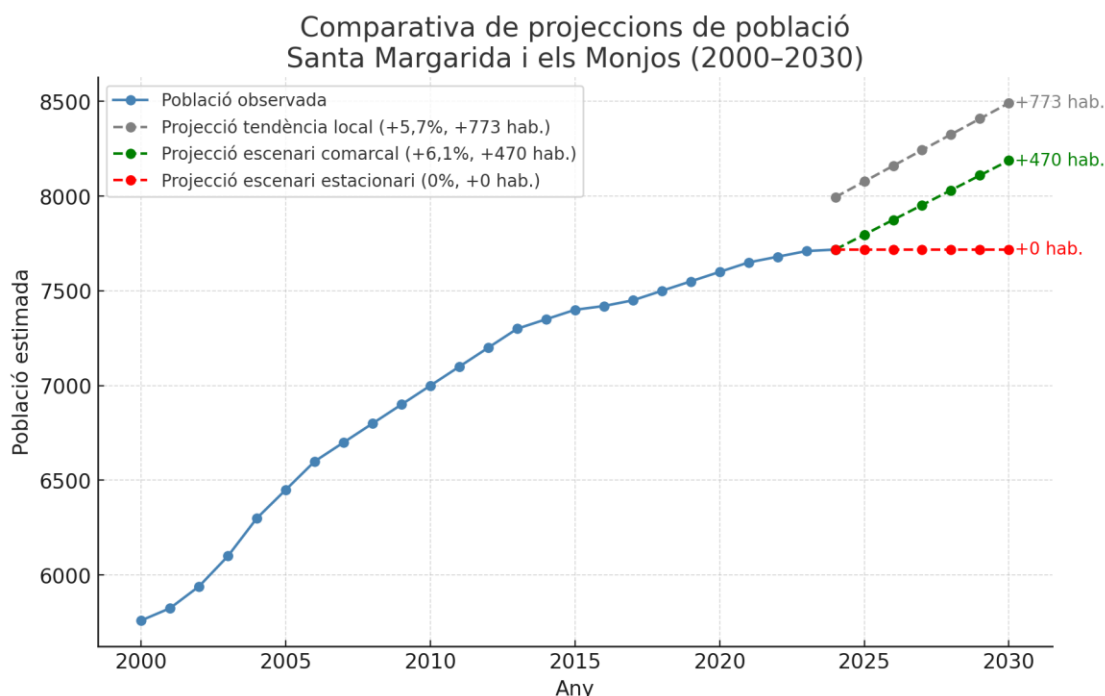
Resta de la UE	115 (1,5%)	1.920 (1,7%)	311.429 (3,9%)
Resta d'Europa	59 (0,8%)	1.067 (0,9%)	135.314 (1,7%)
Població no europea	830 (10,7%)	10.486 (9,2%)	997.449 (12,4%)
Àfrica del Nord i resta continent	601 (7,8%)	5.951 (5,2%)	334.386 (4,2%)
Amèrica del Nord i Central	34 (0,4%)	761 (0,7%)	131.368 (1,6%)
Amèrica del Sud	138 (1,8%)	2.885 (2,5%)	334.820 (4,2%)
Àsia i Oceania	57 (0,7%)	889 (0,8%)	196.875 (2,5%)

Dades de 2024. Font: Idescat.

Font: Idescat, padró municipal. Dades referides a l'any 2020.

De cara a la pròxima dècada, es preveu un creixement moderat, amb un increment de prop de 470 habitants fins al 2030, un escenari que implica un ritme de creixement més pausat que en anys anteriors.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat (padró municipal i projeccions comarcals Alt Penedès)

Segons el mateix document, les **fortaleses demogràfiques** actuals de Santa Margarida i els Monjos es poden identificar en diversos àmbits, destacant elements que potencien el dinamisme i la capacitat d'adaptació del municipi:

1. Creixement moderat i sostingut

El municipi ha experimentat un augment de població de manera generalitzada a totes les franges d'edat, indicant una estabilitat demogràfica que ofereix una base sòlida per al desenvolupament econòmic i social. Aquesta tendència es preveu que continuï, amb projeccions de creixement moderat fins al 2032.

2. Equilibri en l'estructura per edats

Tot i la disminució relativa dels adults-joves, el municipi ha aconseguit un bon equilibri entre les diferents franges d'edat:

- **Increment en els menors de 15 anys**, que representen un 19% del total, gràcies a una lleugera recuperació de la natalitat.
- **Augment de la població adulta (35-54 anys)**, que constitueix el grup més nombrós (35%), reforçant la capacitat productiva i consumidora del municipi.

3. Aportació positiva de la migració

Els fluxos migratoris, tant interns com internacionals, han enriquit la composició demogràfica. La població nascuda a l'estranger, que representa el 14% del total, aporta

diversitat cultural i contribueix a la regeneració demogràfica en franges clau, especialment entre les edats adultes-joves.

4. Increment de l'esperança de vida

Les millores en les condicions de vida i en l'assistència sanitària han contribuït a un creixement de la població en edats madures i avançades. Aquest col·lectiu representa el 15% del total, amb una feminització que aporta estabilitat social i implicació en activitats comunitàries.

5. Estructura territorial

Els principals nuclis (Els Monjos, La Ràpita i Cal Rubió) tenen dinàmiques complementàries que enriqueixen el conjunt del municipi. Els Monjos, com a epicentre, concentra serveis i equipaments; La Ràpita té més joves i Cal Rubió edats més avançades.

6. Base sòlida per a la planificació educativa

El creixement de la població menor d'edat i l'estabilització en algunes cohorts joves ofereixen una base fiable per continuar impulsant la planificació educativa, clau per al futur del municipi.

7. Relativa joventut respecte a la comarca

L'edat mitjana dels residents (39,9 anys) és inferior a la mitjana de l'Alt Penedès i la Regió Metropolitana de Barcelona, cosa que afavoreix un municipi amb capacitat de renovació i amb perspectives de creixement.

iii. Característiques socioeconòmiques

El municipi té, segons dades de 2020, 169 empreses, un 10,1% menys que l'any anterior. El sector industrial (-14,3%) i el de serveis (-13%) concentren la caiguda, mentre que la construcció creix amb força (+30,8%). Tot i aquest descens, el nombre d'assalariats per empresa augmenta fins a 15 (+6,9%), la qual cosa podria indicar una consolidació del teixit existent.

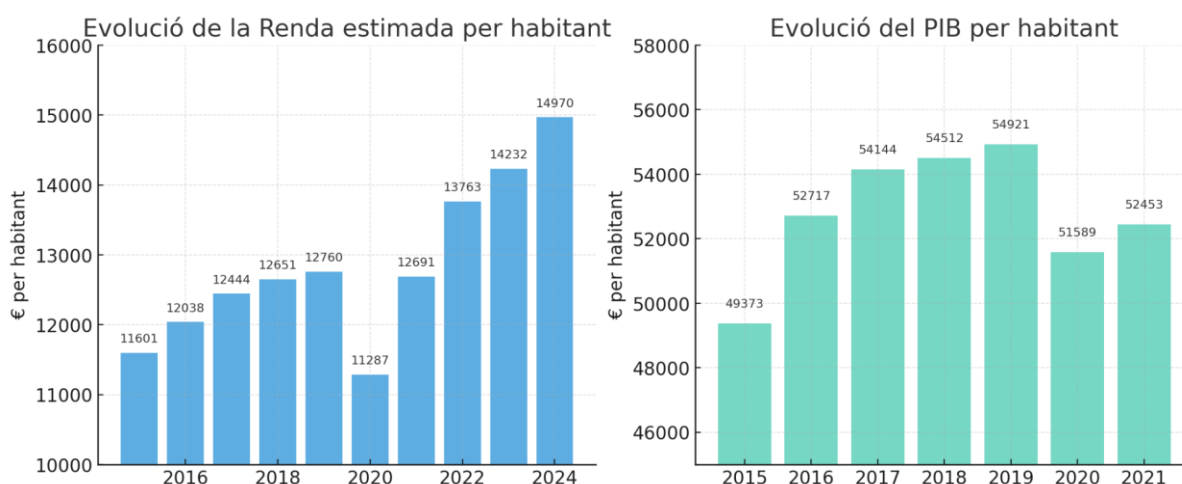
Pressupostàriament, l'Ajuntament mostra una situació sanejada: amb 10,10 M€ en despeses (+3%) i 9,26 M€ d'ingressos corrents (+3,9%). Destaca especialment la supressió total del deute viu (0 €).

A partir dels [informes Hermes](#) de la Diputació de Barcelona, els principals indicadors socioeconòmics que descriuen el municipi són els següents:

Indicador	Any/Període	Valor	Variació
Empreses	2020-3T	169	-10,1%
Assalariats per empresa	2020-3T	15	+6,9%
Empreses Agricultura	2020-3T	4	+0,0%
Empreses Indústria	2020-3T	48	-14,3%
Empreses Construcció	2020-3T	17	+30,8%
Empreses Serveis	2020-3T	100	-13,0%
Pressupost de despeses	2022	10,10 M€	+3,0%
Pressupost d'inversions	2022	875.949 €	-4,6%
Ingressos corrents	2022	9,26 M€	+3,9%
Deute viu	2022	0 €	-100,0%

📌 Font: Hermes, Servei d'Estadística Local de la Diputació de Barcelona.

Pel que fa als indicadors de benestar econòmic, la **renda estimada per habitant** ha crescut un **29%** des del 2015 i ha passat d'11.601 € a 14.970 € el 2024. El **PIB per habitant** també ha evolucionat positivament, tot i la davallada puntual del 2020 per efecte de la pandèmia.

Font: Hermes, Servei d'Estadística Local de la Diputació de Barcelona.

iv. Comportament polític

A les eleccions municipals del 28 de maig de 2023 a Santa Margarida i els Monjos, el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) va revalidar la seva majoria absoluta amb 7 regidors amb 1.428 vots, fet que representava el 45,86% dels vots emesos. Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) va aconseguir 2 regidors amb 494 vots (15,86%), igual que la Plataforma per Santa Margarida i els Monjos (sota el paraigua del PDCAT), que

també va obtenir 2 regidors amb 491 vots (15,77%). Junts per Santa Margarida i els Monjos va obtenir 1 regidor amb 263 vots (8,45%), i Poble Actiu-CUP va aconseguir 1 regidor amb 180 vots (5,78%). Les candidatures de VOX i PP no van obtenir representació municipal, amb 160 vots (5,14%) i 70 vots (2,25%) respectivament. La participació va ser del 59,77%, un 5,88% inferior a la de les eleccions de 2019.

En la següent taula hi ha una comparativa entre les eleccions municipals de 2023 i les darreres, les del Parlament l'any 2024. S'especifiquen els resultats a la secció censal que inclou el nucli de La Ràpita perquè ajuda a explicar la singularitat d'aquest sector del municipi.

	Eleccions	1a força	2a força	3a força
Municipi	Municipals 2023	PSC (45,86%)	ERC (15,86%)	Plat. PDCAT (15,77%)
	Parlament 2024	PSC (35,81%)	Junts+ (19,23%)	ERC (14,87%)
La Ràpita	Municipals 2023	PSC (33,8%)	ERC (19,1%)	Plat. PDCAT (18,5%)
	Parlament 2024	Junts+ (29,01%)	PSC (25,91%)	ERC (17,95%)
	Elecció	% Independentista	% Esquerra	Participació
Municipi	Municipals 2023	45,86%	67,50%	59,77%
	Parlament 2024	34,10%	50,68%	58,02%
La Ràpita	Municipals 2023	37,60%	52,90%	59,50%
	Parlament 2024	51,14%	51,42%	59,50%*

Políticament, Santa Margarida i els Monjos té una situació de clara estabilitat atesa la majoria absoluta del PSC que governa en solitari totes les àrees municipals.

b. Recursos culturals

i. Equipaments públics al municipi

A Santa Margarida i els Monjos, i segons les dades recollides al Pla Director d'Equipaments (Diba, 2023) s'han inventariat 63 equipaments públics, que ocupen una superfície de 130.112 m² de sòl. Aquestes dades traduïdes per habitant indiquen una superfície de sòl per habitant de 17,05 m² / habitants i una superfície construïda per habitant de 5,77 m²/hab.

La majoria dels equipaments corresponen a tres categories principals: culturals, esportius i educatius. Les dues últimes tipologies (esportius i educatius) representen el 65% del sòl total destinat a equipaments. Els equipaments estan ben distribuïts entre els dos nuclis principals del municipi, els Monjos i La Ràpita.

La major part dels equipaments es troben en sòl classificat específicament d'equipament, però un 6,4% ho està en sòl qualificat de viari, on se situen principalment pistes esportives i zones de petanca. La majoria dels equipaments són de titularitat pública i propietat de l'Ajuntament, fet que representa el 77,78% del total.

Alguns equipaments, es continua llegint en el document, tenen potencial per ampliar la seva superfície, ja que les parcel·les on estan ubicats en sectors que encara no han esgotat la seva capacitat de sòl disponible.

Principals equipaments socials i culturals del municipi

En la següent taula es recullen els diferents equipaments socials i culturals que tenen algun tipus de relació amb el municipi, es distingeix entre espais de referència (quan tenen un paper singular i de valor afegit en la vida cultural del municipi, tant si són privats com públics) i estratègics (quan pel seu rol juga un paper de centralitat en les polítiques culturals). El rang de 'suport' descriu aquells equipaments que tenen un paper complementari i de reforç en la xarxa global.

Nom	Rang	Subtipologia			Titularitat
Arxiu municipal	Referència	Arxiu		134,57 m ²	Pública (municipal)
Biblioteca de Santa Margarida i els Monjos	Estratègic	Biblioteca	Espai de centralitat.	1070,41 m ²	Pública (municipal)
Biblio accés La Ràpita	Suport	Biblioteca		240,97 m ²	Pública (municipal)
Sala Alguer	Suport	Centre cultural / centre cívic	Utilitzat principalment per entitats.	438,06 m ²	Pública (municipal)
Local social Costa Daurada	Suport	Centre cultural / centre cívic		55,56 m ²	Pública (municipal)

Espai municipal Antistiana	Referència	Centre cultural / centre cívic	Comparteix espai amb un centre de salut i el biblio accés.	295,70 m²	Pública (municipal)
Escoles velles de la Ràpita	Suport	Centre cultural / centre cívic		694,76 m²	Pública (municipal)
Escoles velles Cal Rubió	Suport	Centre cultural / centre cívic		219,26 m²	Pública (municipal)
Centre Cultural i Recreatiu Cal Rubió	Referència	Centre cultural / centre cívic		250,40 m²	Privada
Casa de cultura Mas Catarro	Estratègic	Espai escènic / sala polivalent	Té aules, sales de reunions i un espai escènic polivalent molt ben equipat.	449,70 m²	Pública (municipal)
La Quadra	Estratègic		Té espai de magatzem i expositiu.		
Associació Coral i Esbarjo La Margaridoia	Referència	Espai escènic / sala polivalent	Disposa d'espai escènic.	824,00 m²	Privada
Centre Cultural i Recreatiu Rapiñenc	Referència	Espai escènic / sala polivalent	Disposa d'espai escènic.	832,80 m²	Privada
Castell de Penyafort	Estratègic de cultura, patrimoni i natura	Espais patrimonials / centre d'interpretació	Té Pla director i pla d'usos. Adscrit a Turisme. Hi ha una empresa que s'encarrega de visites i difusió.	S/D	Pública (municipal)
Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria (CIARGA)	Estratègic de patrimoni cultura de la pau	Espais patrimonials / centre d'interpretació	Adscrit a Turisme. Hi ha una empresa que s'encarrega de visites i difusió.	176,00 m²	Pública (compartida)
Centre d'Interpretació Històrica i Natural del Molí del Foix	Estratègic de patrimoni i natura	Espais patrimonials / centre d'interpretació	Adscrit a Medi Ambient	322,22 m²	Pública (municipal)
Casal dels avis municipal (Josep Solé i Planes)	Suport	Casal gent gran		668,85 m²	Pública (municipal)
Ludoteca La Baldufa	Suport	Ludoteca		113,87 m²	Pública (municipal)
Espai Jove Tangram	Estratègic	Espai jove	Té equip tècnic adscrit.	177,13 m²	Pública (municipal)

A continuació s'adjunten un seguit de fitxes per a cadascun dels equipaments més destacats:

▪ Sala Alguer

[Foto: Ajuntament]

La sala Alguer és una antiga nau d'usos industrials, emplaçada al nucli dels Monjos. L'any 2006 va ser reconvertida en un espai cultural per a ús públic municipal.

És un espai municipal, obert i diàfan, que compta amb un escenari, situat al carrer de l'Alguer, a tocar del polígon industrial Casanova. L'edifici consta de planta baixa i soterrani, destinats actualment a les activitats de les entitats o activitats culturals del municipi. Entre elles, per exemple, hi acostumen a assajar diferents grups de música del municipi. Espai gestionat principalment per la Casa d'Andalusia, encara que també està obert altres entitats.

La planta soterrada funciona com a magatzem per a materials que fan servir diferents entitats (com la mateixa Casa d'Andalusia o altres col·les de cultura tradicional).

Es destaca la necessitat de fer reformes a la sala (acústica, escenari, il·luminació, sostre, lavabos exteriors), així com de recondicar l'espai amb equips de llums, so i informàtica adequats a les necessitats de l'ús dels grups.

▪ Arxiu Municipal

El Servei d'Arxiu Municipal de Santa Margarida i els Monjos és el servei destinat a l'organització, classificació, conservació i difusió del patrimoni documental local. Gestiona els documents que a) provenen de les oficines municipals i són útils per a l'administració i per garantir els drets dels ciutadans, b) els documents de conservació permanent, i c) fons i col·leccions de particulars, entitats i organismes vinculats al municipi de Santa Margarida i els Monjos.

L'Arxiu Municipal de Santa Margarida i els Monjos forma part de la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona des de l'any 2009, amb l'assistència d'un arxiver itinerant. Està situat en el mateix edifici de la Biblioteca i compta amb una sala de consulta i treball. Els darrers anys s'han incorporat a l'Arxiu fons i col·leccions de temàtica diversa, com ara els programes de Festa Major dels darrers 50 anys, una mostra de la biblioteca de l'antic Convent de Sant Ramon de Penyaforat o documentació sobre la fàbrica de ciment (Cementos y Cales Freixa / Uniland Cementera) amb una col·lecció fotogràfica de més de 500 imatges.

També destaca la col·lecció fotogràfica municipal en procés de digitalització i de disposició en obert.

▪ Biblioteca

“Santa Margarida i els Monjos disposa de biblioteca municipal des de l’any 1981. Ubicada en diferents espais al llarg dels anys, finalment, el 27 de juny del 2003, es va estrenar un edifici polivalent de planta circular d’uns 1.100 m², on també hi ha l’arxiu municipal, el servei d’ocupació i una sala d’actes polivalent.” (informació extreta de la web de la biblioteca).

Concretament la biblioteca ocupa una superfície útil de 893 m² i compleix amb el que estableixen tant els estàndards de biblioteca pública com el Mapa de la Lectura Pública de Catalunya.

La Biblioteca és un edifici singular de planta circular situat a l’avinguda de Cal Rubió. És un espai de referència al municipi, però també és un pol d’atracció en l’àmbit comarcal. Funciona com un node de cultura, en el qual es fan, a banda dels serveis bibliotecaris habituals dins el marc de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona (XBM), presentacions, xerrades i conferències, exposicions, l’hora del conte, tallers infantils, visites escolars, club de la lectura...

El municipi disposa de biblioteca municipal des del 1981, tot i que ha estat ubicada en diferents espais al llarg dels anys, fins a l’emplaçament actual, de 1.100 m², inaugurat l’any 2003. Té una superfície útil de 893 m² i compleix amb el que estableixen tant els estàndards de biblioteca pública com el Mapa de la Lectura Pública de Catalunya.

Té 31.817 volums (dades de 2023), superior als estàndards mínims de 15.000 volums per a municipis de 5.000-10.000 habitants. A partir d’aquestes dades podem dir que cada habitant té accés a 4,28 volums, la qual cosa supera l’estàndard recomanat de 2,5 volums per habitant.

Un dels espais destacats de l’equipament és la seva sala d’actes, on s’organitzen regularment activitats culturals i comunitàries. Aquest espai acull presentacions, xerrades i esdeveniments com el cicle Fils de Vida, enfocat al patrimoni i la memòria històrica.

Una de les darreres activitats que s’hi han promogut és el Club de Joc, sessions per a infants, famílies i joves per ensenyar i donar a conèixer jocs de taula, integrant aquesta oferta a les activitats culturals de la biblioteca.

Un dels valors afegits de la biblioteca és el seu paper en l’ajuda en la localització i consulta de documents, especialment del seu fons especialitzat: un d’ells és el Centre de

Documentació del Parc del Foix, vinculat al Parc del Foix a través d'un conveni de col·laboració amb el Servei de Parcs de la Diputació de Barcelona, a través del qual es promou l'edició de llibres, documentals i materials divulgatius i pedagògics amb l'objectiu de promoure i preservar patrimoni natural i cultural; l'altre el que gestiona l'Estació Territorial de Recerca Penedès, que preserva i gestiona el Fons de l'Aviació i la Guerra Civil, un arxiu únic al territori, que inclou documentació, llibres i materials relacionats amb aquest període històric. Aquest fons és accessible per a consultes presencials, tot i que no està disponible en línia. Molts dels documents són còpies d'altres arxius, i qualsevol ús més enllà de la consulta requereix autorització dels fons propietaris originals.

El centre té un Biblio accés (servei d'extensió bibliotecària) a La Ràpita, concretament ubicat a l'equipament municipal Antistiana. Aquest espai ofereix serveis culturals i educatius, encara que no forma part del Sistema de Lectura Pública de Catalunya.

Dins els plans de futur hi ha l'increment de l'oferta digital i el nombre de continguts en línia per adaptar-se a les noves tendències en el consum cultural i educatiu, així com continuar potenciant activitats per a diferents grups d'edat i col·laborar amb entitats i associacions culturals del municipi. Una de les coses és recuperar el pati central com a lloc on organitzar activitats o afavorir la lectura.

▪ Molí del Foix

[Foto: Ajuntament]

El Molí del Foix és un antic molí fariner d'origen medieval, documentat ja al segle X, situat vora el gual del camí ral de Barcelona a Tarragona, sobre el riu Foix. L'origen d'aquest petit molí fariner, que funcionava amb un sol conjunt de moles aprofitant la força de l'aigua per moldre gra, es troba sota la propietat del Monestir de Sant Cugat del Vallès. Més endavant, al segle XIII, passà a mans del Monestir de Santes Creus, que en promogué una ampliació fins a

tres conjunts de moles, convertint-lo en el més gran de tota la conca del riu Foix.

Conegut aleshores com el “molí dels monjos”, al seu voltant es formà un nucli urbà que acabaria adoptant aquest mateix nom: els Monjos.

Durant l'edat moderna, el molí passà a mans privades. A finals del segle XVII, la família Macià n'amplià la bassa i hi incorporà una roda vertical. Ja al segle XIX, el conegut com a “molí del Macià” es convertí en farinera, primer funcionant amb energia hidràulica i, a partir del segle XX, amb energia elèctrica. Encara dins d'aquest segle, l'edifici fou reconvertit en magatzem i celler de vi, caient en desús cap a finals d'aquest.

L'any 1995, l'Ajuntament adquirí l'edifici, que entre 1997 i 2010 passà per diverses fases de rehabilitació. Des del 2003, el Molí del Foix actua com a centre d'interpretació històrica i natural i com a equipament municipal d'educació ambiental. Disposa d'espais polivalents i un petit jardí botànic amb espècies autòctones, que permeten dur-hi a terme activitats educatives i de sensibilització adreçades tant a escolars com al públic general, centrades en temes ambientals i naturals.

Un dels espais més emblemàtics és la sala de moles, situada a la planta inferior, on originalment hi havia la maquinària del molí. Avui dia, aquest espai s'ha reconvertit en una sala polivalent preparada per acollir activitats molt diverses: xerrades, congressos, seminaris, exposicions, tallers, concerts, presentacions de llibres, etc. Sovint, aquesta sala és sol·licitada per entitats, associacions i també per ús privat.

▪ Casa de Cultura Mas Catarro

La Casa de Cultura Mas Catarro és un equipament cultural rellevant al municipi i situat al nord-est del nucli dels Monjos. Es tracta d'una masia del segle XIX convertida en centre cultural, situada entre els nuclis dels Monjos i Cal Salines i es considera el centre cultural de referència del municipi, perquè disposa de l'única sala escènica de titularitat pública i perquè anualment hi té lloc la Mostra Artística Sant Ramon de Penyafort, un dels plats forts de la programació cultural al municipi. S'hi programen exposicions, concerts i espectacles escènics i musicals. S'hi organitza el "XoCultural", una proposta bimensual que combina exposicions temàtiques amb actes complementaris com tallers infantils i conferències, activitats artístiques i educatives per a l'alumnat dels centres educatius del municipi.

A més de les activitats puntuals, la Casa de Cultura Mas Catarro acull l'Escola de formació de persones adultes Fina Garcia Mateu (Centre d'Adults), a la planta superior (fet que recentment ha permès alliberar diferents espais a la planta baixa, que ara funcionen com a espai de trobada o reunió o per fer-hi activitats culturals. Nord-est del nucli dels Monjos.

Malgrat no complir amb els estàndards de superfície com a únic equipament escènic musical, es considera l'espai bàsic públic d'aquest tipus referència del municipi (PDE, Diba, 2023).

L'espai disposa d'un jardí amb ombra que també funciona com un espai per a programar-hi activitats a l'aire lliure.

Pel que fa a les millores futures es vol treballar en l'ampliació i adaptació d'espais per donar cabuda a una programació cultural creixent, en especial a la planta baixa, com a punt central per a activitats formatives i culturals amb col·laboració amb les entitats locals.

- **La Quadra**

La Quadra és l'espai dels balls populars i de les festes majors del municipi, un equipament inaugurat el 5 de juliol de 2019 i que forma part del mateix conjunt que el Mas Catarro. L'antiga cavallerissa del Mas es va museïtzar amb l'objectiu de disposar d'una instal·lació per a la conservació i la difusió del patrimoni local i de la cultura popular.

Té una superfície de 144 m² i exposa bona part de les peces del seguici (gegants i els gegantons, els dracs, els capgrossos i elements dels balls: cintes, gitanes, diables, panderos, picarols, Serrallonga, pastorets, bastoners, cercolets i Ball del Foix) en una petita sala museïtzada que es complementa amb dispositius tecnològics amb els quals és possible accedir a vídeos dels balls populars, a gravacions de música tradicional o als contes de La Quadra. També té un espai dedicat a l'emmagatzematge.

Acull activitats com tallers infantils, exposicions i sessions escolars relacionades amb elements culturals locals, especialment vinculats a la festa major. Disposa d'una exposició permanent que mostra elements de la festa major i ofereix espais per a tallers creatius. Els jardins de La Quadra, que connecten amb els del Mas Catarro, són escenari d'activitats.

Funciona igualment com un espai polivalent amb capacitat per a activitats culturals i artístiques més petites.

Com a millora futura, es preveu l'augment de la capacitat d'emmagatzematge per materials i recursos culturals, especialment per donar suport, així com l'actualització de les projeccions i el reforç de l'experiència virtual.

En definitiva, la Quadra és l'espai de referència de la cultura popular del municipi amb un gran potencial per connectar-lo amb activitats educatives perquè els infants estimin i participin de la cultura popular.

▪ **Antistiana**

Es tracta d'un equipament municipal de dues plantes situat al nucli de la Ràpita. A l'edifici, hi ha ubicats de forma permanent els consultoris mèdics de la Ràpita i el Biblioaccés (sala de lectura complementària de la Biblioteca municipal per donar servei al veïnat rapitenc). També disposa d'espais per a serveis administratius de l'Ajuntament, magatzem o sala polivalent que majoritàriament, acostuma a acollir, tallers infantils un parell de cops al mes, així com exposicions artístiques, presentacions de projectes, com Fils de Vida i presentacions de

llibres i documentals. Les entitats del nucli de la Ràpita també l'utilitzen per a les seves activitats culturals.

El Biblioaccés disposa d'una sala polivalent de 65,56 m², una sala de reunions de 24,91 m² i una oficina de 22,49 m², amb una superfície útil de 112,96 m². També té un petit pati que, de vegades, es fa servir com a espai de concert.

▪ **CIARGA**

El Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria (CIARGA) és un espai de referència dedicat a la preservació i divulgació del paper de l'aviació republicana durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939). La seva missió és documentar, interpretar i difondre la importància estratègica de l'aeròdrom republicà de la zona, així com els efectes dels bombardejos aeris sobre la població civil. És un dels pocs centres museïtzats a Catalunya que se centren en l'aviació republicana, fet que el converteix en una peça clau per entendre el conflicte bèl·lic des d'una perspectiva aèria.

El CIARGA està situat al Parc de la Memòria, al Camí del Fons, entre els Monjos i Sardinyola. Aquesta ubicació és especialment rellevant, ja que en aquest mateix indret hi havia un dels aeròdroms més importants de l'exèrcit republicà durant la Guerra Civil. A més, l'hangar original està catalogat com a element d'interès patrimonial, i es troba en sòl no urbanitzable, la qual cosa reforça la seva preservació i valor històric.

El centre s'emmarca en un conjunt més ampli de rutes patrimonials vinculades a l'aviació republicana, amb altres antics aeròdroms republicans ubicats a Santa Oliva, Pacs del Penedès i Font-rubí. No obstant això, el CIARGA és l'únic d'aquests espais que ha estat consolidat com a centre de memòria i ofereix una experiència museística estructurada.

El CIARGA, que forma part de la Xarxa de Museus de Memòria, té com a objectius principals el de preservar i divulgar la memòria històrica de la Guerra Civil des del punt de vista de la guerra aèria, així com reflexionar sobre els bombardejos sobre la població civil i les seves conseqüències. És un actor clau en l'estratègia del municipi per reforçar l'educació en els valors de la pau.

L'equipament té una exposició permanent sobre la guerra aèria i l'aviació republicana i també fa tallers i activitats infantils per apropar la història als més joves, visites guiades per a escoles, instituts i públic general i rutes patrimonials per conèixer l'emplaçament de l'antic aeròdrom i el seu entorn.

Per reforçar la seva tasca divulgativa, es treballa en diversos projectes d'ampliació, com la construcció d'un segon hangar per exposar de manera permanent una rèplica d'un Polikarpov I-15 «xato», el caça més icònic de l'aviació republicana i la millora de l'accessibilitat del centre, un projecte previst per implementar abans del 2023.

Entre els projectes de memòria històrica destaquen els següents:

- “Foment de la Cultura de la Pau”: Inspirat en el llegat de Pau Casals, fa valdre el seu compromís amb la democràcia i els drets humans.
- “Fils de Vida”: Recull testimonis de dones del municipi sobre la Guerra Civil i el franquisme, posant en relleu el paper femení en la història.
- “Herois Anònims”: Ret homenatge als pilots republicans i les seves famílies, recuperant històries silenciades, com la de Pepa Colomé, la primera aviadora catalana.

El CIARGA és un centre que Santa Margarida i els Monjos entén com a referent en la seva proposta de cultura de la Pau.

▪ **Tangram**

El Tangram és l'equipament juvenil de referència de Santa Margarida i els Monjos que gestiona el Servei de Joventut municipal. És un espai pensat per oferir atenció, informació

i assessorament als joves, i disposa d'instal·lacions per al lleure, la formació i el treball en grup. Entre els serveis disponibles, hi ha una sala d'ordinadors amb connexió a internet, espais per a reunions i sales destinades a les diferents activitats formatives que s'hi fan.

És dirigit als joves de 12 i 35 anys i ofereix diversos serveis i programes per respondre a les necessitats del col·lectiu, com ara l'acompanyament telefònic, l'assessoria i orientació acadèmica virtual o l'assessoria laboral, que ofereix suport en la creació de currículums i cartes de presentació, així com en la recerca de feina.

El Punt Salut Jove és un altre dels serveis destacats, un espai de consulta on els joves poden obtenir informació i assessorament. A més, el centre ofereix reforç acadèmic per a estudiants d'ESO, tant en format presencial com virtual, i organitza tallers i activitats adaptades als interessos del jovent. Una altra iniciativa rellevant és INSTANjove, un servei ofert a l'Institut El Foix amb activitats sobre salut, prevenció d'accidents i orientació acadèmica. El Pla Local de Joventut destaca especialment l'atenció a l'abandonament escolar i al suport psicològic. Per tant, s'ofereix un espai de reforç educatiu (Espai Estudi) cada dilluns, amb especial èmfasi en la llengua catalana, i s'està treballant per millorar la coordinació amb altres serveis, com ara serveis socials o psicòlegs comarcals.

Cada tarda assisteixen entre 20 i 30 joves que utilitzen espais diversos de l'equipament: una sala de videojocs, zones lúdiques amb jocs de cartes i futbolí, i una sala d'estudi reservada exclusivament per aquesta finalitat. Dues vegades al mes s'organitzen activitats específiques com tornejos esportius o tallers.

El municipi té una forta activitat esportiva juvenil. Es considera interessant potenciar sessions de treball conjuntes entre el Tangram i les entitats esportives locals. Actualment, ja es fa una formació específica en defensa personal i recentment s'ha dut a terme amb èxit un curs intensiu per a monitors juvenils. Es veu positiu ampliar l'oferta formativa amb cursos sobre organització d'esdeveniments o iniciatives culturals.

El Tangram també participa en activitats culturals com la cavalcada de Reis i implicant joves com a patges reials. Anteriorment, es gestionava un grup de teatre juvenil que actualment ha derivat cap a l'institut local. Sobre la llengua, sempre es dirigeixen als joves en català, encara que hi hagi flexibilitat segons les necessitats comunicatives del moment.

Pel que fa a la difusió cultural, el servei utilitza principalment Instagram, tot i que es considera necessària una major coordinació per millorar la difusió d'activitats culturals entre els joves.

El Tangram tradicionalment ha interpel·lat la població juvenil amb situacions més complexes, tot i que aquesta dinàmica està evolucionant cap a una participació més diversa i equilibrada, s'assenyala des del mateix centre. Majoritàriament, hi assisteixen joves dels Monjos, tot i que també hi participa jovent de la Ràpita. Actualment, la distribució de gènere és d'aproximadament 70% nois i 30% noies.

Respecte als joves que es troben en un “limb d'edats”, entre l'adolescència i l'edat adulta, es considera complicat gestionar espais completament autogestionats, però es veu el Consell de Joves com una possible eina per regular aquest tipus d'iniciatives.

El Tangram participava en la Taula Educativa, un òrgan de coordinació que es reunia trimestralment per detectar les necessitats dels infants i adolescents del municipi i coordinar accions amb altres agents educatius. Ara està a l'espera de la posada en marxa del Consell de Joves, gestionat i moderat per la tècnica PEE i altres, per a poder-hi encaixar i coordinar les polítiques.

Equipament de suport, ja que es vol fer participar al jovent en les activitats culturals, com per exemple: campanya de Nadal, Mostra artística (premis juvenils), Festival jove (talent artístic juvenil), XoCultural, (estiu expo joves).

▪ **Castell de Penyafort**

El Castell de Penyafort és un conjunt arquitectònic amb orígens al segle XI referent patrimonial del municipi. Les diferents influències estilístiques que s'hi mostren el converteixen en un espai amb un gran potencial. A través de la seva història, que data de 1285, quan va néixer Raimon de Penyafort, es pot fer un recorregut per la història del municipi, la comarca i fins i tot al país (convent dominicà a principis de XVII, residència d'una família burgesa a finals del segle XIX i presó durant la Guerra Civil.

El conjunt inclou diversos elements destacats, com ara la torre medieval de planta circular (probablement del segle XII) i que és la part més antiga del conjunt; l'església, Un temple d'una sola nau amb sis capelles laterals, construït a partir de 1602 quan l'ordre dels dominics va fundar un convent en aquest lloc; i les diverses estances conventuals, disposades en forma de "U" al voltant de l'església. També hi ha un ampli pati d'accés situat davant de la façana principal, que dona accés a les diferents dependències del castell.

Aquest conjunt arquitectònic reflecteix l'evolució històrica de la regió, des de la seva funció inicial com a torre de defensa fins a convertir-se en un convent dominic i, posteriorment, en una residència representativa de la burgesia industrial catalana de finals del segle XIX.

Tot i trobar-se actualment en procés de restauració i amb un ús limitat, el Castell és considerat un dels monuments patrimonials més importants de la comarca, d'on és un referent. L'Ajuntament té com a objectiu reforçar-ne la visibilitat patrimonial i cultural per convertir-lo en un espai clau per a la recuperació del patrimoni, activitats culturals, iniciatives vinculades al món rural i promoció turística.

Actualment, el Castell de Penyafort ofereix visites guiades i permet l'ús puntual d'espais com el Cellar (una sala perfectament equipada) i l'Església (on hi havia la presó en l'època de la Guerra Civil) per a actes específics.

El Pla d'Usos del Castell de Penyafort¹ estableix un programa clar per donar vida a aquest espai patrimonial, tot definint un concepte museístic i una sèrie d'activitats i esdeveniments que contribueixen a la seva valorització. Partint del Pla Director, redactat per l'arquitecte Xavier Claparols el desembre de 2015 per encàrrec de la Diputació de Barcelona, el projecte s'articula al voltant de tres grans eixos conceptuals: Territori, Memòria i Contemporaneïtat.

L'oferta del Castell es divideix en tres grans categories: permanent, temporal i puntual. La primera inclou l'exposició sobre la seva història, el Centre d'Informació del Parc del Foix i el Centre d'Interpretació de la Transhumància. L'oferta temporal incorpora activitats com el Vermut dels diumenges, el Remeiart, la Festa de la Transhumància, el Festival Castell de Penyafort, residències artístiques, exposicions temporals, la Beca Castell de Penyafort, l'Escape Room Castell de Penyafort i l'Escola d'herbes remeieres. Per últim, l'oferta puntual engloba esdeveniments públics i privats.

Els projectes de futur inclouen la reubicació del Punt d'Informació del Parc del Foix per optimitzar l'espai del Castell, la rehabilitació i museïtzació de la Casa del Prior per acollir el Centre d'Interpretació del Món Pastorívol i el Centre d'Interpretació del Parc del Foix, així com la construcció d'un ascensor per millorar-ne l'accessibilitat.

A més, es treballa en un pla estratègic i de posicionament turístic amb el suport de la Diputació de Barcelona i en la definició d'una normativa d'usos que establirà les condicions per a la utilització del monument tant per a activitats públiques com privades. També es preveuen treballs arqueològics i actuacions a l'església antiga per reforçar el reconeixement del patrimoni.

El Centre d'Interpretació de la Transhumància, un projecte de futur

Aquest centre, que està previst situar a la Casa del Prior, es beneficiarà de la presència dels usuaris del Centre d'Informació del Parc del Foix, amb qui comparteix espai, per fer valdre el medi natural i el paisatge, a més dels usos tradicionals associats.

¹ Document elaborat per Artimetria el desembre de 2022 per encàrrec de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural de la Generalitat.

El centre se centrarà en la transhumància i els camins ramaders a Catalunya, posant un èmfasi especial en l'antiga ruta transhumant entre el Pirineu i el Penedès. L'objectiu és preservar, potenciar i promoure la transhumància i els camins ramaders, convertint-los en un recurs per al desenvolupament econòmic i turístic tant en l'àmbit local com regional. Per fer-ho, ofereix espais formatius que podrien acollir, a més d'activitats sobre el medi rural i natural, un campus d'estudis arqueològics aprofitant la restauració de l'edifici, s'apunta en el document de Pla d'Usos del Castell.

▪ **Escola de Música**

L'Escola de Música de l'Alt Penedès (EMAP) ofereix formació musical de qualitat especialment orientada als municipis petits i mitjans de la comarca, gràcies al suport del Consell Comarcal de l'Alt Penedès i dels ajuntaments d'Avinyonet del Penedès, les Cabanyes, Font-rubí, la Granada, Mediona, Pacs del Penedès, el Pla del Penedès, Puigdàlber, Olesa de Bonesvalls, Sant Llorenç d'Hortons, Santa Margarida i els Monjos, Sant Martí Sarroca, Sant Pere de Riudebitlles, Santa Fe del Penedès, Subirats, Torrelavit, Torrelles de Foix, Vilobí del Penedès i Cabrera d'Anoia.

La seva proposta educativa inclou diferents programes adaptats segons les edats i interessos de l'alumnat, una gran varietat d'instruments, així com concerts, activitats participatives, tallers específics i trobades musicals. L'objectiu principal és facilitar l'accés a la música des de la iniciació fins a nivells més avançats, així com promoure la dinamització cultural dels municipis implicats.

En concret, a Santa Margarida i els Monjos, les sessions formatives tenen lloc a l'escola Sant Domènec de la Ràpita.

S'han de fer unes obres a l'equipament (una escala exterior d'emergència) per poder donar compliment a la normativa. Actualment, es treballa en diferents bucs d'assaig per a diferents entitats, corals, grallers i grups de música.

Altres equipaments privats remarcables

▪ **Societat Coral i d'Esbarjo la Margaridoia**

La Societat Coral i d'Esbarjo la Margaridoia és un equipament privat, tant pel que fa a la titularitat com a la gestió, situat al carrer Anselm Clavé, número 10. Aquest edifici està catalogat com a bé cultural d'interès local dins del Catàleg del Patrimoni Cultural Català.

Es tracta d'un espai polifuncional que disposa de diferents zones, com ara l'amfiteatre amb escenari i una zona de butaques amb un aforament de 350-400 persones, repartides entre la planta baixa i la primera planta. Acull activitats escèniques i musicals de caràcter privat, l'Ajuntament hi finança i gestiona activitats gratuïtes i obertes a tothom, malgrat que no hi ha un acord formal per a l'ús de la sala. Entre aquestes activitats destaca la Roda de teatre o el Cicle Gaudí, que se celebra entre una i tres vegades l'any.

L'equipament també és lloc d'assaig i de presentacions per al grup La Sala i el Teatre Amateur Margaridoia (TAM).

La Margaridoia compta amb una programació estable i variada, amb activitats tots els caps de setmana i és una de les entitats amb més presència i vigor al poble.

▪ **Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc**

El Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc és un espai de caràcter privat gestionat per l'associació Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc. Està situat en sòl municipal, a l'avinguda del Penedès, número 70, al costat de la plaça Ramon Cabré Mestres, al nucli de la Ràpita.

Aquest centre és considerat el nucli d'activitat de totes les entitats del nucli, com ara grups de diables, coral i altres associacions culturals.

L'equipament disposa de diverses sales i espais, en el que destaca una sala principal amb escenari i capacitat per a 350 persones, sales per a entitats, una sala polivalent, magatzem i un espai destinat al Casal de Gent Gran.

Ocasionalment, s'hi fan espectacles de la Roda de Teatre, que organitza el GATAP (Grups Amateurs de Teatre de l'Alt Penedès) i hi assaja el Grup d'Amics del Teatre de la Ràpita.

▪ **Galeria Palmadotze**

La galeria Palmadotze, situada a Santa Margarida i els Monjos, és un espai dedicat a l'art contemporani que, des de 2012, ocupa la Masia Mas Pujó. Anteriorment, durant 23 anys, la galeria es trobava al carrer de La Palma de Vilafranca del Penedès. La programació es caracteritza per l'alternança d'exposicions de joves artistes amb mostres de treballs recents de figures destacades de l'art des de la segona avantguarda fins als nostres dies. Entre els artistes representats Muntadas, Rabascall,

Àngels Ribé, Miralda o Benet Rossell, així com creadors com Craigie Horsfield, Nazif Topçuoğlu i Carla van de Puttelaar.

A més de les seves exposicions regulars, Palmadotze participa en fires d'art contemporani, com la Swab Barcelona, on ha estat present en diverses edicions.

La ubicació de la galeria en un entorn natural i arquitectònic singular permet una convivència interessant a destacar entre art, vi i paisatge.

En conclusió

Pel que fa als seus equipaments, Santa Margarida i els Monjos destaca per la singularitat i la solidesa d'algunes propostes culturals. Espais amb una oferta única, com el CIARGA (Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria), conviuen amb equipaments amb un gran potencial de desenvolupament, com el Castell de Penyafor, que ja disposa d'un pla director i d'un pla d'usos aprovats, i que acollirà el futur Centre d'Interpretació de la Transhumància.

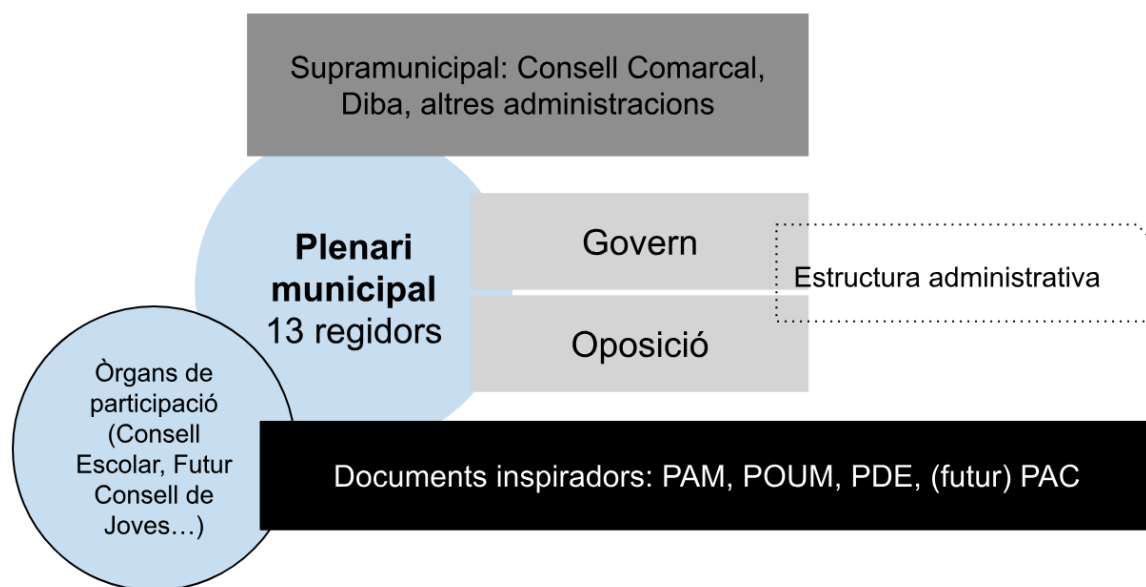
El Centre Cultural Mas Catarro s'ha consolidat com un eix central de la programació cultural municipal, mentre que altres equipaments, com la biblioteca, el Molí del Foix (especialitzat en temes ambientals) o el Tangram (enfocat al públic juvenil), poden ser considerats estratègics tant per la seva funció com per la contigüitat dels projectes que representen en les polítiques culturals. Cadascun d'aquests espais compta amb un projecte sòlid al darrere, que es tradueix en una inversió sostinguda en recursos humans, comunicació i actualització dels continguts i usos.

La singularitat del mapa d'equipaments del municipi també comporta alguns reptes, que han estat abordats de manera creativa. L'absència d'un teatre municipal s'ha resolt aprofitant els dos teatres existents: el de la Societat Coral i d'Esbarjo La Margaridoia, als Monjos, i el del Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc, a la Ràpita. A més, el Mas Catarro disposa d'un espai polivalent que amplia les possibilitats d'acollir programació escènica.

De la mateixa manera, la manca d'un museu local s'ha compensat amb una xarxa de centres d'interpretació de temàtiques diverses (CIARGA, Molí del Foix i el mateix Castell de Penyafor, amb el projecte de museïtzar el Centre d'interpretació dual del Parc del Foix i del Món pastorívol, la transhumància i els camins ramaders, en el context del Camí ramader de Marina.

Finalment, cal destacar també la presència d'equipaments de titularitat i gestió privada que tenen una incidència rellevant en el paisatge cultural local. Entre aquests, sobresurt La Palma 12, un projecte vinculat a l'art contemporani que s'ha convertit en una referència destacada dins l'àmbit català.

ii. Organització municipal

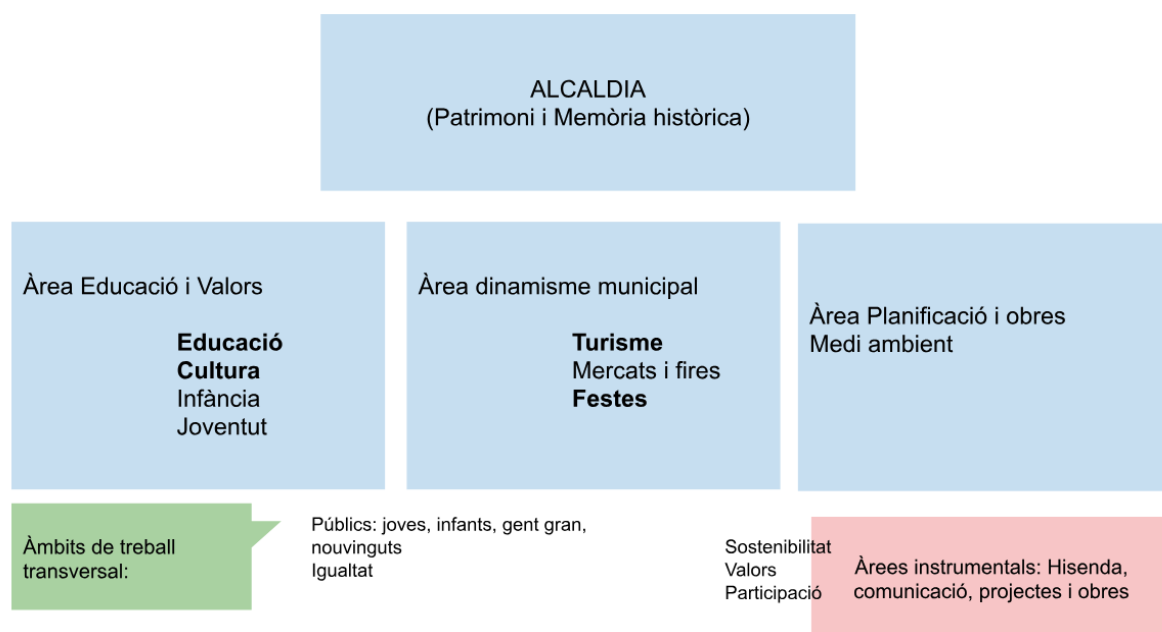
L'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos té un plenari municipal format per 13 regidors², actualment governa el PSC amb majoria absoluta (7 regidors) en un equip presidit per Esther Marrameu com a alcaldessa. El govern té quatre tinences d'alcaldia i cinc grans àmbits de treball, definits com a àrees, i que, pel que fa a la cultura, operen a través del que porten aprovació al plenari municipal, a les juntes de govern i a través de les diferents línies de subvenció que ofereixen als agents del municipi. Cadascuna de les àrees té diferents regidories amb competències delegades. L'oposició fa la seva tasca de fiscalització en el plenari o en les comissions informatives (per bé que no hi tenen vot).

El municipi disposa de diferents espais de participació, com ara el Consell Escolar o, en un futur pròxim, el Consell de Joves. Finalment, la governança municipal té dues capes més d'interès: el que conforma la presència del municipi en altres òrgans supramunicipals (en especial el Consell Comarcal, però també la Diputació de Barcelona) i el que prové dels diferents plans estratègics o documents normatius de caràcter transversal de què s'ha dotat.

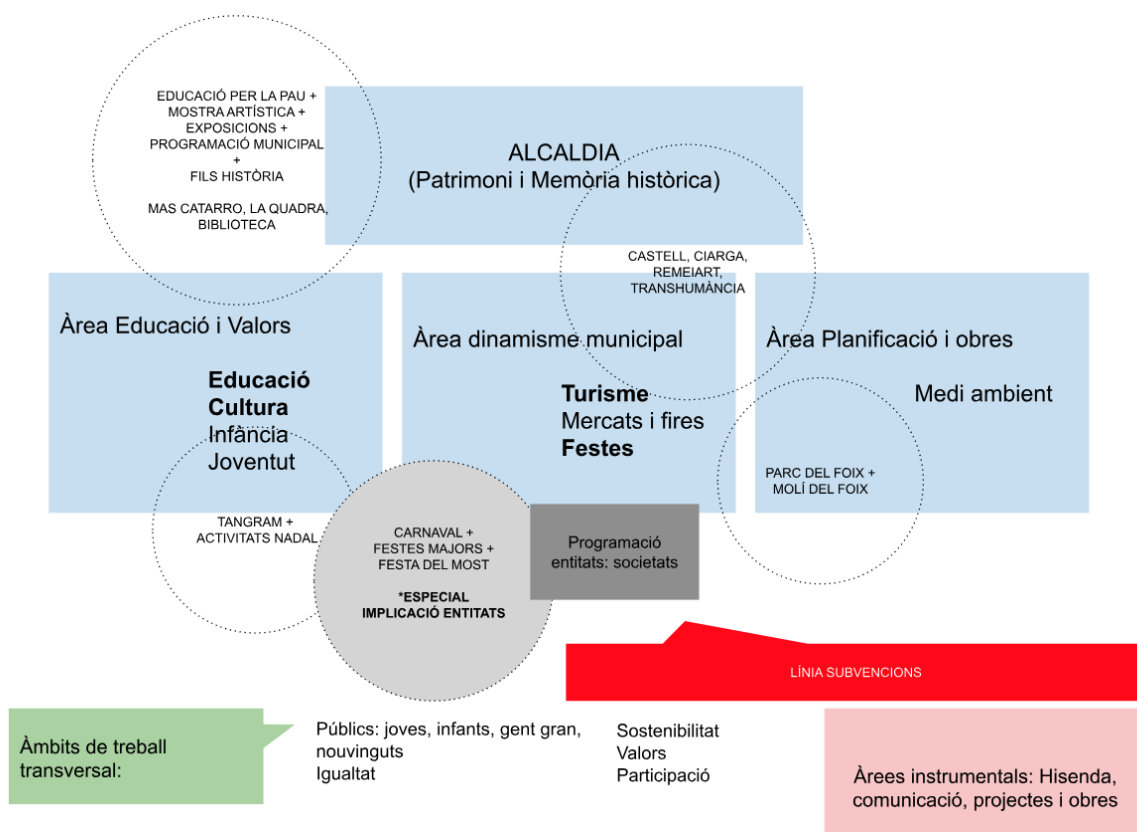
Pel que fa als àmbits de responsabilitat (en subratllat les àrees i responsables que tenen més a veure amb les polítiques culturals):

² **Esther Marmaneu Domingo**, **José Luis Soriano Núñez**, **Filo Martínez Bravo**, **Maite López Calabria**, **Oriol Torrents Puyal**, **Neus Hernández Calvet**, **Maria Pilar Mill Piñol** – Partit dels Socialistes de Catalunya – Candidatura de Progrés (PSC – CP); **Lourdes Quer Montserrat**, **Domènec Prunera Galofré** – Esquerra Republicana de Catalunya – Acord Municipal (ERC-AM); **Aaron Fernández Sánchez**, **Judith Jaén Velázquez** – Plataforma per Santa Margarida i els Monjos – Ara Pacte Local; **Susanna Escribà Vivó** – Junts per Catalunya (JuntxsCat); **Gemma Girona Girona** – Poble Actiu – Candidatura d'Unitat Popular (PA–CUP)

Alcaldia		<u>Alcaldessa + competències sobre Igualtat, Turisme, Patrimoni i Memòria Històrica, Urbanisme, Habitatge i Recursos Humans.</u>	<u>Esther Marmaneu</u>
Àrea d'educació i valors	Alcaldessa: Esther Marrameu.	<u>Regidor/a d'Educació i Cultura, Infància i Joventut</u>	<u>Maite López</u>
		Regidor d'Esports	Oriol Torrents
		Regidora de Drets i Benestar Animal	Maria Pilar Mill Piñol
Àrea de serveis a les persones	3a Tinent d'alcaldeessa: Neus Hernández.	Regidora de Benestar Social i Gent Gran	Filo Martínez
		Regidora de Salut, Participació i Transparència	Neus Hernández
		Regidora de Cooperació	Maria Pilar Mill Piñol
Àrea de dinamisme municipal	4a Tinent d'alcaldeessa: Maria Pilar Mill Piñol	Regidora d'Empresa i Ocupació, Economia Social i Consum	Maria Pilar Mill Piñol
		Regidor de Comerç, Mercats i Fires	José Luis Soriano
		<u>Regidora de Festes</u>	<u>Neus Hernández</u>
Àrea de planificació i obres	1r Tinent d'alcaldeessa: Oriol Torrents	<u>Regidora de Medi Ambient, Parcs i Jardins, Obres i Manteniment</u>	<u>Filo Martínez</u>
		Regidor de Via Pública i Mobilitat	Oriol Torrents
Àrea de seguretat i governació	2n Tinent d'alcaldeessa: José Luis Soriano	Regidor de Seguretat i Civisme, Comunicació i Món Digital, Hisenda	José Luis Soriano

És possible veure l'organització municipal des de la perspectiva dels àmbits temàtics, instrumentals o transversals. El següent gràfic mostra l'organització i la relació dels diferents àmbits de govern municipal (representats en rectangles amb fons blau clar) amb les principals activitats culturals i accions (cercles amb línia de punts), així com àrees instrumentals (en rosa clar) i àmbits de treball transversal (en verd).

En definitiva, correspon a l'àrea d'alcaldia els àmbits competencials de patrimoni i memòria històrica, dos àmbits clarament estratègics en la planificació estratègica de la cultura al municipi. Instrumentalment, també correspon a alcaldia les competències de turisme, clau en la gestió de dues grans apostes culturals com són el Castell o el CIARGA (dos equipaments que tenen part de la seva activitat adjudicada a una empresa especialitzada en serveis culturals).

El fet que estiguin sota la responsabilitat directa de l'alcaldesa els fa guanyar pes i segurament projecció en les polítiques públiques. Al capdavant, projectes relacionats amb la memòria històrica, com Fils de Vida o el projecte d'educació en valors, tenen una important perspectiva transversal. El coneixement dels temes relacionats amb la cultura que té l'actual alcaldessa, fins fa poc temps regidora de Cultura, és un factor positiu a tenir en compte.

El servei de Cultura estaria inclòs dins l'Àrea d'Educació i Valors, cosa que és interessant atesa l'aposta que fa el municipi per lligar en diferents projectes cultura i educació. Aquí és on destaca principalment el projecte de cultura de la Pau. Cal assenyalar que no hi ha una tècnica de Cultura en la relació de llocs de treball, i que aquest és identificat com un dels aspectes a abordar en un futur pròxim.

Veiem també dins l'Àrea de Dinamisme Social el gran àmbit de les Festes (Carnaval, Festes Majors, etc). L'Àrea Planificació i Obres se centra especialment en la gestió del Medi ambient, amb activitats concretes com les vinculades al Parc del Foix i el Molí del Foix, i instrumentalment amb tot el que té a veure amb permisos i altres requisits tècnics.

La transversalitat en la gestió cultural municipal convida a la col·laboració entre diferents departaments (turisme, medi ambient, urbanisme) i això permet que molts projectes tinguin un component cultural important, però també genera un risc de dispersió o descoordinació, que sembla que de moment s'ha aconseguit evitar.

La coordinació tècnica i política és clau perquè la cultura està repartida en diferents àmbits, i a més no disposa d'un tècnic específic. Aquest hauria de ser un tema a abordar en un futur pròxim per enfortir les dinàmiques de coordinació que ja es produeixen.

iii. Planificació municipal

Santa Margarida i els Monjos disposa d'un [Pla d'Actuació Municipal](#) recent, i projecta la seva mirada estratègica entre el 2023 i el 2027.

El Pla té tres objectius principals que tenen projecció sobre les polítiques culturals objecte d'aquest PAC.

Objectiu 1

Vetllar per continuar sent un municipi de benestar i convivència: una societat sana, cohesionada, respectuosa i activa.

Objectiu 2

Garantir l'equilibri i satisfer les necessitats del municipi des de la sostenibilitat per a continuar sent un municipi amable, facilitador de vida i espai de cures.

Objectiu 3

Impulsar el municipi d'oportunitats i amb futur des de la transparència i bon govern, facilitant elements de cura i de transformació social

Pel que fa a l'**OBJECTIU 3**, que és el que té més connexió amb la cultura, destaca la idea de continuar donant suport al teixit cultural divers i plural, així com recuperar i fer valdre el patrimoni local fomentant els valors de la cultura de la pau i estableix el següent llistat d'accions:

- Motivar i donar encara més suport a les entitats culturals com a motor de cohesió social.
- Promoció del talent d'artistes locals: Mostra artística, Cultura i art de carrer.
- Revitalitzar i fomentar la cultura dels balls populars, folklòrics i música tradicional.
- Facilitar espais de connexió i digitalització: la Biblioteca com espai digital.
- Recuperació, dinamització i difusió del patrimoni natural, material, immaterial i industrial.
- Programar activitats culturals en espais oberts.
- Impulsar la participació en activitats multiculturals.
- Continuar recuperant i reconèixer la memòria oral de persones vinculades al municipi i la seva història.
- Dinamitzar el Castell de Penyafort amb programació cultural i lúdica fixa.
- Projecte de la biblioteca a casa per a persones vulnerables.
- Museïtzar el Centre d'interpretació del Camí Ramader de Marina.
- Incloure el CIARGA dins de la Xarxa de Museus, referent com espai de memòria i el Molí del Foix com a BCIL.
- Consolidació del projecte de municipi per la pau: jornades del patrimoni, projectes europeus, sensibilització en memòria democràtica.

Pel que fa a l'Àrea de Turisme, en referència a aquells aspectes més relacionats amb la cultura, es destaca la idea d'oferir espais d'interès i coneixement del municipi com a element de desenvolupament econòmic des del punt de vista del turisme sostenible i de qualitat. En aquest àmbit destaca:

- Obrir noves rutes turístiques: camí fariner, camí dels forns de calç.
- Facilitar la mobilitat sostenible en rutes enoturístiques: projecte comarcal Xarxa Tren-bici.
- Més productes turístics per a tots els públics: jocs familiars, rutes inclusives amb senyalització digitalitzada.

Pel que fa al subobjectiu de l'Àrea de transparència, participació i bon govern es recullen algunes accions que també són rellevants pel que fa al PAC i que connecten especialment amb algunes demandes de simplificació administrativa, com ara:

- Processos d'expressió ciutadana i pressupostos participatius per àrees.
- Creació d'una xarxa de voluntariat
- Elaboració de la guia de serveis de l'Ajuntament.
- Carpeta ciutadana de seguiment de tràmits.
- Continuar amb polítiques de transparència i bon govern, oferint serveis de qualitat i proximitat.

Respecte al subobjectiu de l'àrea d'igualtat se subratllen iniciatives com ara les de potenciar la presència de les dones en l'ús dels elements de l'espai públic, continuar impulsant el lideratge, l'emprenedoria i el talent femení o sensibilitzar en les relacions igualitàries: músiques lliures de sexisme, cercle de dones, tallers a centres educatius, visibilitzar la diversitat i fomentar el respecte vers el col·lectiu LGTBI.

Finalment, recuperant els altres dos objectius recollits en el PAM:

Pel que fa a l'**OBJECTIU 1**, hi ha totes les qüestions referents a infància i joves, educació (en què destaca la transmissió de valors, la igualtat d'oportunitats i el foment de la llengua). Aquí hi ha un breu recull del més rellevant pel que fa a l'objectiu del present document:

Pel que fa a joventut:

- Impulsar el projecte "Expressa't Jove", per fomentar la creació artística entre els joves.
- Constituir el Consell d'Infants i Joves per fomentar la seva participació.

Respecte a educació:

- Impulsar l'Escola de Música i ampliar els bucs d'assaig a les escoles velles de La Ràpita.
- Donar suport a AMPAs i AFAs en nous projectes com activitats extraescolars artístiques i serveis de vetlladors/res.
- Potenciar l'ús del català com a eina de cohesió social.
- Reforçar l'Escola de Persones Adultes com a espai de formació, acollida i integració.
- Col·laborar amb el Departament d'Educació en programes de formació professional inicial (PFI), cicles formatius i formació dual.

Pel que fa a l'**OBJECTIU 2**, trobem totes les qüestions relacionades amb la sostenibilitat i projectes d'adequació de patrimoni des d'un punt de vista d'eficiència i accessibilitat com ara el manteniment dels ponts fluvials, la recuperació del cabal ecològic del riu Foix (projecte aiguamolls), el manteniment i arranjament dels camins rurals o la passarel·la per a l'accessibilitat al Castell de Penyafort.

A més del PAM, hi ha altres documents importants quant a la planificació de les polítiques públiques, entre els quals destaca:

- Pla director d'equipaments municipals de Santa Margarida i els Monjos (Diba, 2023)
- Pla d'Acció Cultural, 2018-2021 (intern)
- Projecte Cultura de la Pau, 2017 (intern)
- Pla local de joventut, 2021-2024
- Pla desenvolupament turístic (2015)

iv. Pressupost municipal

Pressupost Cultural 2024 - Santa Margarida i els Monjos

- **Despesa per habitant:** 197 € (24,65% superior a la mitjana provincial, posició 183 de 898 municipis)
- **Despesa total en Cultura:** 2 milions d'euros (Increment del 25,08% respecte a l'any anterior, posició 95 de 898 municipis)
- **Percentatge sobre el pressupost total:** 13,11% (11M)
- **Increment respecte a l'any anterior:** +25,08%

DADES: <https://pressupostosmunicipals.transparenciacatalunya.cat>

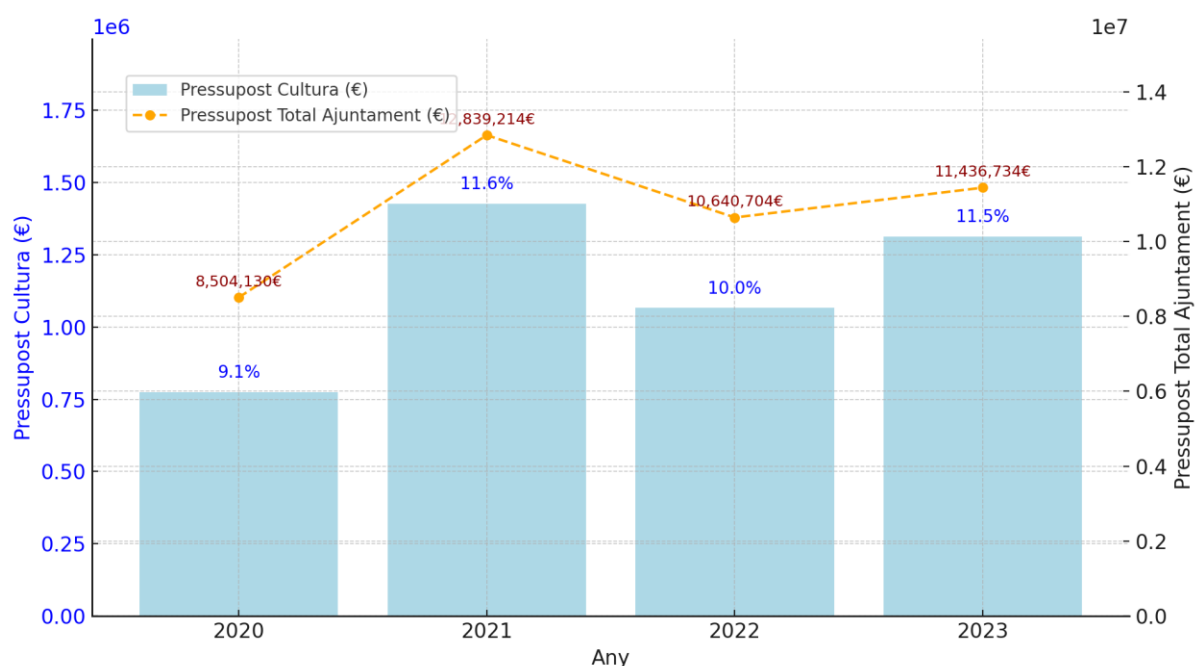
Durant el període 2020-2023, el pressupost destinat a cultura a Santa Margarida i els Monjos ha experimentat una evolució significativa tant en valors absoluts com en el percentatge que representa sobre el pressupost total de l'Ajuntament.

Si es compara la inversió en cultura de Santa Margarida i els Monjos amb la mitjana dels municipis entre 5000 i 15.000 habitants de la província de Barcelona, s'observa que aquest municipi destina una proporció més elevada de recursos a aquest àmbit.

- El 2020, Santa Margarida i els Monjos va dedicar 9,1% del seu pressupost a cultura, mentre que la mitjana dels municipis similars era del 6,5%.
- El 2021, la diferència es va ampliar encara més, amb un 11,6% a Santa Margarida i els Monjos en comparació amb el 6,8% del mateix rang de municipis.
- El 2022 i 2023, el municipi va continuar per sobre de la mitjana, amb un 10,0% i 11,5%, respectivament, mentre que la resta de municipis similars es van situar al voltant del 7,5%.

L'any 2020, el pressupost de cultura se situava en 773.874,8 €, fet que representava un 9,1% del pressupost municipal total. Aquesta xifra va experimentar un fort increment el 2021, quan es va situar en 1.495.223,4 € i va assolir l'11,6% del total. No obstant això, el 2022 va registrar un descens fins als 1.065.504,7 € (10,0% del total municipal), per tornar a créixer el 2023 fins als 1.313.315,1 €, equivalent a un 11,5% del pressupost de l'Ajuntament.

Evolució del pressupost cultural respecte al pressupost total de l'Ajuntament (2020-2023)

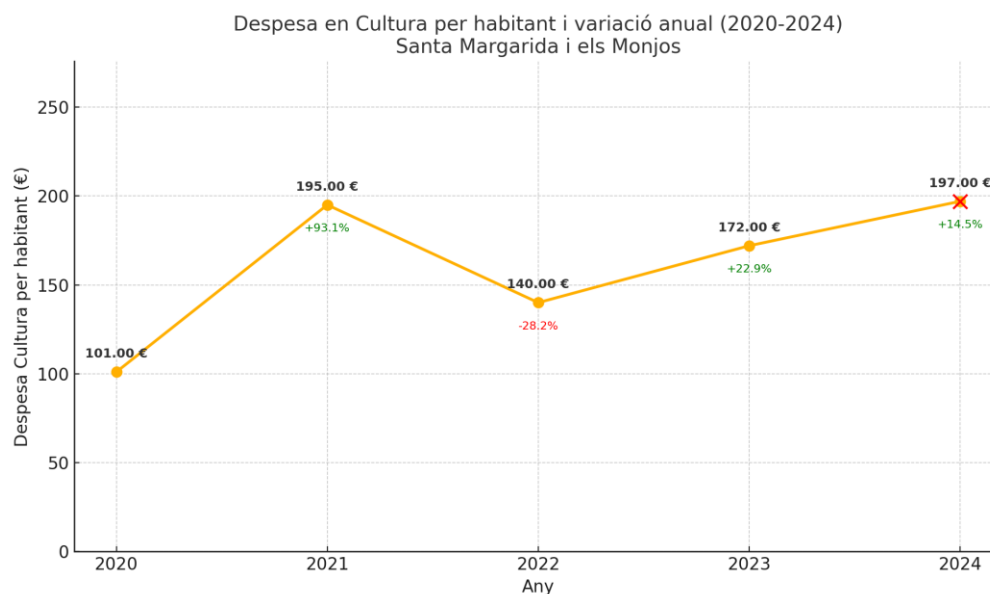

En termes absoluts, el pressupost total de l'Ajuntament ha seguit una tendència creixent, passant de 8,49 milions d'euros el 2020 a 11,43 milions d'euros el 2023.

L'any 2021 es va registrar la màxima despesa en cultura del període, tant en termes absoluts (prop d'1,5 milions d'euros) com en relació amb el total del pressupost (11,6%). Aquesta proporció es va reduir el 2022, però es va recuperar el 2023 fins a gairebé igualar el percentatge del 2021.

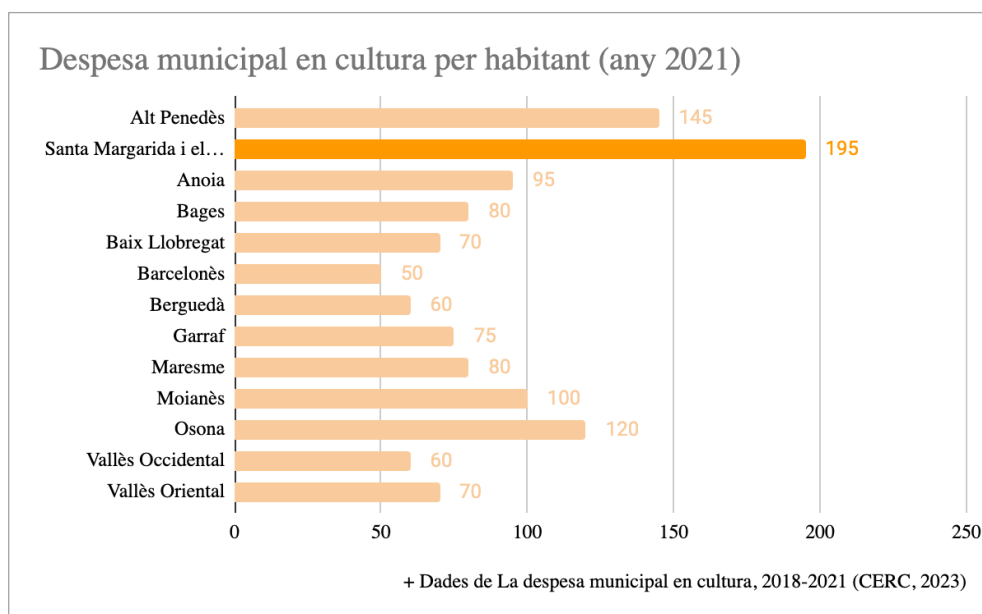
A més, si es mesura la despesa en cultura per habitant, Santa Margarida i els Monjos es troba clarament per sobre de la mitjana. Per exemple, el 2021 la despesa en cultura per habitant al municipi va ser de 195,1 €, mentre que la mitjana dels municipis similars es va situar en 82,8 €. Aquest patró es manté al llarg dels anys.

Vilafranca del Penedès, com a capital de comarca, presenta xifres més elevades amb 192,63 € per habitant dedicats a cultura, i un 15% del seu pressupost total. Santa Margarida i els Monjos segueix una línia similar d'inversió cultural prioritària, tot i no ser una capital de comarca.

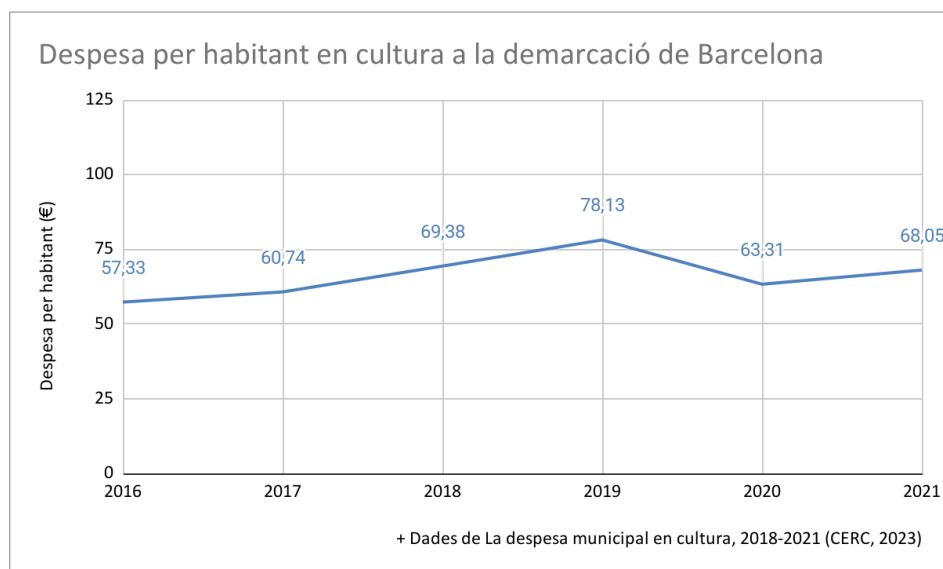
Dades extretes també de pressupostosmunicipals.transparenciacatalunya.cat

D'altra banda, si analitzem el comptes de 2023, els darrers disponibles, veiem algunes dades interessants que expliquen l'aposta per la cultura del municipi i també alguns dels seus reptes. Pel que fa al Capítol 1, el que té a veure amb el personal, s'endú el 20,5% del pressupost de Cultura; mentre que aquest percentatge és del 32,4% en els municipis de grandària similar. Això indicaria una infradotació pel que fa a personal del municipi.

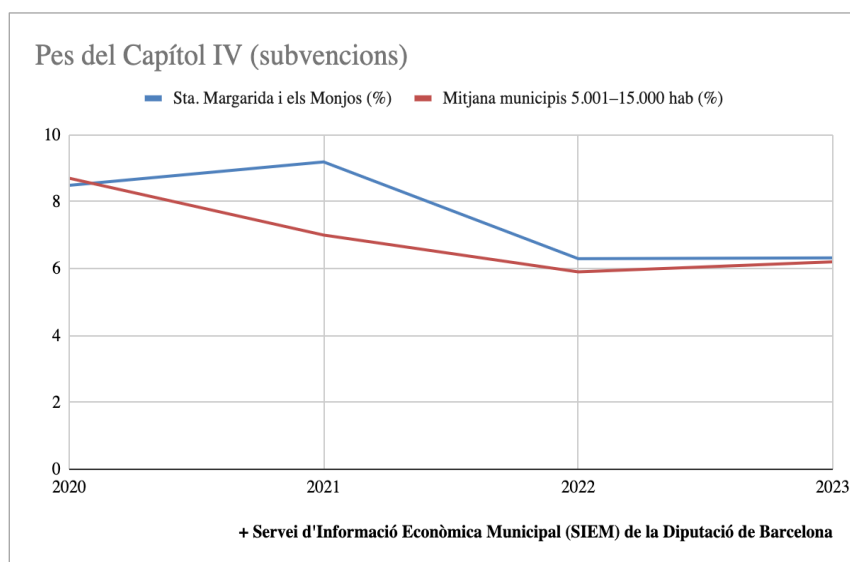
L'any 2021, la comarca de l'Alt Penedès va registrar una despesa municipal en cultura per habitant de prop de 145 €, una xifra molt superior a la mitjana de la demarcació de Barcelona, que se situava en 68,05 €. Aquesta dada, extreta de l'informe del CERC *Anàlisi de la despesa municipal en cultura 2018-2021*, Diputació de Barcelona (2023),

situa l'Alt Penedès com la comarca amb una despesa cultural per càpita més elevada de tot l'àmbit analitzat. Els municipis d'entre 5.000 i 10.000 habitants, segons el mateix informe, van tenir una despesa mitjana per habitant de 81,26 €, molt inferior a la de Santa Margarida i els Monjos.

El percentatge destinat a subvencions (bàsicament inclòs dins el Capítol IV) és significatiu, i reflecteix una aposta per l'externalització d'activitats culturals, tot mantenint una gestió directa important (personal i contractació de serveis). La mitjana de municipis del tram de 5.001 a 15.000 habitants destina un 6,9% del pressupost cultural al Capítol IV, mentre que Santa Margarida i els Monjos en dedica un 7,6% de mitjana. Això mostra una lleugera prioritització de les entitats locals respecte de la mitjana.

La cultura al municipi es caracteritza per tenir un pes molt fort de les despeses corrents (més del 80% en cada any). Això indica una estructura cultural consolidada, però amb poc marge de maniobra per créixer a partir de les entitats, si el Capítol IV no augmenta.

v. Entitats

Les entitats i associacions culturals conformen el teixit cívic de Santa Margarida i els Monjos i, per tant, juguen un paper fonamental en la dinamització i cohesió social del municipi. Amb la seva programació (i el seu voluntariat!) aquestes entitats contribueixen a la promoció de la cultura local, la preservació del patrimoni, l'organització d'activitats i festes populars, i el foment de la participació ciutadana en els àmbits artístics i tradicionals. Compleixen un paper molt rellevant en la línia del que passa en altres municipis.

En el cas de Santa Margarida i els Monjos, però, hi ha diferents factors que expliquen una complexitat singular del teixit associatiu dins l'ecosistema cultural local. El pes dels diferents nuclis poblacionals n'és un, però també el fet que entre els molts equipaments públics no hi hagi un espai escènic o un cinema públic. Les entitats, moltes de les quals articulades al voltant de les anomenades Societats, disposen d'aquest recurs: és el cas de la Margaridoia i el CCCR, on de fet s'acullen espectacles de la Roda de Teatre o del Cicle Gaudí.

El Pla Local de Joventut 2021-2024 assenyala la importància de potenciar l'associacionisme i les entitats juvenils i de lleure, amb l'objectiu de fomentar la implicació dels joves en la vida cultural del municipi. El Pla d'Actuació de Mandat 2023-2027 reafirma la necessitat de treballar de manera participativa amb les entitats culturals i socials del municipi per definir i implementar polítiques culturals adaptades a la realitat local.

A continuació, s'inclou un llistat Refós d'Entitats Culturals i Associatives, que conjuga el [llistat municipal disponible al web municipal](#) i es combina amb la relació recollida en el document Pla d'Acció Cultural 2018-2021 (intern).

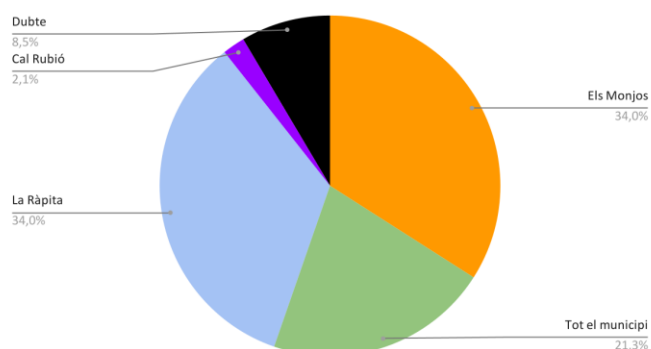
Categoria		Nom de l'associació	Han participat del PAC	Tipus activitat	Àmbit
Associacions Culturals i Comunitàries	10	Amics de Penyafel	Sí	Al llarg de l'any	Els Monjos
		Assalam. Centre de Cultura Islàmica	No	Al llarg de l'any	Tot el municipi
		Casa Andalusia de l'Alt Penedès	Sí	Al llarg de l'any	Tot el municipi
		Centre Cultural i Recreatiu Ràpitenc	Sí	Al llarg de l'any	La Ràpita
		Centre Cultural i Recreatiu de Cal Rubió	Sí	Al llarg de l'any	Cal Rubió
		Cinefília	No	Al llarg de l'any	Els Monjos
		Consell Pastoral	Sí	Al llarg de l'any	Tot el municipi
		Grup d'Estudis Ràpitenc	Sí	Al llarg de l'any	La Ràpita
		Societat La Margaridoia	Sí	Al llarg de l'any	Els Monjos

		Comissió Amics de Penyafort	No	Al llarg de l'any	La Ràpita
Associacions Festives i Recreatives	3	Associació Esplai Carnavalístic	Sí	Al llarg de l'any	Els Monjos
		Comissió de la Festa del Most	Sí	Puntual	La Ràpita
		Comissió de Festes dels Monjos	Sí	Puntual	Els Monjos
Associacions de Dones	2	Associació de Dones per la República SMMonjos (ADR)	Sí	Al llarg de l'any	Tot el municipi
		Fils de veu	Sí	Al llarg de l'any	Tot el municipi
Arts Escèniques i Teatre	3	Amics del Teatre de la Ràpita	No	Al llarg de l'any	La Ràpita
		Teatre Tangram	No	Al llarg de l'any	Tot el municipi
		Grup de teatre el Molí	No	Al llarg de l'any	Tot el municipi
Balls i Cultura Popular	13	Ball de Diables de La Ràpita	Sí	Puntual	La Ràpita
		Ball de Panderetes de la Ràpita	No	Puntual	La Ràpita
		Coordinadora de Balls Folklòrics	Sí	Puntual	Els Monjos
		Diables "Spantus"	Sí	Puntual	Els Monjos
		Diables Les Espurnes	No	Puntual	La Ràpita
		Diables petits Monjos	No	Puntual	Els Monjos
		Drac dels Monjos	Sí	Puntual	Els Monjos
		Drac de La Ràpita	Sí	Puntual	La Ràpita
		Grup de Geganters de La Ràpita	Sí	Puntual	La Ràpita
		Grup de Geganters dels Monjos	No	Puntual	Els Monjos
		Xanquers dels Monjos	No	Puntual	Els Monjos
		Grup Serrallongues	No	Puntual	Els Monjos
		Grup de Sardanes	Sí	Al llarg de l'any	Dubte
Corals	7	Coral "La Margaridoia"	Sí	Al llarg de l'any	Els Monjos
		Coral Amics de Penyafer	Sí	Al llarg de l'any	Els Monjos
		Coral Infantil La Bombeta Màgica	Sí	Al llarg de l'any	La Ràpita
		Coral l'Amistat	No	Al llarg de l'any	La Ràpita
		Coral INS El Foix	No	Al llarg de l'any	Tot el municipi
		Coral CEIP Doctor Samaranch i Fina	Sí	Al llarg de l'any	Els Monjos
		Coral infantil Amics de Penyafort	No	Al llarg de l'any	La Ràpita
Artesania	2	Associació de Puntaires de Sant Raimon de Penyafort	Sí	Al llarg de l'any	La Ràpita
		Escola de Puntaires St. Raimon de Penyafort	No	Al llarg de l'any	La Ràpita
Lectura	2	Club de Lectura Adult Biblioteca	No	Al llarg de l'any	Tot el municipi

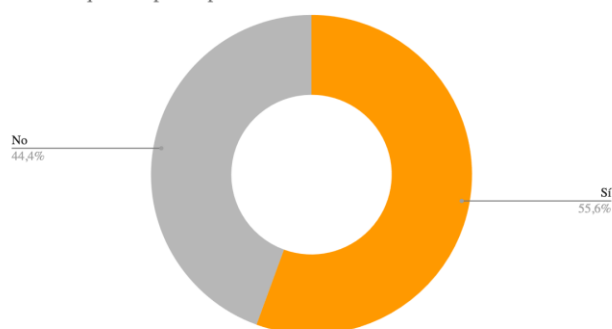
		municipal			
		Club de Lectura Juvenil Biblioteca	No	Al llarg de l'any	Tot el municipi
Joventut	3	Grup de Joves de La Ràpita	Sí	Al llarg de l'any	La Ràpita
		Associació de joves dels Monjos	No	Al llarg de l'any	Els Monjos
		Associació FORA DEL RAMAT	No	Al llarg de l'any	Tot el municipi

La diagnosi de les entitats

Àmbit territorial

Entitats que han participat al PAC

Cal destacar que la major part de les associacions que treballen en l'àmbit cultural ho fan des d'un dels dos nuclis poblacionals principals, i encara que una part molt important de la programació està oberta a tot el municipi, i que són corrents els intercanvis i col·laboracions, el llistat d'entitats, amb la seva adscripció territorial tan marcada, mostra de forma eloqüent un dels elements de singularitat de Santa Margarida i els Monjos.

Un percentatge molt rellevant de les associacions actives a la població han participat d'una manera o altra en el procés d'elaboració del PAC, de manera que la seva mirada, recollida principalment, en una reunió de focus grup i a través d'un qüestionari obert és especialment interessant i un bon instrument per entendre què es cou a Els Monjos i la Ràpita, quins són els elements positius i quins són els reptes a abordar... i que seran desenvolupats pel que fa a aquest treball en l'apartat de les línies estratègiques i les accions.

Segons les entitats, la diagnosi de la cultura al municipi s'explicaria en les següents línies:

DIAGNOSI DE LA CULTURA AL MUNICIPI SEGONS LES ENTITATS

Diversitat d'entitats i oferta cultural
Suport municipal
Tradició i arrelament cultural
Teixit associatiu compromès
Patrimoni històric i arquitectònic
Propostes específiques per als joves

Relleu Generacional i Participació Juvenil
Burocràcia i Dificultats en el Finançament
Coordinació i Planificació Cultural
Connexió amb la Comunitat i Inclusió dels Nouvinguts

Relleu Generacional i Participació Juvenil

- La majoria d'entitats culturals tenen dificultats per incorporar gent jove en les seves activitats.
- Algunes entitats han implementat estratègies com apropar-se a les escoles per captar nous membres. *“Ens hem apropat a les escoles i alguns nens s'hi sumen, però quan arriben a l'institut, molts abandonen per vergonya o falta d'interès”,* es va comentar en una intervenció assenyalant la franja d'edat (entre 12 i 16 anys) on es perd, en especial, la continuïtat en la participació. És per això que cal reforçar l'enllaç amb els instituts per assegurar que la participació no es perdi en aquesta franja d'edat. *“Potser si aconseguíssim activitats dins l'institut o una relació més propera amb els estudiants, podríem mantenir aquest fil de participació”.*
- Cal adaptar la manera de treballar de les entitats per atraure els joves, ja que els models tradicionals de gestió no sempre encaixen amb les noves dinàmiques de participació. Una altra de les conclusions dels representants de les entitats que han participat en la dinàmica de treball.

Burocràcia i Dificultats en el Finançament

- Es va expressar una queixa generalitzada sobre la complexitat de les subvencions i l'excessiva burocràcia associada a la seva tramitació. *“És més temps fent paperassa que organitzant activitats”,* van lamentar alguns.
- De fet, va haver-hi molts comentaris recurrents sobre les restriccions d'activitats 'subvencionables', per exemple es va citar la dificultat per incloure temes que tenen a veure amb àpats, que tenen un gran poder d'atracció de gent i de generar comunitat, però que no sempre encaixen amb el que es pot pagar o no pel que fa a justificació de les subvencions.
- Es proposa la creació d'una figura municipal que doni suport a les entitats en la gestió d'aquests processos i un major acompanyament.

Coordinació i Planificació Cultural

- Hi ha una manca de coordinació entre les entitats culturals, fet que sovint genera superposicions d'activitats. Això no obstant, no s'observa un consens clar a l'hora de plantejar un calendari conjunt per evitar coincidències i fomentar la complementarietat de les activitats.

- S'assenyala que algunes comunitats de nouvinguts no estan plenament integrades en el teixit cultural del municipi i també que hi ha un potencial desaprofitat en col·lectius que desenvolupen activitats culturals, però que no es connecten amb les entitats formals.
- En aquest sentit, es proposa treballar estratègies per visibilitzar i incloure aquests col·lectius en les iniciatives municipals.

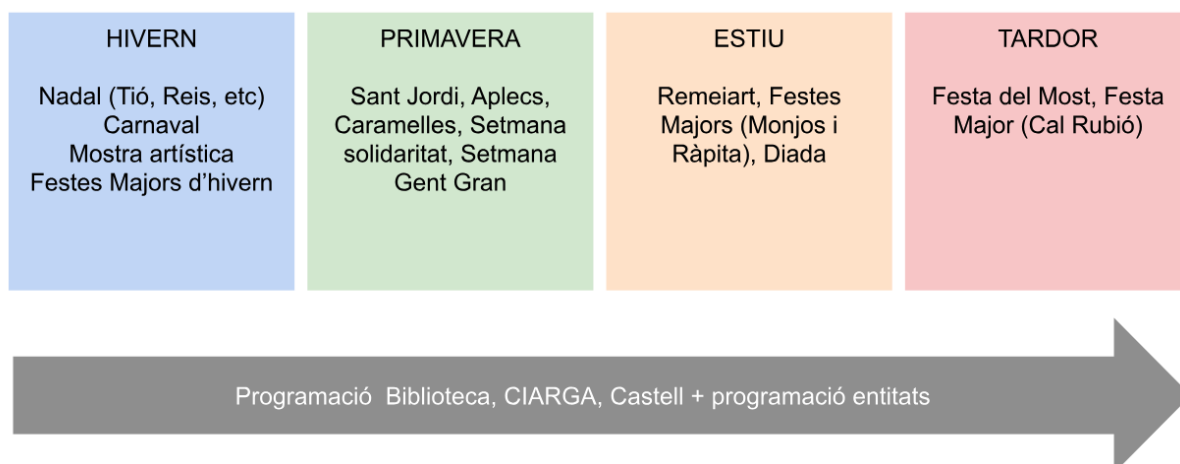
Les entitats culturals identifiquen els següents punts com a fortaleeses del municipi:

1. **Diversitat i Riquesa d'Entitats:** Hi ha una gran varietat de grups culturals que cobreixen diferents disciplines artístiques i tradicionals.
2. **Compromís del Voluntariat:** Les persones que formen part de les entitats tenen una alta implicació i dediquen moltes hores a mantenir viu el teixit cultural.
3. **Suport Municipal:** Tot i les dificultats administratives, l'Ajuntament ofereix ajudes i recursos a les entitats culturals.

Pel que fa al qüestionari obert (vegeu **Annex B**), respost per 30 persones corresponents a 21 entitats, els principals reptes queden apuntats en les següents cites:

- Relleu generacional:
 - «Costa molt trobar persones que vulguin implicar-se de forma altruista per un bé social i comunitari.»
 - «Costa veure noves generacions agafant posicions de pes en les entitats, costa molt moure els propis membres que en principi ho són de forma voluntària.»
 - «Els joves no volen saber res de les societats.»
- Falta de públic i participació:
 - «El principal repte és que hi hagi més participació en les diferents propostes culturals, ja que sempre participa el mateix públic.»
 - «Hi ha molta gent que no participa de la vida cultural, ni com a organitzadors ni com a espectadors.»
- Dificultats en el finançament i burocràcia:
 - «Molta burocràcia a l'hora de demanar subvencions.»
 - «S'hauria de coordinar millor el pla d'actuacions de les entitats i buscar agilitzar la paperassa.»
- Valoració de la cultura i implicació municipal: alguns participants remarquen la necessitat de major implicació de l'Ajuntament per fomentar el valor social de la cultura.
 - «M'agradaria que tothom la valorés i sentís que forma part de la cultura municipal, que hi hagués participació i relleu perquè es preservessin les tradicions i la diversitat d'activitats.»
 - «Amb molta més participació, especialment juvenil, i assegurant el relleu generacional.»

vi. Calendari i principals esdeveniments

El calendari cultural de Santa Margarida i els Monjos combina esdeveniments anuals recurrents, i que corresponen bàsicament al calendari festiu, i una programació contínua que no està vinculada a dates específiques. Entre les celebracions més destacades es troben el Carnaval i les Festes Majors, que són moments clau per a la participació activa de les entitats locals i on es mobilitza, puntualment, un gran volum de persones.

L'Ajuntament promou diversos esdeveniments al llarg de l'any, com la Setmana de la Solidaritat, la Setmana de la Gent Gran o el Remeiart. Aquest darrer, celebrat el primer diumenge de juny, és una de les fires d'herbes remeieres més importants de Catalunya i un dels esdeveniments de referència al municipi.

Altres esdeveniments rellevants inclouen la Festa de la Transhumància, celebrada a l'octubre, i la Festa del Most al novembre, que reflecteixen la tradició vinícola i ramadera de la comarca.

La Biblioteca municipal, el Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria (CIARGA) i el Castell de Penyafort també ofereixen una programació cultural, en especial els dos primers.

El calendari anual seria el que es mostra en el següent quadre:

Mes	Activitat
Gener	Cavalcada de Reis, Festes Majors d'hivern, Mostra artística de Sant Raimon de Penyafort
Febrer	Carnaval als Monjos, Carnaval a la Ràpita
Març	Setmana de la Solidaritat i la Igualtat, Festes de Primavera a la Societat La Margaridoia
Abril	Festa de Pasqua i cantada de caramelles, Aplecs de Penyafel i muntanyans, Tarda cultural, Diada de Sant Jordi
Maig	Festa de la Cruz de Mayo, Setmana de la gent gran
Juny	Remeiart - Fira d'herbes remeieres, Cuines i tapes Remeiart
Juliol	Festa Major dels Monjos en honor a Santa Margarida
Agost	Festa Major de la Ràpita en honor a Sant Domènec de Guzmán
Setembre	Celebració de la Diada Nacional de Catalunya
Octubre	Festa Major de Cal Rubió en honor a la Mare de Déu del Pilar
Novembre	Festa del Most de la Ràpita, Lliurament dels premis literaris Joan Mafé i Guillaumes, Roda de teatre de l'Alt Penedès, Romeria a Montserrat
Desembre	Programa d'activitats nadalenques, Mostra artística de Sant Raimon de Penyafort

A continuació, es repassen els principals esdeveniments:

Mostra artística + XoCultural

Esdeveniment	Dates: desembre i gener Organització: municipal Àrea instrumental: cultura
--------------	--

La Mostra Artística de Santa Margarida i els Monjos és un esdeveniment amb 41 edicions a les espatlles. En els últims anys, s'hi han introduït novetats per revitalitzar-la, com ara una secció infantil i activitats paral·leles que inclouen tallers, concerts i performances. Aquest nou enfocament ha permès augmentar la visibilitat de la Mostra i fomentar la participació del públic.

Es tracta d'una de les activitats culturals més rellevants del municipi, tant per la seva trajectòria com per la manera com aprofita l'oferta patrimonial de Santa Margarida i els Monjos, convertint el Mas Catarro en lloc de trobada.

L'espai de referència de la Mostra és la Casa de Cultura Mas Catarro, on es duen a terme mostres artístiques de rellevància municipal i comarcal. Aquest equipament també

impulsa el "XoCultural", una proposta trimestral que combina exposicions temàtiques amb activitats complementàries, com ara tallers infantils i conferències. Dins d'aquesta iniciativa, s'inclou la Mostra Artística de Sant Ramon de Penyafort, que presenta diverses categories com escultura, pintura i il·lustració digital. Les obres es distribueixen en diferents sales, adequades segons les necessitats específiques de cada mostra. A més, la capella de la masia de la Casa de Cultura Mas Catarro es destina a exposicions d'escultura i altres activitats culturals.

Festa Major dels Monjos

Festes	Dates: juliol i gener Organització: Societat civil / Comissió de festes, Societat Margaridoia Paper de l'Ajuntament: suport econòmic, logístic i de comunicació Àrea instrumental: regidoria de Festes
---------------	---

La Festa Major d'estiu dels Monjos se celebra anualment al voltant del 20 de juliol en honor de santa Margarida. L'organització de la festa recau en la Comissió de Festes, amb la col·laboració de l'Ajuntament i de nombroses entitats del municipi. Entre aquestes, destaca la Societat Cultural La Margaridoia, que també impulsa diversos actes de la Festa Major amb un programa d'activitats destacat tot i que ara mateix qui assumeix aquest paper és la Comissió de Festes, que organitza, coordina i la gestiona la Festa Major d'estiu, en col·laboració amb l'ajuntament.

Cada any, en la Festa Major es poden trobar moltes activitats de tipus tradicional, festiu o folklòric, totes coordinades per la Comissió de Festes en la que participen associacions i entitats locals amb cercaviles, balls de lluïment i correfocs. El punt final el posa la Nit de Foc, organitzada pel ball de diables dels Monjos Spantus.

La Festa Major d'hivern dels Monjos se celebra cada any al voltant del 17 de gener en honor de sant Antoni Abat. Aquesta festa és organitzada per la Societat Cultural La Margaridoia, amb la col·laboració de l'Ajuntament. El programa inclou un sopar popular, balls, el pregó i diverses activitats adreçades a tots els públics.

Festa Major de Cal Rubió

Festes	Dates: al voltant del 12 d'octubre Organització: Societat civil Paper de l'Ajuntament: suport econòmic, logístic i de comunicació Àrea instrumental: regidoria de Festes
---------------	---

La Festa Major de Cal Rubió té lloc cada any sobre el 12 d'octubre, en honor de la Mare de Déu del Pilar. El Centre Cultural i Recreatiu de Cal Rubió, una entitat centenària coneguda popularment com La Societat, s'encarrega de la festa. Fundada l'any 1907 amb el nom de Germandat, aquesta entitat ha esdevingut el principal espai de trobada social i cultural del nucli.

Festa Major de la Ràpita

Festes	Dates: a l'agost i al gener Organització: Societat civil / CCRR Paper de l'Ajuntament: suport econòmic, logístic i de comunicació Àrea instrumental: regidoria de Festes
---------------	---

La Festa Major d'estiu de la Ràpita se celebra cada any al voltant del primer cap de setmana d'agost en honor de sant Domènec de Guzmán. L'organització de la festa és responsabilitat del Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc (CCRR), una entitat centenària que compta amb la col·laboració de l'Ajuntament i de diverses associacions i entitats locals. Un dels moments més singulars de la festa és La Fogardera, un espectacle de foc i llum organitzat pel ball de diables de la Ràpita, que té lloc el diumenge de Festa Major.

Pel que fa a la Festa Major d'hivern de la Ràpita, se celebra anualment pels volts del 23 de gener en honor de sant Raimon de Penyafort. De l'organització se n'encarrega el Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc.

Festa del Most de la Ràpita

Festes	Dates: novembre Organització: Grup de Joves / CCRR Paper de l'Ajuntament: suport econòmic, logístic i de comunicació Àrea instrumental: regidoria de Festes, Turisme
---------------	---

La Festa del Most de la Ràpita, que se celebra al novembre, és una de les festes vinícoles més representatives del Penedès. Iniciada el 1973, és organitzada pel Grup de Joves de la Ràpita amb el suport del Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc (CCRR) i l'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos. Aquesta celebració té com a objectiu reconèixer la tradició vitivinícola de la regió i combina activitats culturals i populars per a tots els públics.

El programa d'activitats inclou esdeveniments com la Mostra de Vins i Caves del Penedès, on es poden degustar productes de diversos cellers locals, el Concurs de Poda "Paulino Santó Batlle", que premia les habilitats en la poda de ceps, i la Gimcana de Tractors. A més, del Corremost i el Corre cellers.

També s'hi organitzen activitats culturals com el Concurs de Tastavins "Premi d'Honor Sant Raimon de Penyafort", el lliurament dels Premis Literaris "Joan Mañé i Guillaumes", xerrades vitivinícoles, espectacles musicals i activitats infantils.

Remeiart

Esdeveniments

Dates: primer diumenge de juny
Organització: Municipal, amb la participació de diferents entitats
Paper de l'Ajuntament: organitzatiu i de coordinació
Àrea instrumental: Turisme

El Remeiart va néixer l'any 2011 a Santa Margarida i els Monjos com un projecte dedicat a la difusió i el coneixement de les herbes remeieres. Aquesta iniciativa, impulsada per l'Ajuntament amb la col·laboració d'entitats i del teixit econòmic local, té com a objectiu principal donar a conèixer les herbes des de diferents perspectives: salut, benestar, alimentació, botànica, entre d'altres.

La Fira Remeiart se celebra cada primer diumenge de juny al recinte del Castell de Penyafort, a Santa Margarida i els Monjos, que és on té lloc la fira per bé que, en realitat aquest esdeveniment és, cada vegada més, una cita que es mostra també en altres llocs del municipi. Amb el temps, la iniciativa ha crescut molt i actualment té un format més extens que implica també els nuclis dels Monjos i La Ràpita, buscant implicar més profundament tota la comunitat.

El Remeiart és un dels esdeveniments de referència a Santa Margarida i els Monjos i sembla que no ha esgotat la seva capacitat d'atracció tant per al públic local com per als visitants. Encara que se centra principalment en les herbes remeieres, aborda també temes de salut i benestar, medicina natural i tradicional i teràpies alternatives.

En termes d'impacte econòmic, l'edició del 2022 va registrar 7.232 assistents i va generar 40.000 € en ingressos, amb una mitjana de 5,53 € per visitant. Les previsions indiquen que, amb 7.955 visitants, es podrien assolir uns ingressos de 44.000 €, fet que confirma el creixement progressiu de l'esdeveniment.

Amb la voluntat d'assegurar-ne la continuïtat, es treballa en l'estabilització de la programació perquè el Remeiart esdevingui un recurs consolidat dins de l'oferta cultural i turística del municipi al llarg de l'any. Un dels projectes que hi ha damunt la taula és la

creació d'una Escola d'Herbes Remeieres, per reforçar el caràcter formatiu i divulgatiu de l'esdeveniment.

Carnaval

Esdeveniments	Dates: en funció de l'any / hivern Organització: Ajuntament + colles Paper de l'Ajuntament: coordinació, suport econòmic, logístic i comunicació Àrea instrumental: regidoria de Festes
---------------	--

La rua de Carnaval s'ha consolidat com un dels esdeveniments diürns més destacats de la comarca, tant pel nombre de participants com per l'afluència de públic. És considerada l'activitat de caràcter familiar més participativa del Carnaval, ja que hi prenen part nombroses comparses formades per colles i grups de membres d'una mateixa família, la qual cosa contribueix a l'ambient festiu i inclusiu de la celebració. En algunes de les comparses hi participa molta gent d'altres municipis.

Un dels principals promotors és l'Associació Esplai Carnavàlistic, que juga un paper clau en l'organització i difusió de la festa. També hi participa activament l'Associació Carnaval Els Totxos, així com diferents entitats de cultura popular, com el Ball de Diables de la Ràpita.

La preparació d'aquesta festivitat requereix mesos de feina. Per exemple, l'Associació Carnaval Els Totxos utilitza diversos espais per als assajos i la logística, com l'Escola Arrels i l'Espai Jove Tangram. També compta amb un local privat llogat per al muntatge de la carrossa i l'emmagatzematge del material necessari. Entre les carrosses que desfilen durant el carnaval destaquen "Els Totxos", "La Ràpita", "Greska team Sardinyola", "Xalolos", "AutoMonjos", "Fem Vinya" i l'"Esplai Carnavàlistic".

El Pla Local de Joventut (2021-2024) subratlla la necessitat de potenciar la implicació dels joves en aquest tipus d'esdeveniments, així com de consolidar grups i entitats amb ganes de mantenir viva la tradició.

Corretions (campanya de Nadal)

Festes

Dates: desembre
Organització: municipal amb participació d'entitats
Paper de l'Ajuntament: coordinació, suport econòmic, logístic i comunicació
Àrea instrumental: cultura, infància

La campanya de Nadal compta amb un relat propi basat en personatges com el Patge Volador i els Follets de la Nit, la Sutja, l'estrella d'Orient i els fullets de la Llum, que han esdevingut elements identitaris del municipi. Aquesta singularització de les festes ha reforçat la participació ciutadana i ha creat una tradició diferenciada respecte a altres municipis de l'entorn i que conforma una oferta d'interès per als més joves.

Entre les més destacades hi ha el Corretions és una experiència molt orientada a famílies i infants i que consisteix a seguir diverses rutes senyalitzades pels entorns naturals del municipi, on s'han amagat més de 40 tions. Les rutes, de diferents nivells de dificultat i distàncies que van des de 500 metres fins a 2,3 km, permeten als participants descobrir fonts i paratges locals, una bona manera de fer valorar el patrimoni natural del municipi. Paral·lelament al Corretions, es pot visitar Cal Tionaire, la casa dels tions ubicada al Molí del Foix.

El Patge Volador és una figura destacada de les festes de Nadal a Santa Margarida i els Monjos. Cada any, aquest personatge arriba volant al municipi per recollir les cartes que els infants han escrit als Reis Mags d'Orient.

La nit del 5 de gener, Ses Majestats els Reis d'Orient recorren els carrers de Santa Margarida i els Monjos en una desfilada que visita diferents zones del municipi, incloent-hi La Ràpita, Cal Rubió i Els Monjos.

Festa de la Transhumància

Festes

Dates: octubre
Organització: Grup de Joves / CCRR
Paper de l'Ajuntament: suport econòmic, logístic i de comunicació
Àrea instrumental: regidoria de Festes, Turisme

La Festa de la Transhumància se celebra durant el mes d'octubre als Monjos i reuneix productors i artesans vinculats amb la ramaderia, així com amb els vins i caves de la regió. Organitzada per l'Ajuntament, la **Festa de la transhumància** inclou la mateixa fira

i altres actes de tipus cultural, patrimonial i ambiental, englobant també els actes anuals del programa “Viu el Parc” de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, que des de fa més de 20 anys se celebra per commemorar que una part del municipi s’integra dins el Parc del Foix. És un esdeveniment que integra activitats de sensibilització ambiental i cultural i que entre altres inclou una fira de productes artesans, trobades de pastors, demostracions de ball de Pastorets i altres activitats familiars.

L’activitat s’inscriu dins del projecte *Camí Ramader de Marina. De la Cerdanya al Penedès*, una iniciativa que neix de la col·laboració entre els municipis de Santa Margarida i els Monjos, Lluçà i Llívia, juntament amb altres organismes i entitats. L’objectiu principal és preservar, potenciar i promoure la transhumància i els camins ramaders a Catalunya, amb una atenció especial a l’antiga ruta transhumant que, des de l’edat mitjana, ha facilitat el moviment de ramats entre el Pirineu i el litoral del Penedès i el Garraf.

La seva filosofia manté paral·lelismes amb el Remeiart, tot i que conserva una identitat pròpia, reforçant el seu caràcter singular.

Educació per la pau

Línia de treball	Dates: tot l’any Organització: municipal Àrea instrumental: cultura, educació
-------------------------	---

Un dels eixos més destacats del municipi és la vinculació entre cultura, educació i valors de pau. En aquest sentit, s’ha impulsat el projecte de cultura de la pau, inspirat en el llegat de Pau Casals, que busca treballar la cultura de la pau amb les escoles i altres col·lectius ciutadans. Aquest projecte inclou diferents iniciatives pedagògiques, com ara tallers sobre la figura de Pau Casals i el seu compromís amb la pau i els drets humans.

Entre les activitats desenvolupades destaquen:

- Exposicions didàctiques sobre Pau Casals i el seu paper com a defensor de la pau en l’àmbit internacional.
- Tallers escolars on es treballa la resolució de conflictes i el diàleg com a eina de convivència.
- Visites al Museu Pau Casals de Sant Salvador, vinculades a un programa educatiu municipal.

Aquest projecte ha tingut una gran acollida i ha generat sinergies entre l’àmbit cultural i educatiu; també ha permès establir aliances amb altres municipis i institucions compromeses amb la memòria històrica i la difusió de la cultura de la pau.

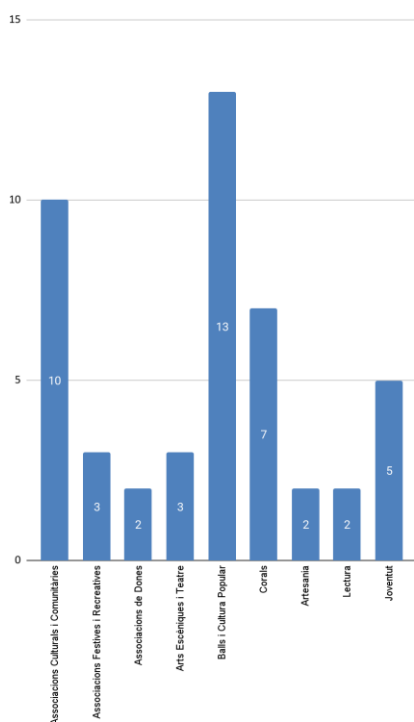
Aula cultural

Cicle

Dates: tot l'any
Organització: municipal
Àrea instrumental: cultura

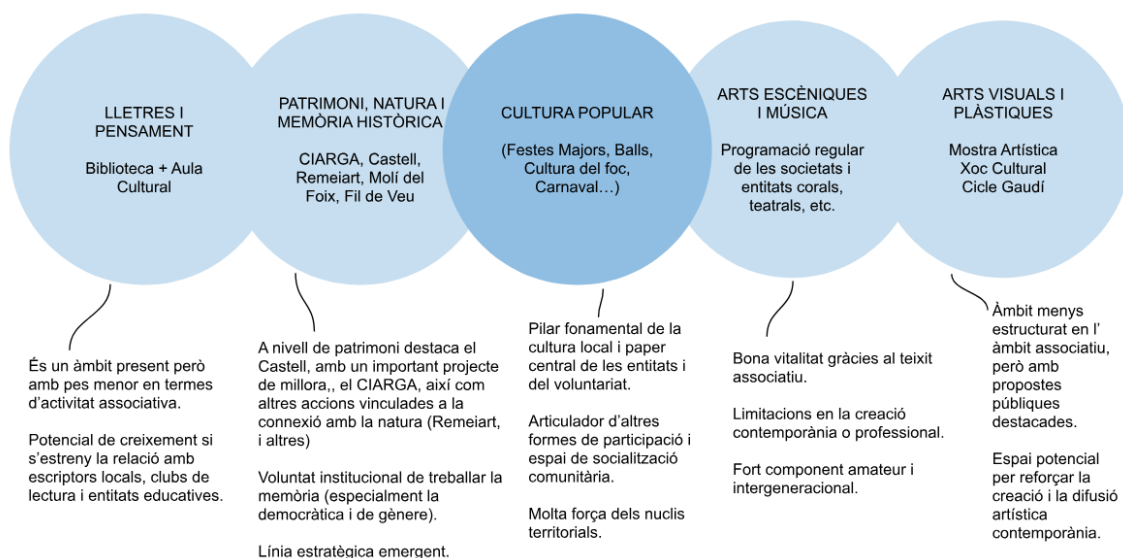
L'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos ha presentat aquesta primavera la programació de l'Aula Cultural. El programa inclou conferències, xerrades i presentacions de llibres amb la finalitat de promoure la divulgació cultural i històrica al municipi. Les activitats, totes gratuïtes i obertes al públic general, es realitzaran els divendres a la tarda entre març i maig, principalment al Casal de la Gent Gran i una d'elles a la Biblioteca. Entre els temes destacats hi ha el paper de les dones en la medicina medieval, la diferenciació entre ciència i pseudociència, el cinema com a reflex del temps, les col·lectivitats industrials i agràries, i una presentació literària sobre el Carrasquet, una figura històrica catalana emblemàtica.

Anàlisi per àmbits

Les activitats recollides omplen l'any a Santa Margarida i els Monjos i conformen una oferta interessant amb diferents elements de singularitat.

Quan analitzem el programa hem de tenir en compte quina és la tipologia d'entitats presents al municipi perquè una cosa i l'altra estan connectades. El següent gràfic recull a què es dediquen aquestes entitats i per bé que és un exercici per força simplificador (hi ha entitats que no és tan fàcil d'etiquetar) sí que revela el pes de les entitats englobades dins la cultura popular i tradicional (amb impacte evident en el calendari festiu), amb un paper força singular de les corals. Hi ha també entitats que juguen un rol de node, és a dir que acullen altres associacions o agrupacions més petites o especialitzades en un determinat àmbit. És el cas de la Societat la Margaridoia i el Centre Cultural i Recreatiu Rapienc.

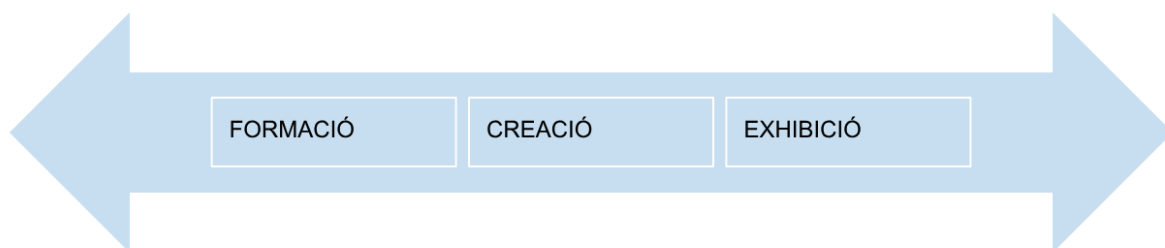

PROJECTE TRANSVERSAL: Educació per la Pau: Projecte singular i estratègic; contribueix a crear vincles entre política cultural i educativa i és una bona base per generar comunitat i futur públic cultural.

En tot cas, en el calendari anual s'observa una representació molt destacada dels esdeveniments festius, que juguen un paper articulador d'altres propostes. És el cas de les festes majors dels tres nuclis, amb les seves versions d'estiu i d'hivern, i, clarament, també del Carnaval. Esdeveniments festius, on el carrer té molt de pes i en què el voluntariat té un paper destacat i insubstituïble.

L'Ajuntament, a través de la seva programació, promou dues grans cites culturals, el Remeiart i la Mostra Artística. El primer té el Castell de Penyafort com a nucli principal irradiador, i el darrer el Mas Catarro com a emplaçament més important.

Des de fa un temps, l'Ajuntament projecta dues línies de treball que comencen a tenir un espai en el calendari anual d'esdeveniments, un és al voltant de la memòria, i en especial de la memòria oral de les dones (amb el projecte Fil de Veu) i el projecte d'Educació per la Pau, que es desenvolupa sobretot amb la complicitat dels centres escolars.

Si ho analitzem des del punt de vista de la cadena de valor del fet cultural veiem com el punt fort del municipi està en l'apartat de l'exhibició o la producció d'esdeveniments, en especial els més participatius, a peu de carrer; però, en canvi, les polítiques culturals promogudes pel municipi en l'àmbit de la creació tenen un pes molt menor. Aquest podria

ser un tema a desenvolupar en la part del document que té a veure amb les polítiques de futur.

La qüestió de la formació en l'àmbit cultural al municipi recau principalment en l'Escola de Música i en la tasca que desenvolupen els diferents centres educatius, i també en el marc del projecte per a joves Tangram. Es tracta, però, d'un àmbit que caldria reforçar i dotar de més coherència estratègica.

En paral·lel, mereix una atenció específica el treball al voltant del que podríem anomenar el “futur públic” de la cultura. En aquest sentit, es detecten iniciatives d'interès, tot i que no sempre articulades com a polítiques culturals pròpiament dites. És el cas de propostes com l'educació per la pau o la cura de l'Ajuntament per incloure activitats adreçades al públic infantil en la seva programació cultural —especialment en el marc de les festes de Nadal i la Mostra Artística. Aquesta voluntat d'incloure els infants —que són tant el futur públic com els possibles futurs creadors— es reflecteix també en el treball de les entitats locals, que impulsen corals i grups infantils de cultura popular.

Patrimoni cultural i natural

Santa Margarida i els Monjos disposa d'un inventari detallat del seu patrimoni ([*Mapa del patrimoni cultural de Santa Margarida i els Monjos*](#)), elaborat per la Diputació de Barcelona el 2001 (i revisat l'any 2012) i que caldria actualitzar per alinear-lo amb el Pla d'Equipaments, el Pla estratègic de Turisme i el present document de Pla d'Acció Cultural.

En tot cas, en l'inventari es recullen més de 120 fitxes de béns patrimonials classificats segons la seva tipologia:

- Patrimoni immoble: edificis i masies històriques (ex. Mas Castellar), conjunts arquitectònics (ex. Cases de l'avinguda Penedès), elements arquitectònics (ex. s'ínia de mas Petit), elements arquitectònics, jaciments arqueològics (ex. Molí d'en Ferran) i obra civil.
- Patrimoni moble: elements urbans, objectes, col·leccions.
- Patrimoni immaterial: manifestacions festives (ex. Festa de Sant Antoni Abat, El Ball del Foix), tècniques artesanals, tradició oral (ex. la font de Nostra Senyora de Penyafel), música i dansa, costumari.
- Patrimoni natural: zones d'interès natural (ex. Font Encantada, Font Febrosa), espècimens botànics singulars (ex. Alzina de ca l'Ambornar, Oliveres de Cal Rubió), jaciments paleontològics.
- Patrimoni documental en l'Arxiu Municipal.

Dins de la Biblioteca de Santa Margarida i els Monjos, es troba l'Estació Territorial de Recerca Penedès, que preserva i gestiona el Fons de l'Aviació i la Guerra Civil, considerat un arxiu únic al territori. I també l'arxiu del Parc del Foix.

Santa Margarida i els Monjos ha consolidat, al llarg dels darrers anys, una línia d'acció consistent pel que fa a la interrelació entre patrimoni natural i patrimoni cultural. Aquesta estratègia s'ha vertebrat a través de diferents projectes transversals. Un dels elements centrals d'aquesta política és el Castell de Penyafort, un equipament patrimonial que ha esdevingut un referent per a la interpretació del territori. Actualment, s'hi impulsa la creació d'un centre d'interpretació dual, dedicat, d'una banda, al coneixement del Parc del Foix i de l'altra al món de la transhumància i la cultura pastorívola. Aquest projecte, impulsat amb el suport de la Diputació de Barcelona, pretén oferir una mirada integrada sobre l'aprofitament històric i contemporani del territori, combinant patrimoni natural i memòria humana. L'emplaçament del centre al Castell de Penyafort permet, a més, aprofitar la seva accessibilitat i la seva capacitat de centralitat per a propostes educatives, turístiques i culturals.

Paral·lelament, la tasca desenvolupada des del Centre de Documentació del Parc del Foix, ubicat a la Biblioteca municipal, ha estat fonamental per donar contingut i continuïtat a aquesta línia estratègica. Des d'aquest espai s'han editat i produït materials pedagògics de gran qualitat, com ara la guia de flora i fauna del parc, el llibre d'activitats ambientals per a infants, o contes com 'Vull ser pastor' o 'La Geneta'. Aquests materials s'han elaborat sovint en col·laboració amb editorials com Brau i Cossetània, i amb la participació d'il·lustradors i autors locals. També s'han produït documentals sobre geologia i sistemes tradicionals de gestió de l'aigua, que s'integren en maletes pedagògiques destinades a escoles i centres educatius (actualment en fase de producció).

La relació amb la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona és clau en aquest ecosistema d'activitats i iniciatives. Santa Margarida i els Monjos participa activament en programes com Viu el Parc, Coneguem el Parc o Llegim al Riu, que combinen accions de sensibilització, activitats lúdiques i accions de ciència ciutadana. També acull regularment la Trobada d'Estudiosos del Parc del Foix, que promou la recerca aplicada i la divulgació científica sobre l'espai natural i el seu entorn.

S'ha iniciat el projecte del Camí Fariner del Foix, una iniciativa conjunta amb l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès i amb suport de la Diputació de Barcelona. Es tracta d'un itinerari històric i interpretatiu que recupera el camí medieval utilitzat per dur el gra als molins de la conca del Foix. Amb punts d'interès com l'Era Enrajolada, la riera de Llitrà, el riu Foix i el Molí del Foix, el recorregut combina valors patrimonials, ambientals i educatius. El projecte preveu l'ampliació de les estacions interpretatives i la connexió amb la xarxa de carrils bici, fet que el convertirà, a més, en una proposta estratègica de divulgació i mobilitat sostenible.

Santa Margarida i els Monjos conserva un patrimoni industrial de gran valor històric, estretament vinculat a la producció de ciment, una activitat que ha marcat profundament l'evolució urbana i social del municipi, i en especial el seu creixement, i el del nucli dels Monjos, en el segle XX. Un dels exponentes més destacats d'aquest llegat és la fàbrica fundada l'any 1902 per l'empresa Cementos y Cales Freixa, actualment integrada dins

del grup Portland Valderrivas. Destaca especialment el portal d'accés de disseny modernista, atribuït a l'arquitecte Juli Marial i la cessió que l'empresa va fer l'any 2003 del seu arxiu històric. Aquest fons documental conté una selecció valuosíssima de documents notariais, plànols i més de 600 fotografies originals datades entre finals del segle XIX i el primer terç del segle XX i actualment dipositada a l'Arxiu Municipal.

Elements com els antics forns de la fàbrica, el camí de les vagonetes o el pont de Santa Margarida formen part d'un paisatge industrial encara poc explotat des del punt de vista turístic, però amb un gran potencial.

c. Comunicació

L'Ajuntament treballa amb diversos mitjans de comunicació comarcals i adapta l'estratègia en funció de l'audiència de cada mitjà. El Cargol, La Fura i el 3 de vuit són els principals canals de premsa escrita, mentre que la ràdio i televisió local operen sota conveni amb RTV Vilafranca (es pacten un seguit d'esdeveniments que tindran un tractament garantit, com per exemple el Carnaval i el ball de lluïment de la Festa Major d'Els Monjos).

S'eviten les rodes de premsa (poc efectives en municipis sense seu comarcal) i s'aposta per col·locar (terme periodístic assimilable a aconseguir que es publiquin) notícies i reportatges en lloc de publicitat directa.

La comunicació digital es distribueix de manera estratègica en els següents canals:

- **Pàgina Web** (Hi ha serveis amb la seva pròpia pàgina com ara la Biblioteca, el Tangram o la Web de Turisme):
 - <http://santa.margaridaielsmonjos.cat>
 - <https://biblio.smmonjos.cat/>
 - <https://turismesmmonjos.cat/>
 - <https://ciarga.cat/>
 - <https://www.tangramjove.com/>
- **X (Antic Twitter):** Publicació de tota la informació institucional, és el canal més intensiu.
- **Facebook:** Difusió àmplia, amb una audiència més general.
- **Instagram:** Diferenciació de continguts segons el format:
 - *Stories* per a la promoció d'activitats futures.

- *Posts* per documentar activitats ja realitzades.
- **Telegram:** Canal exclusiu per informació de servei i programes d'activitats.

S'ha creat també **Boo informa**, un canal específic de WhatsApp per a la programació infantil (0-12 anys), que ha permès segmentar millor aquest tipus de continguts i evitar saturar els canals generals de l'Ajuntament.

Els suports físics, com cartells, banderoles i pancartes, són encara eines valuoses de comunicació. Després de la pandèmia es va fer una enquesta ciutadana que va confirmar que els cartells tenen un impacte rellevant en la difusió d'activitats municipals, per la qual cosa es mantenen com una part essencial de l'estratègia comunicativa. La revista de Santa Margarida i els Monjos, cada dos mesos, és un altre dels recursos.

Suport a altres serveis i entitats

L'equip de comunicació no només difon les activitats i informació d'interès i legalment obligada a escala institucional, sinó que també acompanya altres serveis municipals i entitats en la seva tasca comunicativa.

Els serveis municipals, com la Biblioteca, el servei local d'ocupació, el pla Educatiu d'Entorn, Turisme, Infància, el CIARGA o el Castell, entre altres, reben suport en la creació de materials gràfics i la difusió de continguts. S'ha implantat un sistema de revisió per garantir la coherència visual i s'ha facilitat l'accés a Canva Pro per millorar la qualitat gràfica dels materials de difusió.

Pel que fa a les entitats, es dona assessorament quan ho sol·liciten, especialment en la validació de cartells que inclouen el logotip de l'Ajuntament i s'ofereix un sistema de redifusió de les notes de premsa o comunicats que les entitats poden enviar al servei de comunicació i aquest les redistribueix als mitjans de comunicació.

Reptes de futur

Un dels principals reptes és la manca d'un relat unificador que doni coherència a la comunicació cultural i turística. Un exemple exitós de relat unificador va ser la creació del Remeiart.

5. Proposta de DAFO

A continuació una proposta de DAFO, que amplia l'anàlisi elaborada en el PAC 2017.

FORTALESES • Aposta política cultural • Implementació del Pla d'acció cultural • Riquesa del patrimoni històric i cultural • Aposta continuada pel reconeixement del patrimoni natural • Consorci de promoció turística • Pla Desenvolupament Turístic • Programa anual activitats culturals • Cultura popular i festes • Ric teixit associatiu • Grups potencials d'artistes • Grups teatre amateur • Equipaments culturals disponibles • Diversos mitjans comunicació cultural • Existència d'equipaments singulars (CIARGA, Castell, Molí del Foix)	DEBILITATS • Sense servei/tècnic/a específic de cultura • Sense projecte coordinat pel patrimoni • Només 6% associació en entitats culturals • Manca de coordinació entre agents culturals • Dificultats per canviar agenda cultural anual • Equipaments culturals poc dinamitzats • Baixa presència artística • Manca espai per creació artística • Oferta cultural amb dificultats per arribar • Falta de sala d'arts escèniques municipal • Falta de museu municipal • Dificultat a incorporar col·lectius nous • Desconnexió creixent en els joves
OPORTUNITATS • Bones comunicacions i turisme • Marca Penedès com atractiu turístic • Noves tecnologies de comunicació (Apps, xarxes) • Diversitat cultural i social • Consell de la Joventut • Nou pla educatiu d'entorn • Pla d'usos del Castell de Penyafort (centre dual transhumància) • Existència del PAC com a eina consensuada d'acció cultural • Oportunitat coordinació amb municipis veïns culturals, turístics...	AMENACES • Polítiques supramunicipals culturals • Fiscalitat en l'àmbit associatiu • Manca integració cultural i social • Excés de burocràcia

6. Conclusions de la diagnosi

Santa Margarida i els Monjos és un municipi singular a l'Alt Penedès. Es caracteritza per la confluència de tres grans elements: un present agrícola amb un pes destacat del cultiu de la vinya (que, tanmateix, en termes comunicatius i de programació d'activitats no juga amb la mateixa intensitat que altres municipis veïns), una activitat industrial rellevant — amb la indústria cimentera com a patrimoni a explotar eventualment en un futur— i un ric llegat patrimonial, tan arquitectònic i històric com, en especial, natural. En aquest darrer aspecte, cal destacar la seva condició de porta d'entrada al Parc del Foix.

Un altre tret diferencial de Santa Margarida i els Monjos és la seva estructura poblacional, dividida en tres nuclis principals: Els Monjos, La Ràpita i Cal Rubió. Les dinàmiques socials i culturals que s'estableixen entre aquests nuclis no presenten una confrontació directa, però sí una certa dificultat per treballar conjuntament, fet que té impacte en un ecosistema cultural poc cohesionat. De fet, s'observen clarament dues realitats culturals diferenciades entre els nuclis d'Els Monjos i la Ràpita, mentre l'Ajuntament juga un cert paper articulador a través d'una programació cultural que intenta jugar la carta de cohesió.

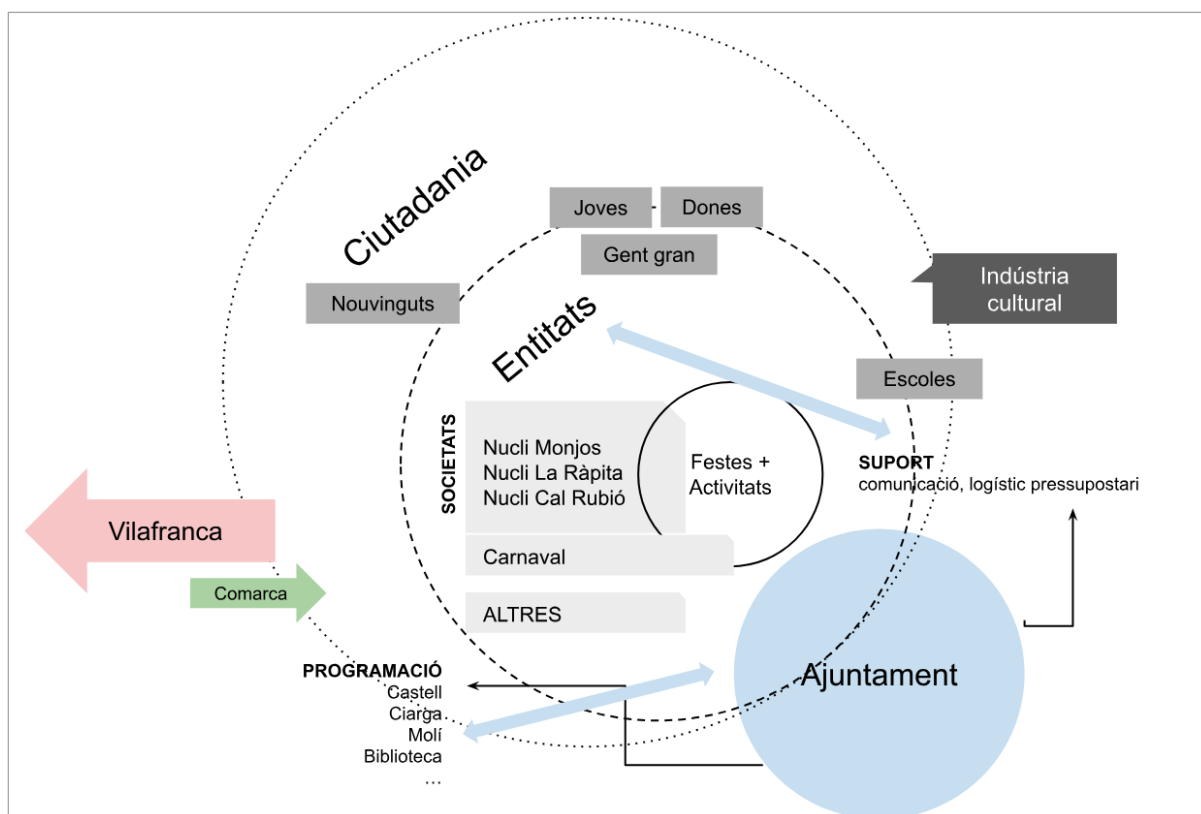
El municipi no disposa d'un teatre públic o d'un museu local, fet que el diferencia d'altres poblacions amb una programació cultural més estructurada, però en el seu lloc consta d'espais privats i amb equipaments adaptats com el Mas Catarro, així com amb la Biblioteca Municipal, que esdevé un pol d'activitat cultural... i un significatiu teixit associatiu, part imprescindible de la proposta cultural de Santa Margarida i els Monjos.

Aquest cert dèficit d'infraestructures culturals fa que Santa Margarida i els Monjos tingui una programació més dispersa i no sempre prou reconeixible, tot i que amb propostes singulars i de valor afegit i una política comunicativa eficient. Aquest és un valor afegit a destacar, així com la capacitat del municipi d'articular polítiques culturals consistentes i amb valor afegit sense tenir alguns equipaments habituals en altres poblacions.

Un element positiu en la trajectòria recent del municipi és la incorporació d'una mirada transversal que vincula educació, cultura i medi ambient. Aquesta perspectiva es materialitza en projectes com el d'educació amb valors, que connecta la cultura amb el desenvolupament personal i social, donant molt joc als centres educatius. Aquesta línia de treball apuntada, i encara no consolidada, esdevé un dels elements més interpelladors a l'hora de començar a pensar en línies estratègiques i accions per a un futur pròxim al municipi.

En definitiva, podem dir que Santa Margarida i els Monjos es troba en una cruïlla en què, tot i els reptes d'articulació territorial i infraestructural, compta amb potencialitats úniques derivades del seu patrimoni, la seva activitat cultural i l'impuls de la societat civil.

El gràfic presenta una visió integral de l'ecosistema cultural a Santa Margarida i els Monjos, incorporant els elements locals i les relacions externes amb l'entorn comarcal.

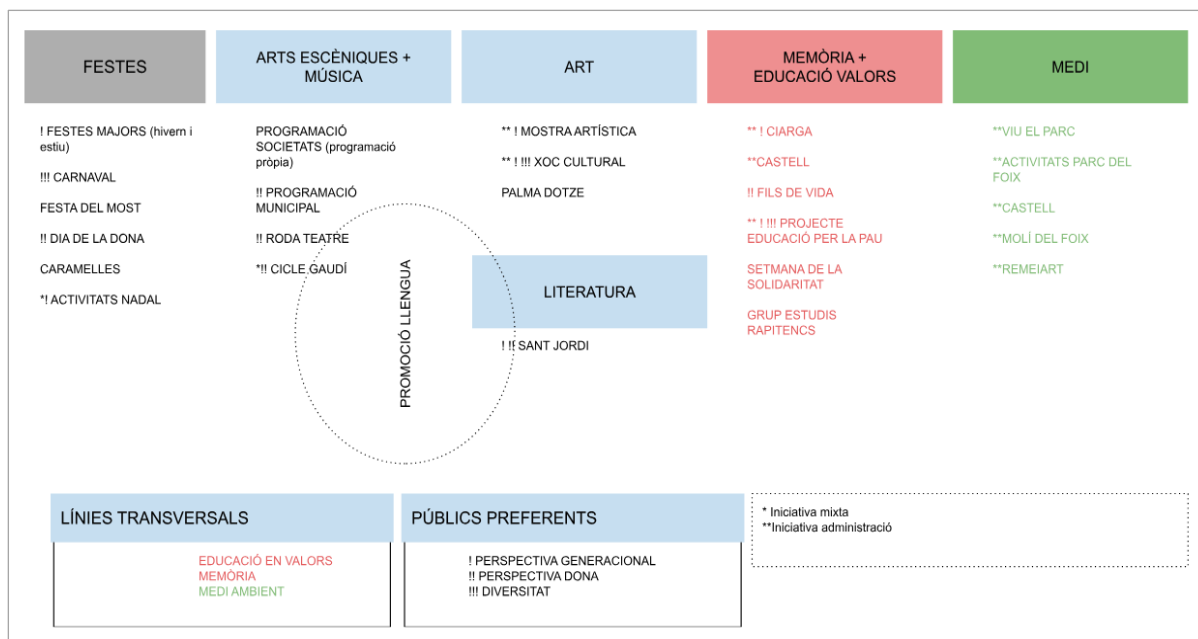

Al centre s'ubiquen les entitats del municipi, especialment agrupades en societats locals (Nucli Monjos, Nucli La Ràpita i Nucli Cal Rubió), així com altres grups organitzadors d'activitats destacades com la Festa Major, el Carnaval i altres celebracions. Aquestes entitats estan envoltades per diversos col·lectius ciutadans específics com els joves, les dones, la gent gran, els nouvinguts, i que defineixen públics que no sempre és fàcil poder incorporar, tant com a impulsors com a públic. També s'hi mostren els centres educatius, així com l'aportació externa de la indústria cultural que al municipi té un pes fràgil, amb la significativa presència, això sí, de la prestigiosa galeria d'art Palmadotze.

L'Ajuntament té un paper central com a proveïdor de recursos (comunicació, logística i pressupostaris) i com a organitzador directe de programació cultural en espais municipals (Castell, CIARGA, Molí, Biblioteca...).

El gràfic mostra el flux cultural amb Vilafranca, capital de comarca, que exerceix una gran capacitat d'atracció sobre els habitants del municipi cap a les seves activitats comarcals. Aquest flux, representat visualment amb més intensitat cap a Vilafranca, es contrasta amb el flux invers, menys intens, procedent d'altres municipis de la comarca cap a les activitats culturals dels Monjos.

El següent gràfic presenta de manera clara i estructurada els principals àmbits temàtics de la programació cultural del municipi de Santa Margarida i els Monjos.

Un primer gran bloc està dedicat a les Festes, destacant les Festes Majors, que inclouen elements de cultura popular, així com esdeveniments molt rellevants al municipi, com el Carnaval, la Festa del Most, el Dia de la Dona i les activitats de Nadal, totes elles molt consolidades dins del calendari local.

En segon lloc, l'àmbit de les Arts Escèniques i Música és fonamental, organitzat tant a través de programació pròpia de l'Ajuntament com de les societats locals. Aquí destaquen iniciatives com la Roda de Teatre i el Cicle Gaudí. En aquest àmbit és especialment rellevant la promoció i dinamització del català, element clau en aquestes activitats. L'Ajuntament participa de l'Anem al Teatre, programa de la Diputació.

L'àrea d'Art recull activitats com la Mostra Artística, el Xoc Cultural i la participació de l'espai expositiu privat Palma Dotze, oferint així un vincle directe amb la indústria cultural privada.

La Literatura té també un espai propi amb activitats centralitzades principalment a la Biblioteca Municipal i amb la celebració de Sant Jordi. En aquest cas, la llengua catalana també rep un impuls destacat.

La Memòria i l'Educació en Valors s'articulen a través de projectes molt específics com el CIARGA, les activitats del Castell de Penyafort, "Fils de Vida", el Projecte d'Educació per la Pau i les iniciatives del Grup d'Estudis Rapitencs.

L'àmbit del Medi es concentra en activitats que promouen una sensibilització ambiental, destacant "Viu el Parc", activitats al Parc del Foix, el Molí del Foix i el Remeiart, esdeveniment que combina natura i cultura local.

Finalment, la programació incorpora línies transversals com l'educació en valors, la memòria i el medi ambient, així com la definició de públics preferents en termes

generacionals, de gènere i de diversitat, amb l'objectiu de fomentar una participació ciutadana àmplia i diversa.

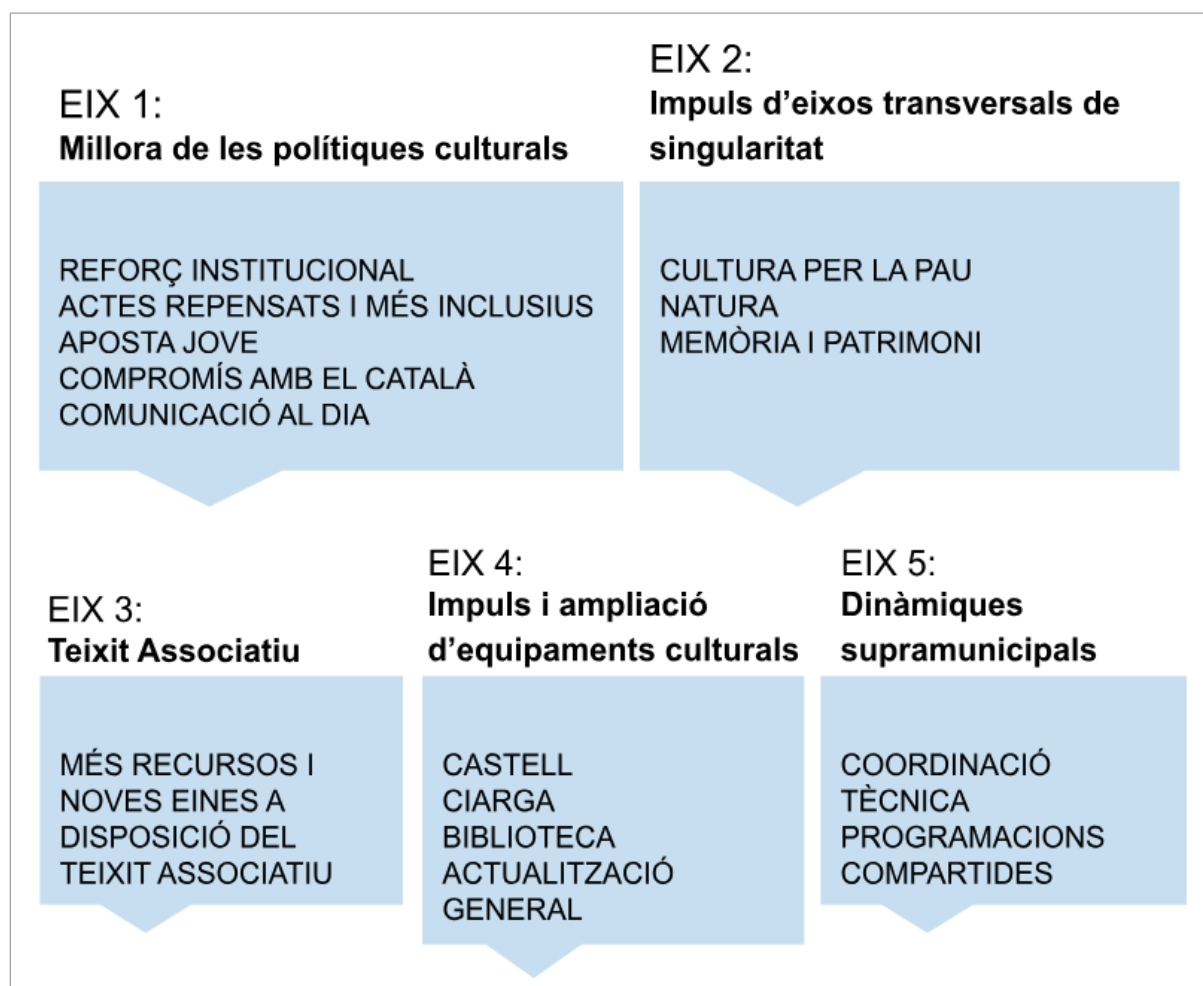
En conclusió, podem dir que a Santa Margarida i els Monjos operen les següents idees força, que haurien de tenir un major paper i pes en les propostes estratègiques i accions de futur.

- *Millorar polítiques culturals*: consolidar projectes que integrin diverses àrees de l'Ajuntament per garantir una major solidesa i continuïtat, avançant cap a una major dotació tècnica de l'àmbit de cultura. Crear sinergies en projectes culturals per evitar duplicitats i aprofitar millor els recursos disponibles. Repensar les polítiques culturals per fer-les més inclusives (amb els joves, els nouvinguts...) i de cara al teixit associatiu millorar l'eficiència, la coordinació i, en especial, acompanyar els processos de renovació interns i simplificar la burocràcia. Aquesta darrera demanda va tenir un pes molt important en la diagnosi de les entitats...
- *Educació en valors i educació per la pau*: l'educació en valors és un dels eixos destacats en aquest debat, i és un aspecte que ja es va subratllar en la reunió prèvia amb l'alcalde. Un subtema particularment important és l'educació per la pau, un àmbit que ha guanyat força a través d'iniciatives recents. El de l'educació en valors, per la seva transversalitat, és un dels àmbits a desenvolupar i a consolidar en tota la programació perquè sigui més compartit per tots els agents i perquè guanyi una major projecció.
- *Memòria històrica i patrimoni com a elements estratègics*: el treball en memòria històrica és un dels àmbits més singulars del municipi. Aquest tema s'ha revelat com un eix rellevant, amb una dimensió que va més enllà de la recuperació patrimonial i que es vincula amb altres àmbits com l'educació i la cultura. A més, la relació entre memòria històrica i medi ambient s'ha posat de manifest en diverses ocasions, especialment pel vincle amb el Parc del Foix i altres elements del territori. Aquest enfocament transversal obre la porta a nous projectes que podrien integrar cultura, història i natura en una mateixa estratègia. Aquí han de jugar un paper crític els progressos en el projecte de recuperació del Castell de Penyafort (amb pla d'usos aprovat i per anar desplegant i que implica un equipament dedicat a la Transhumància i un nou centre d'interpretació del Parc) o el projecte d'ampliació del CIARGA.
- *Connexió amb municipis veïns i dinàmiques supramunicipals*: s'ha detectat la importància de les relacions amb altres municipis, especialment en projectes com el CIARGA o altres activitats compartides. La col·laboració amb municipis veïns és un recurs que pot reforçar la programació cultural local, però actualment aquesta connexió es dona de manera fragmentada i poc estructurada. És un àmbit interessant a treballar.

7. Estratègia i accions

El Pla d'Acció Cultural de Santa Margarida i els Monjos es construeix com una eina estratègica orientada a reforçar i projectar la política cultural del municipi a mitjà i llarg termini. Amb una visió transversal i inclusiva, el document es proposa donar resposta als reptes actuals i futurs en matèria cultural mitjançant la identificació d'un seguit d'eixos de treball al municipi, i que interpel·len tant a l'administració com als diferents agents culturals del municipi.

El Pla presenta cinc grans eixos: instrumental, temàtic, social, dotacional i de governança supramunicipal.

En primer lloc, l'eix instrumental se centra en l'enfortiment del propi sistema de gestió cultural municipal. S'hi plantegen actuacions per consolidar l'àrea de cultura dins l'estructura organitzativa, impulsar polítiques culturals més inclusives i promoure l'ús del català com a llengua vehicular i d'identitat. A més, es dedica una atenció especial a la joventut com a subjecte actiu i creatiu, i es preveu una actualització dels mecanismes de comunicació per millorar la visibilitat i coherència del relat cultural local.

El segon eix posa el focus en la singularitat del municipi a partir d'elements com l'educació en valors i per la pau, la preservació i dinamització del patrimoni natural, i la recuperació de la memòria històrica com a components essencials del relat cultural compartit. Aquest enfocament temàtic vol reforçar els vincles entre cultura, educació i sostenibilitat.

El tercer eix gira entorn del paper fonamental de la societat civil en la vida cultural. Es proposen accions per donar suport al teixit associatiu, millorar els espais de participació i reconèixer la diversitat d'iniciatives que configuren l'ecosistema cultural local. Es pretén, així, consolidar una ciutadania culturalment activa i empoderada, capaç de cocrear i co-gestionar les polítiques públiques en aquest àmbit.

L'eix dotacional aborda l'estat, ús i projecció dels equipaments culturals del municipi. Es planteja un programa específic per a cada espai clau —el Castell de Penyafort, el CIARGA, l'Escola de Música Municipal, la Biblioteca i la Casa de Cultura— amb l'objectiu d'optimitzar-ne la funcionalitat, l'accessibilitat i el valor en l'ecosistema cultural de Santa Margarida i els Monjos. També s'hi inclouen propostes per a la millora general de les infraestructures culturals.

Finalment, el pla incorpora un eix de governança cultural supramunicipal, amb la voluntat de fomentar sinergies i col·laboracions amb altres municipis, entitats i xarxes culturals del territori.

La proposta contempla la creació de mecanismes de seguiment i avaluació que garanteixin el desplegament del Pla amb criteris de transparència, eficiència i retorn social.

Aquest document es fonamenta en un exercici de diagnosi previ i en un procés participatiu que ha permès escoltar la veu de múltiples agents culturals. Amb voluntat de transformació, el PAC representa un compromís col·lectiu per situar la cultura al centre de les polítiques locals de Santa Margarida i els Monjos.

a. Eix Instrumental: Millora de les polítiques culturals

L'eix instrumental del Pla d'Acció Cultural té com a finalitat enfortir la capacitat tècnica i millorar l'eficiència organitzativa i l'accessibilitat de les polítiques culturals municipals. Es proposa un redisseny d'aquestes polítiques per fer-les més inclusives i representatives de la diversitat del municipi, amb una atenció especial a la incorporació de la mirada jove com a agent actiu en la vida cultural. També es vol reforçar l'ús del català com a llengua vehicular en l'ecosistema cultural local, i actualitzar les estratègies comunicatives per potenciar les marques de singularitat que defineixen Santa Margarida i els Monjos.

Programa a.1 - Reforç de l'àmbit de cultura dins de l'organització municipal

En la fase de diagnòstic s'ha detectat la preocupació per consolidar i dotar de més recursos humans i econòmics l'àmbit de cultura en l'organització municipal. L'equip tècnic del municipi té un nivell d'implicació molt destacable i ha afavorit dinàmiques de treball molt valuoses a la cerca de l'excel·lència i la transversalitat, però cal revisar procediments i establir mecanismes de seguiment i coordinació. El present document ha de ser una eina per aconseguir-ho.

Agents impulsors: Equip de govern municipal, àrea de cultura, serveis jurídics i àrea de recursos humans.

Acció a.1.1: Actualització del pressupost destinat a cultura

La consolidació d'un ecosistema cultural local estable passa perquè el municipi tingui un pressupost actualitzat i adaptat a les seves necessitats. En aquest sentit, es proposa una posada al dia de la partida pressupostària amb l'objectiu que progressivament es pugui adaptar i créixer, i, principalment, que sigui útil per servir a les polítiques culturals de Santa Margarida i els Monjos.

L'eventual augment pressupostari pot implicar l'ajuntament, però també d'altres administracions a través de transferències, programes i subvencions.

En tot cas, i un cop assegurats els recursos es podria explorar la idea d'establir convenis entre l'Ajuntament i les entitats per consignar el compromís municipal en el suport a una determinada iniciativa buscant el model de contracte-programa.

Atesa la singularitat del municipi quant al dinamisme del seu teixit associatiu, caldria reforçar les transferències a la societat civil per fer-les més eficients, transparents i gestionables.

La clau és vincular cada euro invertit a indicadors mesurables de retorn social: assistència, abast territorial, diversitat dels públics i impacte econòmic indirecte (ocupació, turisme cultural, dinamització comercial) així com la coherència de les inversions quant a la planificació cultural de Santa Margarida i els Monjos.

Cal dir que Santa Margarida i els Monjos està per damunt de la mitjana comarcal i també respecte a altres municipis semblants quant a la inversió cultural... i, per tant, no és només un tema de major finançament sinó d'aprofundir en la manera com es vehicula i se n'assegura l'eficiència. Seria interessant poder efectuar, d'acord amb la intervenció, una auditoria interna per diagnosticar l'estat actual de la despesa cultural, tant pel que fa a l'oferta pública directa (programacions pròpies, equipaments i personal) com a les transferències a entitats. Aquesta informació serà clau per incorporar-la en el protocol de seguiment del PAC.

- **Temps d'execució:** Depenent de la disponibilitat pressupostària. 2-3 anys vista.

Acció a.1.2: Creació i consolidació de la plaça de tècnica de cultura

La gestió cultural exigeix perfils professionals altament especialitzats que combinin coneixements en polítiques públiques, dinamització comunitària i capacitat d'avaluació. La nova plaça de tècnica de cultura –actualment aquesta feina la fa una persona que ha de compatibilitzar la seva dedicació amb altres serveis– pot suposar, per tant, un punt d'inflexió en la professionalització de l'àrea. Cal definir una descripció de lloc que

incorpori competències en planificació estratègica, gestió pressupostària, coordinació interdepartamental i, sobretot, habilitats per fomentar processos participatius amb el teixit cívic, clau a Santa Margarida i els Monjos. El procés de selecció —preferiblement per concurs oposició— ha d'incloure proves de projectes i entrevistes orientades a mesurar la capacitat d'innovació i de treball en xarxa.

Un cop incorporada, la tècnica hauria d'elaborar un pla operatiu anual derivat del PAC, establint calendari, indicadors i pressupost per a cada línia d'actuació. Igualment, exercirà de punt de connexió amb els programes supramunicipals (Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya) i amb les convocatòries europees de suport a la cultura, la qual cosa permetrà ampliar les fonts de finançament més enllà del pressupost local.

- **Temps d'execució:** 2–3 anys (convocatòria, selecció i incorporació).

Acció a.1.3: Reunions de coordinació mensuals entre àrees

El desplegament de polítiques culturals de caràcter transversal proposat en aquest document requereix espais estables de governança interna. Per sort, l'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos té una dinàmica de treball basada en el treball transversal entre diferents departaments, i la veritat és que aquesta manera de fer té una traducció pràctica en diferents esdeveniments al llarg de l'any (el Remeiart és l'activitat en què es veu amb més claredat) en què la coordinació és tan constant com reeixida.

De totes maneres, seria interessant valorar la institucionalització d'una reunió de coordinació mensual que permeti assegurar amb més eficiència la coherència entre cultura, educació, joventut, turisme, igualtat, medi ambient i comunicació; en especial perquè el PAC introduirà el treball a partir d'indicadors i, per tant, serà necessari sistematitzar-ne el seguiment.

La metodologia proposada passa per convocatòries periòdiques amb ordre del dia predefinit, acotades quant a la duració a 60-90 minuts i amb redacció d'actes amb acords concrets, responsables i terminis. S'hi tractarien temes com el calendari d'esdeveniments, la dotació d'espais públics, la gestió d'infraestructures comunes o l'alineació amb els missatges institucionals.

Aquest espai ha de servir, a més, per introduir indicadors compartits que permetin valorar l'impacte cultural des d'una perspectiva global: increment de públics, participació juvenil, sostenibilitat ambiental d'actes, o igualtat de gènere en programació i equips contractats.

Per tal de facilitar la feina, es recomana l'ús d'eines de gestió de projectes en línia (p. ex. Trello, Asana) i la implementació d'un calendari unificat d'activitats, accessible tant per al personal municipal com per a les entitats col·laboradores.

- **Públic a qui s'adreça:** Personal tècnic de totes les àrees municipals implicades; responsables polítics que presideixen o supervisen les reunions.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (constitució i rodatge).

Acció a.1.4: Implementació del PAC amb participació del teixit associatiu

L'avaluació i revisió del PAC és imprescindible per garantir la seva vigència i adaptació a les necessitats canviants de Santa Margarida i els Monjos. La proposta consisteix a establir una comissió mixta —Ajuntament i entitats— que es reuneixi regularment, un mínim de dues vegades a l'any. Això sense perjudici d'altres espais o recursos de seguiment, que s'exposaran al final del document. La implementació del PAC és un objectiu compartit de municipi.

Cada sessió estarà estructurada en tres blocs: presentació de resultats (quantitatius i qualitius), identificació de reptes emergents i co-disseny d'ajustos o noves mesures. Aquesta dinàmica de treball transversal facilitarà la corresponsabilitat entre administració i sector cultural, creant un espai de diàleg estable.

Perquè el seguiment sigui útil, caldrà definir un quadre de comandament amb indicadors com ara nombre d'activitats, índex de satisfacció, dades de participació segmentada per edat i gènere, o volum de col·laboracions publicoprivades.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats culturals, associacions de veïns, equip polític i tècnic municipal.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (posada en marxa i primer cicle complet d'avaluació).

Acció a.1.5: Elaboració d'una memòria anual amb indicadors clau

La memòria cultural anual constituirà l'instrument de rendició de comptes i d'anàlisi estratègica de l'àrea. El document haurà d'incloure una síntesi pressupostària, la descripció de programes i activitats, l'avaluació de resultats respecte als objectius del PAC i un apartat de recomanacions per a l'any següent. Des del punt de vista metodològic, s'empraran fonts quantitatives si estan disponibles (estadístiques de públic, pressupost liquidat, tones de CO₂ estalviat en mesures de sostenibilitat) i qualitatives (valoracions de les persones participants en el grup de seguiment, principalment, en la primera fase, però més endavant es pot obrir a entrevistes, grups focals, observació participant), la qual cosa permetrà obtenir una visió transversal de l'impacte cultural.

La memòria no ha de ser un mer exercici administratiu, sinó un relat que expliqui la contribució de la cultura al benestar comunitari i a l'economia local.

A mesura que es vagi consolidant aquesta eina també es proposa complementar la part tècnica amb històries de vida de participants, testimoniatges d'artistes residents o relats d'entitats que exemplifiquin el valor social del projecte.

La publicació serà digital, amb un resum executiu accessible, i, en una segona fase, es pot acompanyar d'una jornada oberta de presentació on la ciutadania pugui fer preguntes i suggeriments. L'objectiu final és crear un cicle de millora contínua basat en dades i orientat als resultats que, al seu torn, legítimi polítiques de finançament i noves inversions.

És evident que en la rutina de l'organització pel que fa a les polítiques culturals caldrà reforçar la recopilació de dades i una gestió apropiada per assegurar que l'elaboració de la memòria anual es pot fer en les millors condicions i sense interferir més del necessari en el ritme diari de feina. Per avançar en aquesta línia, es pot implantar progressivament un sistema estable d'enquestes de valoració digitals i presencials. Es tractaria de sistematitzar la recollida de dades i la seva anàlisi en un mateix quadre de comandament, que inicialment pot tenir un format Excel.

En una fase posterior, els resultats podrien alimentar un visor interactiu, integrat al web de cultura, que permetés monitorar tendències al llarg del temps i adaptar l'oferta; atès que també es fan entrevistes en profunditat o focus grup per aprofundir en algun aspecte.

- **Públic a qui s'adreça:** Espectadors, participants d'activitats, públic potencial i equip de gestió cultural.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (disseny, pilotatge i integració al cicle anual d'avaluació).

Programa a.2 – Polítiques culturals més inclusives

Santa Margarida i els Monjos disposa d'una programació cultural ben estructurada i de qualitat, ben coordinada amb la societat civil organitzada. Amb tot i això, i com passa en molts altres municipis, afronta diferents reptes que tenen a veure amb l'accessibilitat a la cultura. Com incloure en la programació i en la participació del fet cultural esdevé una pregunta crítica, a la qual aquest programa intenta oferir algunes accions.

Aquesta voluntat de convidar a la participació a col·lectius com el de les persones nouvingudes, els joves o les dones, implica generar espais de trobada, explorar nous llocs on fer programació cultural i el codisseny de propostes culturals amb les entitats.

Són factors positius per encarar aquest repte l'existència d'un centre especialitzat en gent jove com és el Tangram, la consolidació com a actor cultural de la Biblioteca i l'existència d'un teixit cívic compromès i actiu.

Objectius:

- Adaptació de la programació cultural per incorporar una nova tipologia d'actes incidint en els nous públics (joves, nouvinguts).
- Fomentar la representació de col·lectius minoritzats en esdeveniments públics.
- Reivindicar nous espais de cultura
- Aprofitar sinergies entre actes i esdeveniments

Agents impulsors: Àrea de cultura, àrea d'acció social, entitats culturals i socials del municipi.

Acció a.2.1: Kit de benvinguda cultural per a nous empadronats

Reforçar estratègies que faci que les persones nouvingudes coneguin les entitats de primera mà i les activitats que es fan com a eina de cohesió social, de coneixement i ús del català en un entorn de gaudi, etc. Amb aquesta idea de fons, la proposta consisteix a lliurar, a totes les persones que s'empadronin al municipi, un paquet de benvinguda que inclogui, d'una banda, un fullet informatiu multilingüe sobre els principals equipaments i entitats culturals, un calendari d'activitats del trimestre en curs i un val gratuït (o a preu reduït) per a un espectacle o visita guiada. L'objectiu és doble: facilitar l'aterratge cultural de les famílies nouvingudes i fomentar la participació de públics que tradicionalment resten al marge de la programació municipal. De l'altra es podria anar més enllà i incorporar una visita amb un referent cultural que durant un matí o una tarda..., faci un circuit coneixent alguna entitat (assaig), una representació (poder parlar amb artistes), una visita a un espai patrimonial emblemàtic, etc.

La mateixa iniciativa també es podria oferir als joves, amb l'objectiu que poguessin assistir a un espectacle amb acompanyament directe dels actors/actrius o personal implicat.

El kit s'entregarà presencialment a l'Oficina d'Atenció Ciutadana i, posteriorment, se n'enviarà una versió digital per correu electrònic, de manera que la informació es mantingui sempre accessible. Per garantir l'eficàcia de la iniciativa, es preveu una coordinació estreta amb les àrees responsables dels temes de ciutadania i comunicació, així com amb les entitats que vulguin oferir invitacions o descomptes.

- **Públic a qui s'adreça:** Persones i famílies que s'empadronen recentment, amb especial èmfasi en població nouvinguda.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (disseny i implementació gradual).

Acció a.2.2: Definició d'esdeveniments «irradiadors»

Els esdeveniments irradiadors són aquells que concentren una gran visibilitat i capacitat de generar atracció cap a iniciatives de menor escala. En el cas de Santa Margarida i els Monjos, es proposa treballar amb cites consolidades —Remeiart, Mostra Artística, Carnaval— per convertir-les en plataformes de projecció del talent local i d'altaveu de projectes emergents. La metodologia implica dissenyar itineraris de programació que vinculin l'esdeveniment central amb microactivitats prèvies (tallers, xerrades, residències artístiques) i accions de retorn (exposicions, publicacions, continguts digitals) que perllonguin l'impacte més enllà de la data de celebració i que permetin generar sinergies de col·laboració amb altres entitats inicialment no implicades en l'esdeveniment i aproximar el fet cultural als col·lectius que hi són més reticents. Hi ha casos d'èxit que van en aquesta línia i que caldria consolidar i anar ampliant, com per exemple les tapes associades amb el Remeiart.

Alguns exemples de sinergies que es podrien afavorir:

- Lligar la mostra artística amb una temàtica concreta diferent cada any, per exemple la cultura de la pau, una efemèride destacada en clau local, algun element patrimonial que es vulgui destacar, etc.
- Promoure en el carnaval accions que subratllin algun aspecte cultural i patrimonial a destacar, per exemple el passat ramader del municipi o la seva aposta per la cultura de la pau.
- **Públic a qui s'adreça:** Públic general, col·lectius menys participatius, teixit associatiu, artistes locals, sector turístic, mitjans de comunicació.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (disseny i primera edició pilot).

Acció a.2.3: Accions i art de carrer vinculats a la Mostra Artística

El foment de l'art de carrer és una estratègia interessant per democratitzar l'expressió artística i dinamitzar espais públics, i a la vegada serveix per assenyalar l'existència d'equipaments i activitats, potser encara no molt coneguts. La proposta implica establir convocatòries anuals de murals, instal·lacions efímeres i micro espectacles itinerants que complementin la Mostra Artística. L'acció, en una segona fase, un cop consolidada, podria incloure una fase de mentoria per a creadors emergents, la cessió temporal de parets i espais municipals i un sistema de votació ciutadana que contribueixi a seleccionar propostes.

Més enllà de l'impacte estètic, el programa té vocació educativa: es coordinaran tallers en centres educatius on els artistes expliquin processos i tècniques, fomentant el respecte pel patrimoni i pel mateix espai urbà.

L'art de carrer, entès com a manifestació efímera, però de gran potència simbòlica, pot reforçar la identitat local i projectar valors de sostenibilitat, inclusió i diversitat cultural.

Per garantir la continuïtat del projecte, es podria preveure un fons de manteniment i restauració de murals i la creació d'un mapa interactiu que posicioni Santa Margarida i els Monjos en rutes d'art urbà de la comarca.

Aquesta acció està molt vinculada amb el programa 1.4 i en especial amb l'acció 1.4.1.

- **Públic a qui s'adreça:** Joves creadors, alumnat dels centres educatius, veïnat i visitants interessats en l'art urbà.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (pilot, avaluació i consolidació).

Acció a.2.4: Programa de visites escolars a equipaments culturals

Apropar els infants i adolescents als equipaments culturals és fonamental per ampliar horitzons i generar una ciutadania crítica i avançar cap a una cultura més inclusiva. Cada visita a un dels equipaments, que poden ser públics com privats, es pot articular al voltant d'un eix temàtic (memòria històrica, art contemporani, patrimoni industrial, gastronomia local) i incorporarà una fase preparatòria a l'aula i una activitat de retorn (exposicions, pòdcasts, treballs de recerca) que vinculi aprenentatge i creació.

Es busca reforçar una iniciativa que de fet ja es desenvolupa en el cas de la biblioteca i puntualment també en altres espais, com ara la Quadra; i així mateix, obrir espais de col·laboració entre professionals de la cultura i docents, fomentant projectes de servei comunitari o aprenentatge-servei.

Ajuntament i centres educatius poden signar un conveni de col·laboració per fer més estable aquesta activitat. En acabar el curs es publicarà el programa de visites del curs següent (perquè hi hagi temps per incorporar-lo a la proposta pedagògica) perquè els centres s'hi puguin apuntar. Hi haurà disponibles materials informatius per la visita. A través d'aquests materials, els alumnes coneixeran amb detall les activitats i característiques de l'equipament, i també podrien accedir a algun tipus de descompte.

Seria interessant incorporar en el programa de visites les societats, que disposen d'equipaments molt usats i centrals en el calendari festiu.

A llarg termini, el programa contribuirà a fidelitzar nous públics, a reforçar el sentiment de pertinença i a cultivar talent que, en un futur, podrà revertir en la mateixa escena cultural local.

- **Públic a qui s'adreça:** Alumnat de primària i secundària, professorat, famílies i entitats.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (programa pilot i extensió a tots els centres).

Acció a.2.5 Actualització del protocol de festes

El protocol de festes és el marc normatiu que regula els usos de l'espai públic, la seguretat, la participació i, en especial, la identitat cultural i el paper dels diferents actors del patrimoni tradicional i popular del municipi. Es planteja l'actualització d'aquest document estratègic a través d'un procés participatiu: s'organitzaran taules sectorials amb col·les festives, entitats de cultura popular, tècnics i representants de col·lectius diversos per garantir que tothom s'hi senti representat.

Un cop definit el nou protocol, caldrà desplegar-lo mitjançant una formació adreçada a entitats, guies d'ús senzilles i un calendari d'implantació progressiva. Les eines digitals (formularis en línia, plataforma de reserves d'espais) facilitaran la gestió i reduiran la burocràcia.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats festives, serveis tècnics, ciutadania assistent als actes.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (procés participatiu, aprovació i implementació inicial).

Acció a.2.6: Programació cultural en espais oberts menys coneguts

Reequilibrar l'oferta cultural dins del terme municipal significa també fer valdre places, parcs i racons amb poca presència d'activitat. Organitzar-hi concerts, recitals o cinema a la fresca possibilita l'accés de públic que, per distància o hàbits, no acostuma a freqüentar les propostes actuals. La proposta inclou la creació d'un catàleg d'espais alternatius acompanyat d'un estudi de viabilitat tècnica (aforaments, punts de llum, condicions acústiques) i un protocol d'usos que simplifiqui la gestió per part d'entitats i promotors.

A mitjà termini, aquesta descentralització afavorirà la cohesió territorial i ampliarà la mirada sobre la riquesa paisatgística i patrimonial dels Monjos.

- **Públic a qui s'adreça:** Veïnat de zones perifèriques, entitats culturals itinerants, públic general.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (catàleg, proves pilot i consolidació del circuit).

Acció a.2.8: Coorganització d'activitats per garantir una major equitat cultural

Donar veu a col·lectius que habitualment resten al marge de la programació convencional és un requisit bàsic d'equitat cultural. L'acció consisteix a obrir convocatòries de co-programació on entitats o col·lectius de salut mental, diversitat funcional, migració o joventut en risc puguin proposar activitats i rebre suport tècnic i econòmic. Aquest suport inclourà assessorament en producció, cessió d'espais i acompanyament comunicatiu.

Es tracta d'un enfocament de «cultura com a laboratori social», on l'Ajuntament assumeix el rol de facilitador i garanteix que els projectes tinguin continuïtat més enllà d'una edició. Els resultats esperats són la millora de la cohesió social, l'empoderament dels participants i la generació de nous relats sobre la identitat local. Els projectes incorporaran metodologies d'avaluació d'impacte social (SROI) per evidenciar els beneficis tangibles i intangible de la iniciativa.

Es podria connectar la iniciativa amb les polítiques de medicina comunitària que el Departament de Salut té en marxa i amb convocatòries específiques d'un camp emergent en les polítiques culturals.

- **Públic a qui s'adreça:** Col·lectius minoritzats, professionals de l'acció social, públic general.

- **Temps d'execució:** 2–3 anys (convocatòria anual i seguiment).

Acció a.2.9: Calendari cultural representatiu de la diversitat local

La sistematització en un calendari únic de les celebracions i festivitats pròpies de les diferents comunitats que conviuen al municipi és una eina poderosa de visibilització i de cohesió social. Es proposa, per tant, crear un calendari interactiu en línia que integri tant les festivitats tradicionals catalanes com les dates assenyalades per comunitats amb condició d'immigrant (per exemple, Any Nou Xinès, Diwali, Ramadà) i així com d'altres col·lectius invisibilitzats. L'eina digital permetrà consultar informació contextual, recursos pedagògics i activitats relacionades.

El procés d'elaboració implicarà entrevistes i grups focals amb representants de cada comunitat, assegurant la correcció cultural i lingüística, una tasca que es podria encarregar a un grup de joves del municipi com a activitat pedagògica. A més, es treballarà amb escoles i instituts per incorporar el calendari en projectes educatius d'interculturalitat. Finalment, en una segona fase, es pot promoure una versió impresa anual distribuïda a equipaments i comerços.

- **Públic a qui s'adreça:** Ciutadania en general, professionals de l'educació, entitats de diversitat cultural, grups de joves.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (disseny participatiu i publicació de la primera edició).

Programa a.3 – Promoció activa del català

El Pacte Nacional per la Llengua, signat recentment amb un gran consens social, defineix la cultura com a espai de convivència i reconeixement, i el català com a llengua comuna que pot ajudar a garantir la igualtat d'oportunitats, la participació ciutadana i la projecció del municipi dins d'un país compromès amb la seva diversitat.

Agents impulsors: Coordinació del Pla Educatiu d'Entorn, àrees de cultura i educació, Servei Comarcal de Català del Consorci per a la Normalització Lingüística.

Acció a.3.1: Informe anual sobre la presència del català a l'administració i la vida cultural

Elaborar un informe que anual permeti mesurar, amb dades objectives, la salut de la llengua catalana al municipi. El document, que es podria elaborar dins del servei de cultura o encarregar-lo a un professional, inclourà indicadors sobre usos lingüístics en serveis d'atenció ciutadana, materials impresos i digitals municipals, programació cultural, senyalística i activitats educatives. D'aquesta manera, es vincularan recomanacions concretes a compromisos polítics i tècnics calendaritzats. També servirà per detectar bones pràctiques i estendre-les a altres àmbits.

- **Públic a qui s'adreça:** Equip polític, entitats de promoció lingüística, ciutadania interessada, entitats compromeses.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (producció del primer informe i revisions anuals).

Acció a.3.2: Reforç del programa Xerrem Junts o Vincles

Xerrem Junts o el Vincles —o el programa equivalent que pugui assumir el municipi— són espais de pràctica oral per a persones que volen millorar la seva competència en català, en un àmbit relacional, poc formal. Tant el Xerrem Junts com el Vincles són programes impulsats per la societat civil, en el primer cas per la Plataforma per la Llengua i en el segon cas per Òmnium.

L'Ajuntament pot ajudar a estabilitzar el programa establint un conveni formal de col·laboració.

- **Públic a qui s'adreça:** Persones nouvingudes, voluntariat, entitats culturals.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (ampliació i consolidació dels grups de conversa).

Acció a.3.3: Continguts culturals en català a xarxes per a adolescents

Les xarxes socials són l'espai natural de consum cultural del públic adolescent. Cal, per tant, generar continguts en català que siguin atractius i rellevants i l'Ajuntament a través de la seva estratègia de comunicació pot tenir un paper significatiu. Per exemple amb la publicació de reels d'Instagram, directes de Twitch o TikTok challenges vinculats a artistes o activitats i referents locals. La proposta contempla la creació d'un grup format per estudiants de secundària o del grup de joves del Tangram que puguin produir continguts regularment.

El programa inclourà formació en edició de vídeo, gestió de comunitats i narrativa transmèdia. A més, connectarà amb creadors digitals que ja generen contingut en català en el municipi o la comarca com a activitat complementària del programa. L'objectiu és doble: augmentar la presència del català a les pantalles i empoderar els joves com a prescriptors culturals.

- **Públic a qui s'adreça:** Adolescents de 12 a 18 anys, professionals de joventut, prescriptors digitals.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (constituïció de la brigada i publicació dels primers continguts).

Acció a.3.4: Col·laboració amb el Pla Educatiu d'Entorn per fomentar el català en activitats extraescolars

El treball per la normalització de la llengua catalana exigeix establir ponts amb l'ecosistema educatiu, tal com es recull en el Pacte Nacional per la Llengua recentment aprovat. El Pla Educatiu d'Entorn, que just s'ha reprès al municipi, és una oportunitat per coordinar escoles, famílies, entitats i administració, i és el marc ideal per inserir continguts de promoció lingüística. La proposta és dissenyar tallers, per exemple de rap, free style o improvisació, teatre social i videojocs en català, impartits per artistes joves que puguin actuar com a models lingüístics propers.

Les activitats es planificaran conjuntament amb docents i educadors socials, de manera que el català no sigui percebut com una assignatura, sinó com a llengua vehicular de la creativitat i el lleure. Finalment, la coordinació amb l'acció 1.3.3 permetrà difondre els resultats a xarxes socials, creant un ecosistema coherent.

- **Públic a qui s'adreça:** Alumnat d'ESO i batxillerat, professorat, artistes educadors.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (pilot, revisió pedagògica i extensió municipal).

Acció 1.3.5: Propostes culturals en català per a públics diversos

Mantenir el català com a llengua de cohesió implica adaptar formats i temàtiques a la realitat multicultural. Es proposen sessions de contacontes interculturals, cinefòrums, teatre social i tallers creatius pensats per a infants i joves nouvinguts, amb la presència de prescriptors culturals de procedències diverses que s'expressin plenament en català. Els esdeveniments incorporaran materials de suport accessibles i un servei de mediació lingüística si cal, que es podria establir per exemple dins el marc del Xerrem Junts o el Vincles, aprofitant la formació dels seus voluntaris.

- **Públic a qui s'adreça:** Infants, joves i famílies nouvingudes; professionals de la mediació cultural.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (disseny, llançament i avaluació anual).

Programa a.4 – Aposta jove

El Pla d'Acció Cultural de Santa Margarida i els Monjos ha d'incorporar la mirada jove no com a apèndix, sinó com a eix vertebrador de la política cultural. Els joves no són només receptors de cultura; en són creadors, agitadors i connectors, amb llenguatges propis, pràctiques emergents i molta capacitat de generar comunitat i nous sentits.

Incloure la seva veu vol dir obrir espais de participació real, donar suport a les seves iniciatives, reconèixer el valor de les expressions culturals contemporànies —siguin festivals d'art urbà, projectes audiovisuals o propostes híbrides a xarxes socials— i revisar, també, els canals de comunicació institucional perquè siguin accessibles i dialogants.

És important el fet que el municipi, que té un Pla de Joventut, un equipament especialitzat com és el Tangram i un Consell de Joves en vies de creació aprofiti aquests recursos de partida, que el situen en un estadi molt més sòlid que altres termes municipals.

Agents impulsors: Àrea de joventut i centre Tangram, àrea de cultura, Consell de Joves, entitats juvenils i educatives.

Acció a.4.1: Mostra anual de creació jove

La Mostra de Creació Jove, en coordinació amb la Mostra Artística, vol ser un aparador d'obres artístiques produïdes per menors de 30 anys residents al municipi. La convocatòria pública inclourà categories pluridisciplinàries (arts visuals, arts escèniques, audiovisual, música, arts digitals) i oferirà una dotació econòmica per finançar la producció de les obres seleccionades. A més, en una segona fase s'incorporarà un programa de mentoria en què professionals de renom assessoraran els participants en matèria de gestió de públics, producció tècnica i difusió.

Es podria comptar amb la col·laboració i participació de la galeria Palmadotze i, tota vegada, aprofitar també per establir relació i col·laboració amb festivals del país per promoure la visibilització de la proposta seleccionada. D'aquesta manera Santa Margarida es connectarà també més amb referents culturals d'altres municipis i amb plataformes que promouen la cultura.

Es preveu la producció d'un catàleg digital i un documental making-of per capturar el procés creatiu.

La Mostra Artística és un dels esdeveniments clau al municipi i aquesta acció caldria coordinar-la molt bé i valorar si té sentit aprofitar la línia de joves de l'actual mostra, o plantejar un esdeveniment separat o complementari.

D'acord amb acció Acció 1.2.3.

- **Públic a qui s'adreça:** Joves creadors (16-30 anys), públic general, sector cultural professional.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (convocatòria pilot i consolidació anual).

Acció a.4.3: Reinterpretació jove de la cultura popular

La cultura popular és un llegat viu que pot renovar-se a partir de les inquietuds de les noves generacions, tot i que en aquest cas és imprescindible la col·laboració i complicitat de les colles. L'acció preveu organitzar laboratoris de fusió on colles de balls, diables o geganters treballin amb músics de trap, DJs o il·lustradors digitals per generar formats híbrids. El resultat es pot presentar a la Festa Major o en actes específics, acompanyat de continguts audiovisuals que documentin el procés i que a la vegada serveixin per fer difusió de la iniciativa.

El Tangram juga un paper clau, en aquest cas, de nou. Els participants poden rebre formació en producció d'esdeveniments i gestió de drets d'autor, generant competències transferibles a altres projectes. De fet, aquesta formació és interessant també per a altres accions recollides en aquest PAC.

- **Públic a qui s'adreça:** Colles de cultura popular, joves creadors, públic familiar.
- **Temps d'execució:** 3–4 anys (laboratoris, presentació pública i documentació).

Acció a.4.4: Casal d'estiu cultural per a infants i adolescents

Aquesta acció consisteix en la creació de forma pilot d'un casal d'estiu cultural, un campus intensiu de creació artística adreçat a infants i adolescents de 8 a 16 anys. Durant tres setmanes, els participants podran experimentar amb teatre, circ, dansa, audiovisuals i arts digitals, de la mà de professionals en actiu i de referents del municipi.

El casal reservarà beques per a famílies amb rendes baixes i destinarà un percentatge de places a infants amb diversitat funcional, assegurant monitoratge especialitzat. El projecte culminarà amb una mostra oberta al públic i amb la difusió de continguts digitals creats pels mateixos alumnes.

- **Públic a qui s'adreça:** Infants i adolescents, famílies, professionals de l'educació artística.
- **Temps d'execució:** 3–4 anys (pilot de curta durada i estandardització del format).

Acció a.4.5: Dinamització del Consell de Joves amb accions autogestionades

El Consell de Joves és un òrgan clau per garantir la participació real i la corresponsabilitat juvenil en la vida cultural. La dinamització proposada inclou la dotació d'un pressupost anual que els mateixos joves gestionaran, amb l'acompanyament d'un tècnic de joventut. Es dissenyarà un itinerari formatiu bàsic sobre pressupostos, comunicació i producció d'esdeveniments, de manera que els membres del Consell adquireixin competències de lideratge i gestió de projectes.

Paral·lelament, s'establiran mecanismes de rendició de comptes (memòries, presentacions públiques) i espais de diàleg amb el Ple Municipal. L'objectiu és que les propostes sorgides del Consell s'integrin de forma efectiva en la programació cultural i en la planificació estratègica. La iniciativa afavoreix la rellevància de la veu jove i incrementa l'interès d'aquest segment de població per la política local.

- **Públic a qui s'adreça:** Joves de 14 a 30 anys, entitats juvenils, equip municipal de joventut.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (posada en marxa del pressupost participatiu i primeres accions).

Acció a.4.6 Residències creatives de curta durada

Les residències creatives ofereixen espais i temps perquè artistes i col·lectius desenvolupin projectes vinculats al territori. Es proposa habilitar equipaments municipals (p. ex. aules del Casal de Cultura) durant períodes de dues a sis setmanes. Les residències inclouran la contrapartida d'una presentació pública (exposició, taller o performance) i la redacció d'un diari de procés que s'incorporarà a l'arxiu digital de la cultura local.

La convocatòria donarà prioritat a creadors emergents i a propostes que treballin la memòria, la sostenibilitat o la participació comunitària. La dotació de les residències podrà finançar-se parcialment a través de convenis amb universitats o programes europeus (Creative Europe). A llarg termini, el projecte posicionarà Santa Margarida i els Monjos com a espai inspirador i afavorirà la creació de xarxes artístiques.

- **Públic a qui s'adreça:** Artistes emergents, centres d'art, públic interessat en processos creatius.
- **Temps d'execució:** 3–4 anys (identificació d'espais, primera convocatòria i seguiment).

Acció a.4.7: Projecte educatiu de Festa Major dins el Pla Educatiu d'Entorn

La Festa Major és el moment de màxima expressió de la identitat col·lectiva. Reactivar el projecte educatiu suposa integrar les escoles i instituts en els preparatius: al llarg de l'any, l'alumnat assistirà a assajos de gegants, concerts de gralles o tallers de pirotècnia segura, i participarà en sortides per conèixer experiències de cultura popular d'arreu de Catalunya. El projecte inclourà la creació de material didàctic (quaderns interactius, vídeos).

- **Públic a qui s'adreça:** Alumnat, professorat, colles de cultura popular, famílies.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (pilot amb un centre educatiu i extensió al conjunt de la xarxa escolar).

Programa a.5 – Actualització de la comunicació cultural

No es tracta només de “difondre activitats”, sinó de connectar amb la ciutadania, generar comunitat i construir relat de ciutat. Podem dir que comunicar bé és, també, fer política cultural.

La comunicació actual —ràpida, visual, interactiva i segmentada— exigeix estratègies adaptades: cal escoltar, no només parlar; cal generar contingut rellevant, no només anunciar esdeveniments. En aquest sentit, l'Ajuntament compta amb una estratègia posada al dia i professional. Amb tot i això, hi ha algunes accions que encara poden millorar més aquesta aposta, que el PAC obligarà a repensar i redefinir en molts punts. En especial, per incorporar les noves línies estratègiques definides.

Agents impulsors: Àrea de comunicació municipal, en coordinació amb les àrees de cultura i altres implicades, entitats culturals, amb suport tècnic extern si escau.

Acció a.5.1: Redefinició de la comunicació cultural municipal

Cal un relat comunicatiu que reflecteixi els valors del PAC i una imatge gràfica coherent per evidenciar la nova aposta reforçada de Santa Margarida i els Monjos per la cultura. El pla preveu reforçar l'auditoria dels canals existents, segmentar audiències i crear guies d'estil per a continguts impresos, digitals i xarxes socials.

La redefinició no només millorarà la visibilitat sinó que optimitzarà recursos, evitant duplicitats i assegurant que cada campanya arribi al seu segment de públic. L'avaluació contínua (KPI de conversió, retenció i fidelització) permetrà ajustar missatges i formats de manera àgil.

- **Públic a qui s'adreça:** Públic general, entitats culturals, equips interns de comunicació.
- **Temps d'execució:** 1–2 anys (auditoria, nova identitat i formació de l'equip).

Acció a.5.2: Implementació d'eines de seguiment estadístic de comunicació

El coneixement de l'abast real de cada missatge és imprescindible per gestionar temps i diners de manera eficient. Es proposa una eina de seguiment estadístic de la comunicació a través d'un panell de control que integri analítiques web, mètriques de xarxes socials i altres informacions d'interès. Amb una formació bàsica, el personal podrà interpretar KPI claus: taxa d'obertura, CTR, temps de lectura, conversió a assistència presencial.

La intel·ligència de dades pot servir per detectar franges horàries òptimes, continguts més atractius i perfils de públic infrarepresentats. A més, es crearan informes trimestrals de fàcil lectura que es compartiran amb equipaments i entitats perquè puguin ajustar les seves pròpies estratègies. Es proposa avançar també incorporant progressivament eines d'IA (anàlisi de dades i resums estadístics).

- **Públic a qui s'adreça:** Personal tècnic de comunicació, equips de programació cultural, entitats col·laboradores.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (fase pilot, desplegament i formació continuada).

Acció a.5.3: Creació d'una agenda cultural digital i física única

Santa Margarida i els Monjos ja disposa d'una agenda cultural, però que pot incorporar amb més detall la informació de tot el teixit cívic. En aquest sentit, es proposa una millora de la usabilitat, en especial en línia i amb majors eines de customització per interès per part del públic potencial.

La versió digital combinarà un web responsiu i una app lleugera, amb filtres per interessos i integració amb serveis de venda d'entrades. La versió impresa, distribuïda mensualment com en l'actualitat, prioritzarà la claredat gràfica i inclourà codis QR per ampliar informació.

- **Públic a qui s'adreça:** Ciutadania en general, visitants, mitjans de comunicació.
- **Temps d'execució:** 2–3 anys (disseny, prova i llançament progressiu).

Acció a.5.4: Ajuts i càpsules de formació per a la creació de web, butlletí d'informació o xarxes socials per a entitats

La fractura digital limita la capacitat de moltes organitzacions de visibilitzar la seva activitat i generar comunitats pròpies en línia. Es proposa habilitar una línia d'ajuts per cobrir dominis, allotjament, desenvolupament web i campanyes inicials de *mailing*. Paral·lelament, s'oferiran càpsules pràctiques sobre gestió de continguts, analítica bàsica, estratègies de relat audiovisual i protocol de crisi. El programa es finançarà parcialment amb fons municipals de digitalització i es coordinarà amb convocatòries existents que ja incentiven la transformació tecnològica de sectors culturals i associatius.

Les entitats becades s'obligaran a compartir bones pràctiques i materials en repositoris oberts, creant així un efecte multiplicador.

A més, es fomentarà el mentoratge intergeneracional: entitats amb trajectòria digital faran de *tutors* de col·lectius novells, reforçant el teixit social i l'autogestió cultural. Aquest sistema d'ajuts, avalat per precedents municipals en l'àmbit de l'economia social i solidària, posiciona la ciutat com a referent en democratitzar l'accés a la comunicació digital.

- **Públic a qui s'adreça:** Associacions culturals, col·lectius de base, microempreses creatives i centres educatius de l'àmbit municipal.
- **Temps d'execució:** 2-3 anys.

Acció a.4.3: Impulsar un sistema de comunicació pública que visibilitzi el teixit cultural

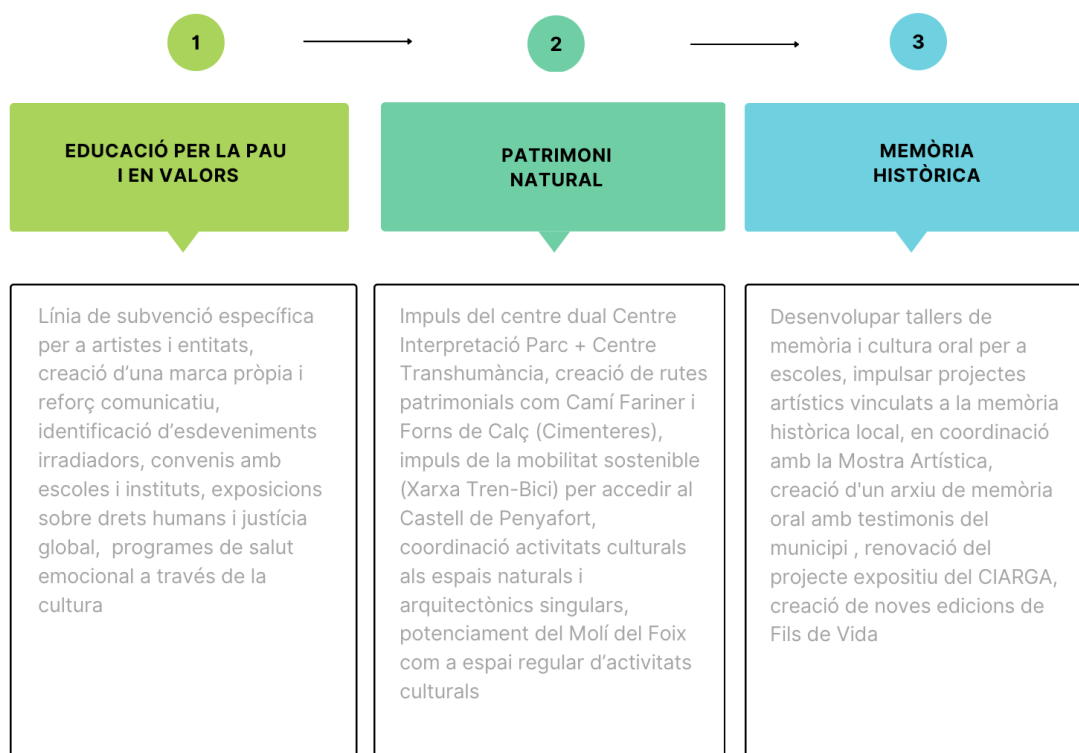
Aquesta acció implica reforçar la presència del teixit cultural local en els canals oficials de comunicació del consistori (web, xarxes, butlletins, cartelleria, etc.), generant continguts que expliquin qui fa cultura al municipi i què hi aporta. Això pot incloure seccions fixes al web municipal, vídeos curts de presentació d'entitats o artistes, cobertura de projectes destacats, o la creació d'un butlletí mensual del sector.

- **Públic a qui s'adreça:** Ciutadania general, agents culturals, mitjans locals
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

RESULTATS FOCUS GRUP + QÜESTIONARI

Aquest és l'eix que ha rebut més suport en el conjunt de respostes. Destaquen especialment tres accions amb un percentatge elevat de valoració màxima. L'acció de **creació i consolidació de la plaça de tècnica de cultura** obté el suport més alt, amb un 62,5% de respostes que la situen com a màxima prioritat, i un 100% si hi afegim les respostes que la consideren també de prioritat mitjana. La segueixen molt de prop el **desplegament del nou PAC com a eina de planificació estratègica**, amb un 57,1% de màxima prioritat i un 71,4% si sumem la prioritat mitjana, i l'**augment del pressupost destinat a l'àmbit cultural**, amb un 50% de suport com a màxima prioritat i un 87,5% si hi sumem la mitjana. Aquestes dades indiquen una forta demanda de reforç estructural i tècnic del sector cultural des del mateix ajuntament.

b. Eix Temàtic: Impuls d'eixos transversals de singularitat

Santa Margarida i els Monjos compta ja amb una base sòlida pel que fa a subratllar el valor del patrimoni natural i de la memòria històrica, amb equipaments i línies de treball consolidats en aquests àmbits. Aquesta trajectòria confereix al municipi una singularitat que cal continuar enfortint, tot connectant-la amb una dimensió encara per desplegar amb més intensitat: la de l'educació en valors. En aquest sentit, el Pla d'Acció Cultural aposta per avançar cap a un model cultural que incorpori aquesta dimensió de manera explícita i compartida, tot sumant la complicitat de les entitats, els artistes locals i la comunitat educativa.

Programa b.1 – Educació en valors i educació per la pau

És important destacar l'existència de la guia pedagògica Educació per la Pau i la feina feta al municipi respecte d'aquest eix. El fet que existeixi aquest treball previ facilita l'impuls d'aquest programa, que té com a repte principal ser assumit pel teixit associatiu del municipi i que esdevingui, més enllà d'una prioritat de govern, un eix estratègic diferenciador a Santa Margarida i els Monjos. A la vegada, es proposa incidir en dues línies de treball consistentes, una en relació amb la natura i el parc del Foix i l'altra amb relació a la memòria. Les tres línies conformen tres singularitats del municipi que és

interessant subratllar i dotar de més eines tant per assegurar un millor desplegament com pel que fa al coneixement per part de la ciutadania.

Agents impulsors: Àrea d'educació, àrea de cultura, centres educatius, entitats socials i culturals del municipi.

Acció b.1.1: Línia de subvenció específica per a artistes i entitats

Es proposa establir una línia específica de subvenció que doni suport econòmic a artistes locals i entitats culturals per tal de desenvolupar projectes orientats a la promoció dels valors cívics i de la cultura de pau. Aquesta línia tindrà com a objectiu central facilitar la implementació d'iniciatives artístiques i educatives innovadores que fomentin la consciència crítica, la solidaritat, la diversitat cultural i el respecte mutu entre la ciutadania. Es busca incorporar el teixit cultural i cívic de Santa Margarida i els Monjos a una línia estratègica municipal, fins al moment promoguda només des de l'administració.

Aquesta acció cal fer-la de forma coordinada amb l'acció 2.1.2.

- **Públic a qui s'adreça:** artistes locals, entitats culturals, educatives i socials
- **Temps d'execució:** 1-2 anys

Acció b.1.2: Creació d'una marca pròpia i reforç comunicatiu

Es crearà una marca pròpia que actuï com a distintiu del projecte d'educació en valors i educació per la pau, amb l'objectiu que faciliti el reconeixement i la comunicació efectiva dels seus objectius i continguts. Aquesta marca es desenvoluparà a través d'una estratègia que ha d'implicar la creació d'una identitat visual atractiva i de recursos comunicatius, tan físics com, principalment en línia, aplegats en una web o minisite.

- **Públic a qui s'adreça:** població general, mitjans de comunicació locals
- **Temps d'execució:** 1-2 anys

Acció b.1.3: Identificació d'esdeveniments irradiadors

Per augmentar el coneixement i l'impacte del projecte, es desenvoluparà una estratègia d'integració del projecte en esdeveniments existents com el Carnaval o la Mostra Artística. Aquestes activitats ja consolidades, i que juguen un paper irradiador en el calendari del municipi, serviran per amplificar la presència dels valors del projecte i establir noves col·laboracions amb diferents agents culturals, socials i educatius.

En relació a 1.2.2.

- **Públic a qui s'adreça:** comunitat local, entitats organitzadores d'esdeveniments
- **Temps d'execució:** 1-2 anys

Acció b.1.4: Establir convenis amb escoles i instituts per incorporar projectes culturals dins el currículum escolar

Es formalitzaran convenis específics amb escoles i instituts del municipi amb l'objectiu d'integrar projectes culturals en els seus currículums escolars, en la línia de l'acció 1.2.4. Aquesta integració curricular permetrà que l'alumnat tingui accés regular i estructurat a activitats culturals que enriqueixin la seva formació acadèmica, alhora que promou valors fonamentals com la inclusió, el respecte a la diversitat i la pau. A més, en una segona fase es pot donar suport directe (assessorament especialitzat, recursos educatius i logístics, així com ajuts econòmics puntuals per a projectes específics) a les associacions de mares i pares per implementar accions que complementin aquests projectes culturals.

- **Públic a qui s'adreça:** alumnes, professorat, AMPA/AFA
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Acció b.1.5: Organitzar exposicions sobre drets humans i justícia global

S'organitzaran exposicions periòdiques centrades en temes relacionats amb els drets humans, la justícia global i la sensibilització social, creant espais d'aprenentatge significatiu dins i fora dels centres educatius en el marc del projecte global d'educació per la pau. Les exposicions es poden complementar amb activitats didàctiques com tallers, conferències i xerrades, oferint eines pedagògiques per als educadors. És clau la guia pedagògica ja existent per articular totes aquestes accions.

- **Públic a qui s'adreça:** escoles, entitats culturals, públic general
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Acció b.1.6: Desenvolupar programes de salut emocional a través de la cultura

En la programació de Santa Margarida i els Monjos es poden implementar programes específics que utilitzin expressions culturals com el teatre social, la memòria viva o la dansa terapèutica per promoure la salut emocional entre diferents col·lectius del municipi. Aquests programes estaran orientats a abordar qüestions com la salut mental, la gestió emocional i la cohesió comunitària, mitjançant metodologies creatives que facilitin l'expressió individual i col·lectiva. Es formaran facilitadors culturals per liderar aquests tallers, garantint així una continuïtat efectiva del projecte. El projecte Fil de Vida és especialment rellevant com a exemple referent.

A coordinar amb l'acció 1.2.8.

- **Públic a qui s'adreça:** joves, gent gran, població vulnerable
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Programa b.2 – Reforç del patrimoni natural i cultural

L'eix estratègic de Patrimoni Natural és clau a Santa Margarida i els Monjos perquè respon a una aposta de molts anys en què es vincula la preservació del territori amb una proposta cultural i sostenible arrelada al paisatge i a la identitat local. Aquest enfocament troba una expressió clara en la valorització del Parc del Foix, un espai natural de gran riquesa ecològica i paisatgística que actua com a eix vertebrador del municipi.

En aquest marc, destaquen projectes estratègics com la rehabilitació del Castell de Penyafort, que incorpora la futura creació d'un Centre d'Interpretació del Parc del Foix i d'un Centre de la Transhumància, pensats per divulgar el patrimoni natural, la cultura ramadera i la relació històrica amb el territori.

L'equipament ambiental del Molí del Foix és un espai educatiu de referència per a la sensibilització ambiental, especialment entre infants i joves, amb activitats orientades a entendre el cicle de l'aigua, els ecosistemes i la biodiversitat del parc; un equipament que segurament cal actualitzar. En conjunt, aquestes iniciatives, així com una aposta editorial de gran valor conjuntament amb la Biblioteca, que actua de centre de documentació, posen el patrimoni natural al centre de la política cultural del municipi.

Agents impulsors: Govern municipal, àrea de medi ambient, àrea de cultura i turisme, serveis del Parc del Foix, altres ajuntaments i organismes supramunicipals.

Acció b.2.1 Impuls del centre dual Centre Interpretació Parc + Centre Transhumància

El centre dual Centre Interpretació Parc i Centre Transhumància s'impulsarà com a referent en educació ambiental i cultural, destacant la transhumància com a patrimoni immaterial clau del municipi. S'hi oferiran activitats educatives, recreatives i científiques que apropin a la població i als visitants els valors ecològics, culturals i històrics del territori, convertint-lo en un espai viu i actiu per la comunitat.

Relació amb l'acció 4.1.1.

- **Públic a qui s'adreça:** públic familiar, escolars, visitants de proximitat, persones aficionades a la temàtica
- **Temps d'execució:** 3-4 anys

Acció b.2.2: Creació de rutes patrimonials com Camí Fariner i Forns de Calç (Cimenteres)

La creació de rutes patrimonials com el *Camí Fariner* i la dels *Forns de Calç* permet fer valdre la memòria industrial de Santa Margarida i els Monjos, especialment vinculada a l'activitat de les cimenteres i la producció de calç. Aquest patrimoni, part essencial de la història econòmica i social del municipi i del paisatge, està poc explotat pel que fa a la seva petjada cultural i turística.

Aquesta iniciativa, podria ser un dels primers passos d'un projecte integral de memòria de les cimenteres que combinés la recuperació física d'elements com forns i camins amb la documentació històrica (i que en bona part ja ha estat cedida) i el testimoni oral dels antics treballadors i veïns.

El projecte de rutes inclouria senyalització interpretativa, materials educatius i propostes per a escoles, així com activitats culturals com visites teatralitzades o exposicions. A més, es podria integrar en l'oferta del Castell de Penyafort com a centre interpretatiu del paisatge i la memòria local.

- **Públic a qui s'adreça:** ciutadania, visitants de proximitat, excursionistes, escolars
- **Temps d'execució:** 3-4 anys

Acció b.2.3. Impuls de la mobilitat sostenible (Xarxa Tren-Bici) per accedir al Castell de Penyafort

El foment de la mobilitat sostenible és clau per fer més accessible i integrat el patrimoni del municipi dins les dinàmiques quotidianes i de lleure. Aquesta acció proposa desenvolupar una xarxa de mobilitat Tren-Bici que connecti l'estació de tren de Santa Margarida i els Monjos amb el conjunt patrimonial del Castell de Penyafort, tenint en compte la seva ubicació estratègica i el seu valor històric, arquitectònic i natural. El projecte contempla la creació i millora de la senyalització d'itineraris ciclistes, la instal·lació de punts d'aparcament per a bicicletes al voltant del castell, i la promoció d'aquesta connexió com a ruta patrimonial, amb l'objectiu de fomentar una experiència cultural i sostenible. A més, s'exploraran col·laboracions amb Renfe i serveis de bicicleta elèctrica compartida, tot afavorint un accés ecològic al patrimoni. Aquesta xarxa també pot incloure altres punts d'interès com el Molí del Foix, generant sinergies entre diversos espais i propostes del PAC.

En tot cas, aquest servei hauria d'anar coordinat amb la finalització de les obres d'accessibilitat del Castell que es faran en un termini d'un any.

Amb relació a l'acció 4.1.2.

- **Públic a qui s'adreça:** Ciutadania general, turistes, centres educatius, entitats culturals i esportives
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Acció b.2.4: Coordinar activitats culturals als espais naturals i arquitectònics singulars

Santa Margarida i els Monjos compta amb un entorn ric en espais naturals i patrimonials amb un gran potencial per acollir activitats culturals i una història recent en què l'Ajuntament ha aprofitat els diferents programes de la Diputació de Barcelona que connecten natura i cultura (natura i poesia als parcs, etc.) i educació ambiental. Es tracta d'assajar aquesta fórmula d'èxit en altres espais i fora del marc temporal habitual i, progressivament, anar-ne ampliant l'abast. La idea és contribuir a impulsar un calendari cultural descentralitzat que n'activi l'ús regular.

- **Públic a qui s'adreça:** Públic familiar, escoles, artistes i creadors, entitats ambientals i culturals
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Acció b.2.5: Potenciar el Molí del Foix com a espai regular d'activitats culturals

El Molí del Foix funciona de fa anys com a equipament d'educació ambiental de referència. Pot ser també l'escenari idoni per consolidar una programació regular i diversificada d'activitats. Aquesta acció preveu reforçar el Molí com l'espai de referència que ja és, amb activitats que combinin cultura, patrimoni i natura: tallers intergeneracionals, exposicions vinculades al medi ambient i la memòria històrica, concerts en petit format, propostes de narració oral o de divulgació científica, entre d'altres. També es pot fomentar que la comunitat educativa i les entitats locals puguin participar en el disseny de la programació, així com la coordinació amb agents com el Parc del Foix.

- **Públic a qui s'adreça:** Famílies, escoles, entitats, públic general, turisme de proximitat
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Programa b.3 – Memòria històrica

L'eix dedicat a la *memòria històrica* i al *patrimoni històric* és un pilar fonamental del projecte cultural de Santa Margarida i els Monjos, ja que permet reconèixer, preservar i transmetre els elements que configuren la identitat col·lectiva del municipi.

En aquest àmbit, un equipament clau és el *CIARGA* (Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria), que representa un espai singular a Catalunya per entendre

l'impacte de la Guerra Civil, especialment en el front aeri. La seva ampliació prevista permetrà reforçar el seu paper com a centre de recerca, divulgació i memòria democràtica, vinculat a la xarxa d'espais de memòria del país.

També el *Castell de Penyafort*, a més del seu valor patrimonial com a bé cultural d'interès nacional, és un actiu estratègic per a la memòria local.

Però no només és la pedra, també és la veu i la vivència. I aquí brilla el projecte Fils de vida i agafant el joc, les pròximes accions es proposen precisament estirar diferents línies.

En general, aquest programa enllaça també especialment amb el programa 2.1.

Agents impulsors: Àrea de cultura, arxiu municipal, entitats memorialistes i educatives, CIARGA.

Acció b.3.1 Desenvolupar tallers de memòria i cultura oral per a escoles

Aquesta acció vol establir un programa estable de tallers escolars centrats en la memòria històrica i la cultura oral del municipi. Amb un enfocament participatiu, aquests tallers permetran que l'alumnat de primària i secundària conegui de primera mà relats de vida de la gent gran, tot reforçant la transmissió intergeneracional de coneixement i d'experiències locals. Es treballarà a través de metodologies com el relat biogràfic, les entrevistes i els mapes de records, amb una clara vinculació curricular (especialment àmbits com ciències socials, llengua i valors). Aquests tallers es poden vehicular des de la biblioteca, el CIARGA, el Molí del Foix o les mateixes escoles, i han de ser una porta d'entrada a una ciutadania activa i conscient de la seva història. El referent és el projecte Fils de Vida i el marc general hauria de ser la Cultura de la Pau. L'arxiu municipal ha de tenir-hi un paper important en el desenvolupament del projecte.

- **Públic a qui s'adreça:** Alumnat d'educació primària i secundària, centres educatius, avis i àvies del municipi
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Acció b.3.2 Impulsar projectes artístics vinculats a la memòria històrica local, en coordinació amb la Mostra Artística

Aquest projecte cerca promoure l'expressió artística com a eina de revisió crítica i emocional del passat. La proposta és obrir convocatòries o línies de treball dins la Mostra Artística perquè escoles, col·lectius joves i artistes locals creïn propostes visuals, escèniques o audiovisuals inspirades en històries de vida, episodis històrics o transformacions urbanes del municipi. A més de fomentar la creació, es generarà un

arxiu públic i digital d'aquestes propostes, que podrien exhibir-se en espais culturals municipals o formar part d'exposicions itinerants.

Relació amb les accions 1.2.3, 1.4.1.

- **Públic a qui s'adreça:** Joves creadors, col·lectius artístics, alumnat d'instituts, públic general
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Acció b.3.3: Crear un arxiu de memòria oral amb testimonis del municipi

El projecte Fils de veu (acció **2.3.5**) ha marcat una línia de treball interessant a desplegar. La creació d'un arxiu digitalitzat de memòria oral, a desenvolupar progressivament, permetrà preservar i difondre la història viva del poble, mitjançant entrevistes enregistrades a persones vinculades al territori per experiència vital o professional. Aquest arxiu s'organitzarà per temes (guerra civil, món agrari, immigració, vida associativa, canvis urbanístics...) i s'allotjarà en una plataforma web d'accés obert, amb formats audiovisuals, transcripcions i fitxes pedagògiques per a ús escolar i divulgatiu. També es podrien fer accions de restitució simbòlica (com plaques, rutes o pòdcast) a partir d'aquests testimonis. El projecte requerirà una primera fase de disseny metodològic i formació de voluntariat o joves investigadors locals.

- **Públic a qui s'adreça:** Investigadors, alumnat, ciutadania general, mitjans locals
- **Temps d'execució:** 4 anys

Acció b.3.4: Renovació del projecte expositiu del CIARGA

El Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria (CIARGA) necessita una actualització del seu relat i dispositius expositius per fer-lo més accessible, interactiu i pedagògic. Aquesta acció contempla la renovació dels continguts museogràfics incorporant noves narratives (com la història local, la memòria civil o les dones en la guerra), la millora de la senyalització i la creació d'un espai d'exposicions temporals i tallers que es podrà fer si s'aconsegueix l'ampliació de l'equipament. També es preveu actualitzar la línia gràfica i els recursos digitals del centre per facilitar una millor experiència de visita, així com una major articulació amb la xarxa de museus i centres de memòria del país.

Relacionat amb l'acció 4.2.2.

- **Públic a qui s'adreça:** Públic escolar, turistes culturals, especialistes en memòria històrica
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

Acció 2.3.5: Crear noves edicions de Fils de Vida

Fils de Vida és un projecte de memòria oral impulsat el 2023 per l'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos, amb el suport de la Diputació, que recull i visibilitza els testimonis de les dones del municipi. L'acció proposa reprendre i expandir el format de *Fils de Vida*, articulant noves edicions que puguin integrar testimonis de descendents, recerques documentals i formats creatius (com curtmetratges, lectures dramatitzades o llibres il·lustrats). També es podria fer créixer el projecte amb aliances amb instituts de memòria democràtica o amb altres municipis. L'objectiu és mantenir viva la transmissió i la reflexió crítica, tot connectant-la amb les lluites actuals pels drets humans.

Eventualment, també es pot ampliar a altres públics no femenins o a col·lectius determinats, per exemple gent nouvinguda que expliqui les seves experiències vitals en el lloc d'origen.

Relació amb l'acció 2.3.3.

- **Públic a qui s'adreça:** Instituts, entitats memorialistes, públic general
- **Temps d'execució:** 2-3 anys

RESULTATS FOCUS GRUP + QÜESTIONARI

Diverses accions d'aquest eix obtenen un suport ampli, superior al 80%, si sumem la prioritat màxima i la mitjana. Dues d'aquestes arriben al 100%: la **creació d'un arxiu de memòria oral amb testimonis del municipi** (amb un 40% de màxima prioritat i un 100% si es compta també la mitjana) i la proposta de **crear noves edicions de Fils de Vida**, que, tot i tenir només un 16,6% de màxima prioritat, és valorada amb prioritat mitjana per totes les altres respostes. També destaca l'**impuls del projecte transversal d'educació en valors i per la pau**, especialment pel que fa a l'acció de **desplegar tallers de sensibilització cultural en conveni amb centres educatius i AMPA/AFA**, amb un 33,3% de prioritat màxima i un 83,3% de suport total. Finalment, dues accions de l'àmbit de **patrimoni natural** — la creació de rutes com el Camí Fariner i el reforç del Centre d'Interpretació— obtenen també un 83,3% de suport agregat.

c. Eix Social: Reforçar el teixit associatiu

Programa c.1 – Suport al teixit associatiu

El teixit associatiu és una peça fonamental per a la vitalitat cultural i cívica de Santa Margarida dels Monjos, ja que les entitats hi desenvolupen una tasca imprescindible de dinamització i cohesió, i tenen un paper crític tant en l'organització d'esdeveniments com en la gestió d'equipaments privats. Aquest eix pretén reforçar el suport estructural a les entitats culturals amb una estratègia integral que abordi des de la simplificació burocràtica fins a la formació i el relleu generacional. La finalitat és contribuir a l'enfortiment del sector associatiu, tot promovent l'autonomia, la innovació i la corresponsabilitat entre administració i entitats.

Agents impulsors: Àrea de participació ciutadana, àrea de cultura, Oficina d'Atenció a les Entitats, amb col·laboració del CERC (Diputació).

Acció c.1.1: Implantació d'un portal d'entitats o carpeta virtual

Es proposa la creació d'un espai digital específic per a les entitats del municipi, que actuï com a "carpeta virtual" des d'on es puguin gestionar i fer seguiment de tràmits administratius, descarregar comunicacions, consultar convocatòries i tenir accés a recursos útils. Aquest espai, que hauria de ser dissenyat de manera intuïtiva i adaptada als perfils d'ús habituals de les entitats, inclouria la designació d'un tècnic de referència i la garantia d'hores d'atenció presencial o virtual blindades, prioritzant les tardes, horari habitual de les entitats. Aquesta eina facilitarà una relació més àgil i pròxima amb l'administració, fomentant la transparència i l'autonomia organitzativa.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats culturals i socials del municipi
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Acció c.1.2: Elaboració i difusió d'una Guia de Serveis de l'Ajuntament

S'elaborarà una guia clara i accessible, tant en format digital com imprès, amb tota la informació rellevant sobre els serveis municipals que poden ser útils per a les entitats: espais disponibles, ajuts i subvencions, requisits administratius, contacte amb personal tècnic, etc. La guia haurà de tenir un format pràctic, llenguatge entenedor i actualitzacions periòdiques. A més de facilitar el dia a dia de les entitats, contribuirà a reduir desigualtats d'accés a la informació i millorarà la coordinació entre serveis.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats del municipi, especialment culturals
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Acció c.1.3: Impuls d'un Programa de Formació per a entitats culturals

Es proposa la creació d'un programa de formació permanent que ofereixi càpsules formatives gratuïtes en àmbits com la gestió econòmica i jurídica d'entitats, captació de fons, comunicació digital, dinamització d'equips, perspectiva de gènere o participació juvenil. Aquest espai, coordinat per l'Ajuntament i sobre el qual caldria explorar finançament i impuls supramunicipal, estaria obert a la col·laboració amb altres agents, hauria d'establir un calendari regular de formacions i respondre a les demandes expressades pel mateix teixit associatiu. Així, s'enforteixen capacitats internes i es fomenta la innovació organitzativa.

- **Públic a qui s'adreça:** Membres i responsables d'entitats culturals
- **Temps d'execució:** 4 anys

Acció c.1.4: Revisió del model de finançament

Cal revisar els criteris actuals d'atorgament de subvencions i recursos a les entitats culturals, garantint transparència, equitat i alineació amb els objectius del PAC. Això inclouria una actualització de les bases de les convocatòries, una millor definició dels objectius de les línies d'ajut i la introducció de mecanismes d'avaluació qualitativa i participativa. Es promourà també l'estabilitat econòmica mitjançant l'estudi de línies plurianuals per a projectes de continuïtat o de gran abast.

Relació amb l'acció 1.1.1.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats culturals
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Acció c.1.5: Establir una línia d'ajuts per a projectes singulars

S'impulsarà una línia de finançament específica per a projectes singulars, innovadors o estratègics que connectin amb els eixos del PAC.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats amb projectes innovadors o transformadors
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Acció c.1.6: Facilitar el relleu generacional

Una de les principals preocupacions del món associatiu és la manca de renovació en els equips. Aquesta acció proposa la creació de mesures específiques per incentivar la incorporació de joves a les entitats, com ara ajuts econòmics per a programes de mentoria intergeneracional, espais de trobada i cocreació entre joves i entitats o formacions específiques per a joves gestors culturals. També es facilitarà l'ús puntual d'equipaments per a activitats impulsades per col·lectius juvenils vinculats a entitats.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats culturals, joves del municipi
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Acció c.1.7 Acompanyar les entitats promotores d'arts escèniques en una programació estable

Aquesta acció respon a la voluntat de donar continuïtat i projecció a les iniciatives existents en aquest àmbit, facilitant recursos, assessorament i espais adequats per tal que puguin consolidar una oferta escènica regular, diversa i arrelada al territori. Les dues societats del municipi tenen una programació pròpia ben consolidada en l'àmbit del teatre amateur, però es podrien explorar fórmules que milloressin la tecnificació i que permetessin explorar altres recursos de tipus professional o innovador.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats culturals
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Programa c.2 – Millora dels òrgans de participació

El bon funcionament del sistema cultural local ha d'incloure espais estables de participació, consulta i cocreació. Aquest eix es proposa reforçar la participació activa de les entitats i la ciutadania en la definició de les polítiques culturals municipals, generant canals més efectius, transparents i representatius. Els espais de participació no només han de ser informatius, sinó també deliberatius, per tal que les entitats i la ciutadania puguin sentir-se corresponsables de la programació i dels projectes.

<i>Agents impulsors:</i> Àrea de participació, àrea de cultura, Consell de Cultura, entitats representatives.

Acció c.2.1: Promoció de processos participatius en la definició d'activitats culturals

El PAC és una molt bona oportunitat per promoure espais participatius periòdics on les entitats i la ciutadania puguin contribuir a definir les línies de programació i les activitats culturals del municipi. Ajudarà a articular-los el fet de tenir un document estratègic sobre el qual contrastar, ampliar i actualitzar estratègies i accions, i que a més és fruit parcialment d'un procés participatiu. En la definició de les eines de seguiment del PAC s'ha de posar un accent especial en el contrast amb el teixit associatiu.

Això no invalida, que els processos puguin adoptar altres formats —tallers oberts, consultes digitals, assemblees temàtiques—, i que puguin centrar-se en qüestions més concretes que no pas el PAC.

Relació amb acció 1.1.4 i en especial amb apartat final del document, punt 6.

- **Públic a qui s'adreça:** Entitats, ciutadania, centres educatius
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Acció c.2.2: Estudiar la creació d'un òrgan consultiu amb entitats, tècnics i ciutadania

Es planteja la possibilitat de crear un òrgan consultiu i estable en matèria cultural, amb participació de representants d'entitats, tècnics municipals, artistes i ciutadania. Aquest espai, que funcionaria com un Consell de Cultura, podria actuar com un canal de seguiment del PAC i també com a espai d'assessorament, avaluació i debat. L'òrgan hauria de tenir un reglament de funcionament propi, amb criteris clars de representativitat i un calendari de reunions establert. Per a això, es farà un estudi previ que reculli models similars en altres municipis i s'obrirà un procés de consulta per definir la seva composició i atribucions i la prioritització en el seu impuls.

Relació amb les accions 1.1.1 i 3.2.1.

- **Públic a qui s'adreça:** Representants d'entitats, equip tècnic municipal, ciutadania activa
- **Temps d'execució:** 4 anys

Programa c.3 – Enfortir la coordinació territorial entre nuclis dins del municipi

Santa Margarida i els Monjos és un municipi amb una realitat territorial diversa. Per garantir una política cultural cohesionada i equitativa, cal enfortir els mecanismes de coordinació entre els diferents nuclis i barris, tot respectant les seves dinàmiques particulars. Aquest eix aposta per avançar, des del consens, en la descentralització de les propostes culturals i per una millor comunicació i cooperació entre agents culturals de tot el territori, posant especial atenció en els nuclis històricament menys representats en la programació.

Agents impulsors: Àrea de cultura, regidories de barri o nuclis, teixit associatiu local.

Acció c.3.1: Dinamitzar espais culturals als barris i nuclis menys representats

Es desplegaran accions específiques per garantir l'accés i la participació cultural als barris i nuclis amb menys activitat cultural, com Cal Rubió. L'objectiu és garantir un equilibri territorial real en l'accés a la cultura.

- **Públic a qui s'adreça:** Veïnat de barris menys representats, entitats locals
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Programa c.4 – Reconeixement i visibilització del teixit cultural

El municipi compta amb un ecosistema ric d'entitats, artistes, tècnics i agents que contribueixen a la vitalitat cultural local. Aquest teixit necessita espais de visibilització i mecanismes de reconeixement, com a estímul per a la continuïtat, el relleu o l'intercanvi d'informació.

Agents impulsors: Àrea de cultura, comunicació municipal, entitats culturals.

Acció c.4.1: Crear un acte anual de reconeixement a persones i entitats culturals

Es proposa l'impuls d'un acte anual de reconeixement a persones, col·lectius i projectes que hagin destacat per la seva trajectòria, innovació o aportació a la vida cultural de Santa Margarida i els Monjos. Es pretén visibilitzar tant figures consolidades com iniciatives emergents, fer valdre la diversitat de rols dins del món cultural (programadors, tècnics, artesans, dinamitzadors, etc.). Seria interessant vincular aquest acte amb algun

esdeveniment que ja existeixi per sumar públic, per exemple al voltant del Remeiart o del Carnaval.

- **Públic a qui s'adreça:** Agents culturals, entitats, ciutadania en general
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

Acció c.4.2: Desenvolupar un catàleg viu d'agents i projectes culturals locals

Es proposa la creació d'un catàleg digital obert que reculli els perfils d'artistes, col·lectius, entitats i projectes culturals del municipi. Aquest recurs ha de servir com a eina de visibilització, però també de connexió entre els diferents agents i d'eina per a programadors i serveis municipals. El catàleg es concebrà com a eina col·laborativa, actualitzable, que reflecteixi la diversitat disciplinària i territorial del municipi. Caldrà garantir-ne la difusió i facilitar mecanismes senzills per incorporar-se o actualitzar-ne la informació.

- **Públic a qui s'adreça:** Professionals i col·lectius culturals, programadors, ciutadania
- **Temps d'execució:** 3–4 anys

Acció c.4.4: Generar accions de mediació cultural per connectar creadors i ciutadania

Amb l'objectiu d'apropar la creació artística local a la ciutadania, es desenvoluparan accions de mediació com visites a tallers, trobades amb artistes, itineraris culturals, presentacions de processos creatius, etc. Aquestes accions han de contribuir a trencar barreres entre creadors i públic, fomentar la comprensió del fet cultural i generar comunitats al voltant dels projectes. Es prioritzarà la participació de col·lectius poc habituals en el consum cultural i es promourà la vinculació amb centres educatius, casals de gent gran o col·lectius joves.

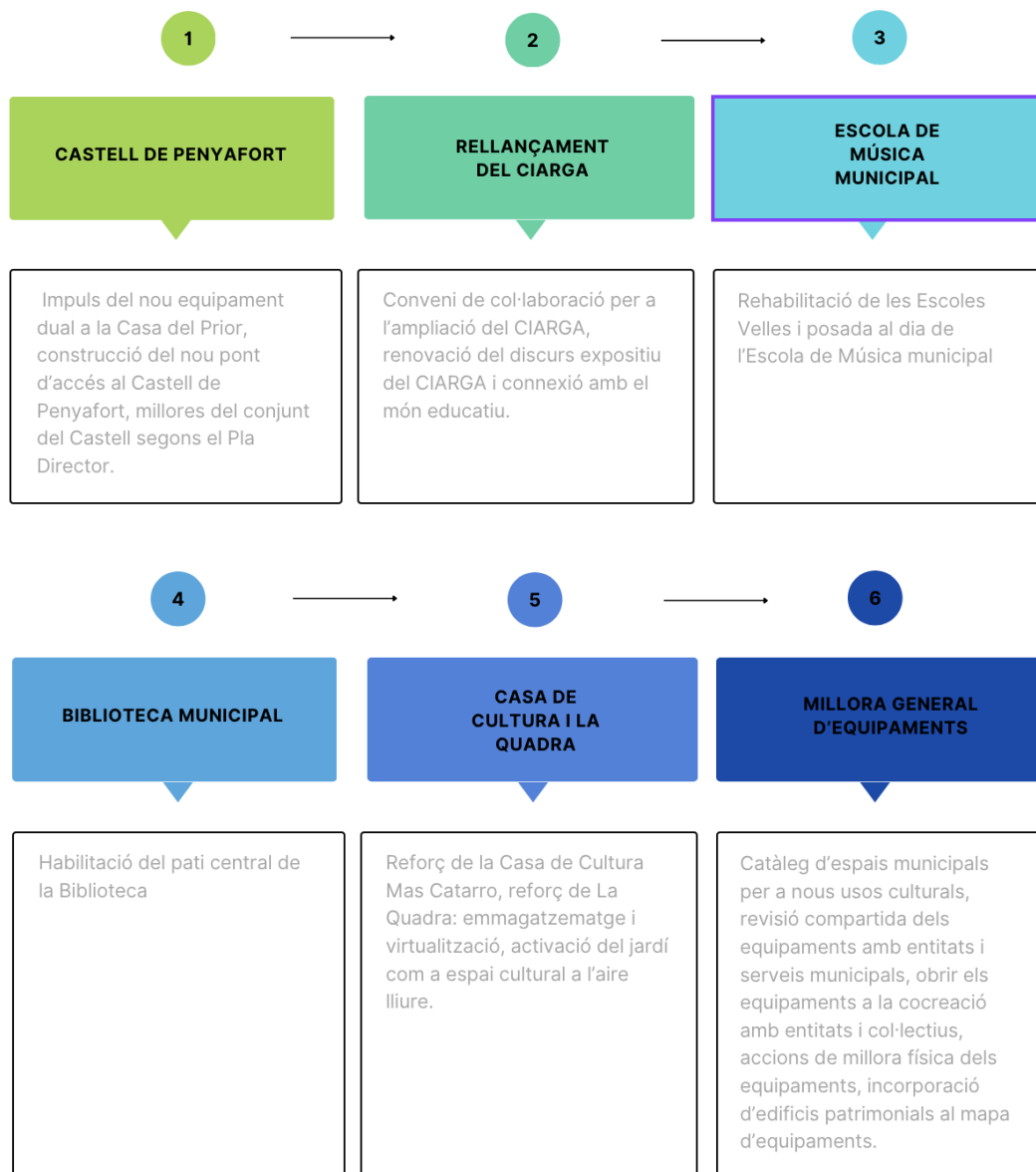
- **Públic a qui s'adreça:** Creadors locals, públic general, comunitats educatives i socials
- **Temps d'execució:** 2–3 anys

RESULTATS FOCUS GRUP + QÜESTIONARI

Aquest eix presenta un suport molt ampli a diverses propostes relacionades amb el reforç del teixit associatiu. Dues accions arriben al 100% de suport: la **facilitació del registre i gestió de les entitats a través d'una plataforma digital** (amb un contundent 85,7% de màxima prioritat) i l'**elaboració i difusió d'una guia de recursos per a entitats**, que tot i tenir menys suport en màxima prioritat (42,8%), suma el consens de totes les persones participants. També destaquen, amb més

del 85% de suport total, la **implementació d'un programa estable de suport a les entitats**, la **revisió del model de convenis i línies de subvencions**, i l'**impuls d'una Escola de Cultura amb enfocament participatiu i formatiu**. Aquestes dades reforcen la idea que cal consolidar eines de suport estructural al teixit associatiu i impulsar mecanismes estables i transparents de col·laboració entre l'administració i les entitats culturals del municipi.

d. Eix Dotacional: Impuls i ampliació d'equipaments culturals

Santa Margarida i els Monjos disposa d'una xarxa d'equipaments culturals de qualitat, i amb un interessant accent singular. El Pla director --encara vigent-- articula el desplegament i millora d'aquests espais on la cultura es desenvolupa i es mostra. El PAC es fa seu aquesta document, però se centra en els equipaments més estratègics per la cultura al municipi. Les accions recollides combinen intervencions físiques (millora de condicions, ampliació de serveis, sostenibilitat) amb alguns canvis d'ús i de model. Tanmateix, aquest apartat està molt subjecte a la disponibilitat pressupostària i a l'èxit de les gestions que el govern municipal puguin promoure per aconseguir el finançament.

El Castell de Penyafort és, segurament, l'equipament amb major potencial de millora, quant a l'ampliació de serveis i a la seva accessibilitat.

Programa d.1 – Castell de Penyafort

Accions relacionades amb els programes 2.2 i 2.3.

<i>Agents impulsors:</i> Àrea de cultura, turisme i urbanisme, Diputació de Barcelona (serveis patrimonials, medi ambient i parcs, cultura) i altres administracions a la cerca de sinèrgies. Biblioteca municipal.

Acció d.1.1: Impuls del nou equipament dual a la Casa del Prior

L'adequació de la Casa del Prior del Castell de Penyafort com a equipament cultural dual, amb les funcions de centre d'interpretació i espai dedicat a la transhumància, representa una aposta estratègica que subratlla el patrimoni del municipi. Aquesta actuació parteix del reconeixement del Castell com a actiu patrimonial central i del seu potencial de dinamització cultural i turística a Santa Margarida i els Monjos. La Casa del Prior es projecta com un espai museïtzat amb un discurs contemporani, arrelat en la memòria del territori i amb capacitat d'incorporar formats expositius flexibles, adaptats a públics diversos.

Actualment, el projecte es troba en fase de cerca de finançament, amb l'objectiu d'obtenir els recursos necessaris per al desenvolupament complet del projecte museogràfic i la redacció del corresponent projecte executiu. El futur espai haurà de dialogar amb la resta del conjunt del Castell i integrar-se en la xarxa d'equipaments vinculats al relat del Parc del Foix i la memòria rural. Es considera una peça clau per relançar el conjunt de Penyafort i generar noves dinàmiques de visita, recerca i participació ciutadana.

En tot cas, el projecte d'impuls de l'equipament dual té una bona base: la de la realitat del treball que des del municipi es fa des de fa anys per promoure la memòria ramadera i les múltiples activitats que l'entorn del castell acull des de fa temps i que el converteixen, de bracet amb diferents iniciatives de la Diputació, en aparador de cultura. L'impuls de

l'equipament, més que significar la posada en marxa d'una nova política o d'una nova oferta cultural, implicarà el reforç i creixement de polítiques d'alt valor afegit actualment vigents.

- **Temps d'execució:** 3-4 anys.

Acció d.1.2: Construcció del nou pont d'accés al Castell de Penyafort

El projecte del nou pont d'accés al Castell de Penyafort, compromès amb la Diputació de Barcelona, respon a una necessitat tècnica i funcional fonamental per garantir l'accessibilitat universal i segura al conjunt patrimonial. Aquesta infraestructura no només facilitarà l'entrada de visitants, sinó que també permetrà la circulació de vehicles de servei i emergència amb millors condicions, tot millorant així la gestió operativa del recinte. Es tracta d'una acció contemplada en el Pla Director del Castell, on es destaca l'accessibilitat com a condició indispensable per al ple desenvolupament dels usos previstos. La construcció del pont s'ha de fer compatible amb la conservació paisatgística de l'entorn i amb criteris de mínima afectació al patrimoni. Estratègicament, la millora de l'accés permetrà consolidar el Castell com a pol d'atracció cultural dins del Parc del Foix, tot incrementant el nombre de visitants i facilitant la integració de l'equipament en circuits turístics i educatius de proximitat.

- **Temps d'execució:** 2-3 anys.

Acció d.1.3: Millores del conjunt del Castell segons el Pla Director

Les millores previstes al conjunt del Castell de Penyafort segueixen les línies establertes pel Pla Director, que defineix una estratègia integral de recuperació, consolidació i activació del recinte patrimonial. Aquesta intervenció inclou tant actuacions estructurals (millora de cobertes, adequació de sales interiors, eliminació de barreres arquitectòniques) com accions relacionades amb el projecte cultural (senyalització, museïtzació parcial, adequació d'espais expositius i per a activitats educatives). Aquest conjunt d'actuacions, entre les quals destaca en especial la millora de la connectivitat interna del conjunt, actualment en obres, esdevé imprescindible per garantir la viabilitat futura de l'equipament i ampliar-ne l'impacte territorial i comunitari. Altres millores a abordar són l'adequació de la nau de l'església i la museïtzació de l'habitatge del primer pis.

- **Públics d'interès:**
Població local, escoles i instituts, visitants, turisme familiar i especialitzat, entitats ambientals i patrimonials
- **Temps d'execució:** 4 anys

Programa d.2 – Rellançament del CIARGA

Accions relacionades amb l'eix 2, tant en la part dels valors, com de natura, patrimoni i memòria.

Agents impulsors: Àrea de cultura, turisme, equip tècnic del CIARGA, Memorial Democràtic i institucions de memòria. Biblioteca municipal.

Acció d.2.1: Conveni de col·laboració per a l'ampliació del CIARGA

El rellançament del CIARGA (Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria) passa per la recerca d'un conveni de col·laboració públic-privada que permeti abordar la seva ampliació física i discursiva. Aquest equipament, únic en la seva temàtica i de valor singular dins de la xarxa de museus de memòria democràtica, ha experimentat una consolidació com a espai de referència en l'àmbit educatiu i de divulgació històrica, però actualment, malgrat el rigor i la qualitat de la seva proposta, presenta una experiència millorable: li falten metres quadrats per fer menys densa la informació exhibida i generar més espais d'acollida, noves sales per a exposicions temporals i també per al fons del mateix centre i l'adequació d'àrees per a activitats educatives.

Es tracta de reforçar la posició del CIARGA dins de la xarxa de centres de memòria i garantir la seva sostenibilitat a mitjà termini mitjançant models de gestió eficients i participatius.

- **Públics d'interès:**
Entitats culturals i educatives, administracions, fundacions, turisme cultural.
- **Temps d'execució:** 4 anys

Acció d.2.2: Renovació del discurs expositiu del CIARGA i connexió amb el món educatiu

El CIARGA inicia una nova etapa amb la voluntat de renovar el seu discurs expositiu i actualitzar-ne els continguts i formats. L'objectiu principal és oferir una experiència més immersiva, centrada en les persones i amb una mirada inclusiva sobre els fets històrics. Es volen incorporar noves narratives que amplii el focus més enllà del conflicte bèl·lic per fer valdre també la memòria civil, el paper de les dones i els vincles amb el territori. Per poder desplegar aquesta acció és important que es pugui abordar l'ampliació de l'equipament.

Es continuarà avançant en el projecte de treball específic amb el món educatiu, especialment amb la Formació Professional, per tal d'establir programes pedagògics estables que afavoreixin la participació activa dels centres en la vida del museu.

Relació amb l'acció 2.3.4.

Programa d.3 – Escola de Música Municipal

Agents impulsors: Àrea d'educació i cultura, direcció de l'Escola de Música, serveis d'obres municipals.

Acció d.3.1: Rehabilitació de les Escoles Velles i posada al dia de l'Escola de Música municipal

L'Escola de Música municipal es troba en un moment clau de redefinició i millora de les seves condicions estructurals i pedagògiques. L'acció proposada preveu impulsar la rehabilitació de l'edifici de les Escoles Velles per tal d'ubicar-hi un equipament modern i funcional que aculli l'activitat docent de l'Escola de Música. Aquesta actuació té un doble objectiu: d'una banda, suposa una recuperació patrimonial d'un edifici de valor simbòlic al nucli urbà, i de l'altra, dota el servei musical de les infraestructures adequades per al desenvolupament de la seva oferta educativa. El projecte inclou l'adequació acústica de les aules, la creació d'un espai escènic per a audicions i concerts i la millora de l'accessibilitat. A més, aquesta aposta busca reforçar el paper de l'Escola de Música com a motor cultural de proximitat i com a eina d'equitat, facilitant l'accés a la formació artística a infants i joves del municipi.

- **Públics d'interès:**
Alumnat i famílies, professorat, entitats musicals, ciutadania.
- **Temps d'execució:** 4 anys

Programa d.4 – Biblioteca municipal

La Biblioteca municipal és avui un equipament imprescindible a Santa Margarida i els Monjos que ofereix una programació diversa i un servei flexible i de qualitat al municipi. Tanmateix, el PAC estableix que es continuï incidint i reforçant la seva programació, publicacions (un dels seus aspectes més destacats) i ampliant els seus horaris per convertir la seva sala d'actes en un espai més present en la programació cultural del municipi. La biblioteca ha de consolidar la seva oferta, incidint en especial en els eixos cultura de pau, memòria i territori (a subratllar pel que fa a aquests dos aspectes la relació estratègica que el centre ja té amb el CIARGA i el Parc del Foix).

Agents impulsors: Àrea de cultura, equip de la biblioteca, Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona.

Acció d.4.1: Habilitació del pati central de la Biblioteca

En el marc del reforç del paper de la Biblioteca municipal, una acció prioritària és l'habilitació del pati central com a espai d'activitat a l'aire lliure. Aquest espai, actualment infrautilitzat, té un gran potencial per acollir activitats culturals durant els mesos de bon temps. Es proposa la seva adequació amb mobiliari mòbil, tendals, escenari modular i equipament tècnic bàsic que permetin programar-hi concerts de petit format, contacontes, clubs de lectura a l'aire lliure o cinema a la fresca.

Programa d.5 – Casa de Cultura i La Quadra

Agents impulsors: Àrea de cultura, entitats usuàries de l'equipament, en especial les relacionades amb l'àmbit artístic i de cultura tradicional i popular, serveis tècnics municipals.

Acció d.5.1: Reforç de la Casa de Cultura Mas Catarro

La Casa de Cultura Mas Catarro és un equipament singular amb potencial per esdevenir espai motor de la creació contemporània a Santa Margarida i els Monjos. L'actuació prevista se centra en l'adaptació de les sales de la planta baixa, després del trasllat als pisos superiors de l'Escola d'Adults, avui uns espais amb un bon potencial per transformar-los per acollir residències artístiques, laboratoris de creació, tallers formatius i assajos. Aquesta transformació respon a la voluntat d'obrir el centre a noves formes de cultura emergent, donar suport al talent local i dinamitzar la programació cultural amb una mirada més participativa i experimental. Es vol fomentar especialment la producció vinculada a la música, arts visuals, arts escèniques i projectes híbrids. Mas Catarro esdevindria així un referent comarcal per a la creació, articulant-se amb altres espais com La Quadra o la Biblioteca per construir un ecosistema cultural més dens i connectat.

- **Públics:** joves creadors, artistes locals, entitats culturals, públic interessat en cultura contemporània
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

Acció d.5.2 – Reforç de La Quadra: emmagatzematge i virtualització

La Quadra necessita una actualització per mantenir la seva funcionalitat com a equipament cultural de suport a les entitats de cultura popular i tradicional. L'actuació contempla l'adequació i ampliació de la capacitat d'emmagatzematge de materials tècnics i altres recursos logístics. Es proposa la renovació de l'equipament de projecció i el reforç de l'experiència digital, amb la incorporació de tecnologies immersives i recursos de realitat augmentada per potenciar activitats híbrides (presencials i en línia).

- **Públics:** entitats de cultura popular i tradicional, joves interessats en tecnologies digitals, públic familiar i general
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

Acció d.5.3 – Activació del jardí com a espai cultural a l'aire lliure

L'entorn exterior de Mas Catarro presenta un gran potencial per a usos culturals durant els mesos de bon temps. El jardí del recinte, actualment infrautilitzat, pot esdevenir un escenari privilegiat per a activitats culturals a l'aire lliure: concerts, cinefòrums, tallers, lectura, dansa o arts visuals. L'acció preveu l'habilitació bàsica del jardí amb punts de llum, escenari mòbil, connexió elèctrica, mobiliari urbà flexible i millores paisatgístiques mínimes. Aquest espai ampliaria la capacitat de Mas Catarro, fet que permet programar activitats complementàries en un entorn relaxat i proper. La iniciativa busca promoure la convivència intergeneracional, estimular la participació ciutadana i afavorir el contacte directe amb la cultura de manera accessible i sostenible. La programació hauria d'incloure propostes estivals tant per públic adult com familiar, així com activitats vinculades a la natura i la sensibilització ambiental. La proposta s'emmarca en una tendència global de reutilització d'espais exteriors com a escenaris culturals de proximitat, especialment útils en contextos postpandèmics.

- **Públics:** famílies, públic general, entitats locals, joves
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

Programa d.6 – Millora general d'equipaments

Una de les línies prioritàries en la gestió cultural del municipi és garantir que els equipaments culturals siguin plenament accessibles a tota la ciutadania. Aquesta acció proposa una actualització integral en matèria d'accessibilitat física, visual i cognitiva, seguint les recomanacions tècniques del Pla Director d'Equipaments. Les millores contemplen des de la supressió de barreres arquitectòniques fins a la instal·lació de senyalització tàctil i sistemes de guia acústica. També es preveuen actuacions específiques per adaptar lavabos, rampes i punts d'atenció. A més de l'adaptació física, es treballarà per garantir la comprensibilitat dels espais per a persones amb diversitat cognitiva, mitjançant senyalística clara i recursos gràfics. El procés serà progressiu i s'aplicarà a tota la xarxa d'equipaments del municipi.

Agents impulsors: Àrea de cultura, serveis tècnics i urbanisme, entitats culturals.

Acció d.6.1: Catàleg d'espais municipals per a nous usos culturals

El municipi disposa de diversos espais públics actualment infrautilitzats que poden esdevenir nous recursos per a la dinamització cultural. Aquesta acció preveu la realització d'un catàleg sistemàtic que identifiqui i caracteritzi aquests espais —com ara el local del carrer Costa Daurada— i valori el seu potencial d'ús per a activitats comunitàries i

culturals. El catàleg hauria de contemplar la situació física, accessibilitat, dotacions i possibilitats d'ús de cada espai, amb la participació de serveis municipals i entitats. Un cop disponible, el catàleg facilitarà la planificació cultural, prioritzar les millores necessàries i finalment permetrà avançar per descentralitzar l'activitat i obrir noves oportunitats per a projectes emergents, especialment aquells que busquen espais flexibles o puntuals.

- **Públics:** entitats, escoles, projectes emergents
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

Acció d.6.2: Revisió compartida dels equipaments amb entitats i serveis municipals

Per tal d'optimitzar l'ús de la xarxa cultural existent, es proposa un procés participatiu per revisar conjuntament amb les entitats i serveis municipals les condicions d'ús dels equipaments. L'objectiu és detectar necessitats, millorar la coordinació, racionalitzar horaris i garantir un accés més equitatiu. El procés inclourà trobades sectorials, recollida de propostes i definició de criteris consensuats de gestió. Aquesta revisió compartida ha de fomentar una cultura de corresponsabilitat i confiança entre administració i societat civil, assegurant un funcionament més eficient dels espais i millorant-ne la sostenibilitat a mitjà termini.

- **Públics:** entitats culturals, serveis municipals, gestors d'equipaments
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

Acció d.6.3: Obrir els equipaments a la cocreació amb entitats i col·lectius

La cocreació cultural és una eina poderosa per fomentar la participació i fer créixer el teixit cultural. Aquesta acció preveu establir mecanismes per prioritzar projectes cocreats entre entitats, col·lectius juvenils i escoles, especialment aquells que incorporin processos participatius, inclusió social i valors de comunitat. La proposta inclou la definició de convocatòries públiques de projectes cocreats, la reserva de calendaris als equipaments per acollir aquestes iniciatives i el suport tècnic i logístic per al seu desenvolupament. L'acció pretén que la ciutadania no només accedeixi a la cultura com a públic, sinó que en sigui protagonista activa.

Relació amb l'eix 3.

- **Públics:** col·lectius juvenils, centres educatius, associacions diverses
- **Termini d'execució:** 3-4 anys

Acció d.6.4: Accions de millora física dels equipaments

Els equipaments culturals del municipi requereixen millores en matèria de manteniment, confort i eficiència energètica. Aquesta acció preveu intervencions puntuals i planificades per millorar la climatització (amb solucions sostenibles), renovar els sistemes tècnics (llum, àudio, projecció) i adequar els espais a les noves necessitats culturals. Aquest conjunt d'actuacions permetrà una millor experiència d'ús, facilitarà noves activitats i reduirà els costos energètics i de manteniment a llarg termini.

En aquest sentit, diferents entitats de cultura tradicional i popular reclamen la reforma del local de l'antic ajuntament, un espai on es guarda molt de material de diferents entitats culturals, de la Festa Major principalment. A part de la reforma, simplement per manteniment i seguretat, també seria necessari fer una redistribució de l'espai.

- **Públics:** usuaris dels equipaments, entitats, públic general
- **Termini d'execució:** 4 anys

Acció d.6.5: Incorporació d'edificis patrimonials al mapa d'equipaments

Alguns espais patrimonials del municipi (com esglésies i ermites) acullen activitat cultural de manera habitual. Aquesta acció té per objectiu incorporar formalment aquests espais al mapa d'equipaments culturals municipals, reconeixent-ne la funció i facilitant-ne la gestió i programació. Això inclourà la recopilació de dades bàsiques (ús, titularitat, condicions d'accés) i l'establiment de criteris de col·laboració entre Ajuntament i entitats gestores. Aquesta integració millorarà la planificació cultural global i permetrà programar de manera més coordinada activitats patrimonials, religioses, musicals o expositives.

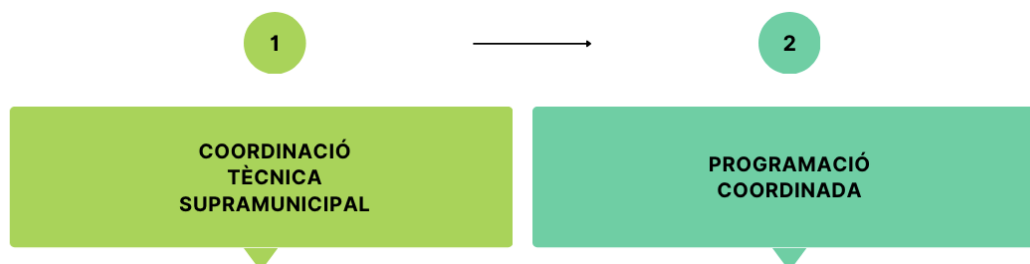
- **Públics:** comunitat local, entitats culturals, turisme cultural
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

RESULTATS FOCUS GRUP + QÜESTIONARI

Aquest eix aconsegueix una valoració molt positiva, amb diverses accions que assoleixen un 100% de suport combinat. En destaca l'**impuls del nou equipament dual al Castell de Penyafort**, vinculat a la transhumància i la interpretació del territori, que obté un 28,5% de màxima prioritat i el suport mitjà de la resta de participants. També el **reforç de la Biblioteca municipal**, amb una especialització temàtica i una ampliació horària, rep el mateix percentatge de màxima prioritat i una valoració total del 100%.

Pel que fa a la **política general d'equipaments culturals**, s'identifiquen tres accions amb consens absolut: la **distribució equilibrada de programació cultural als diferents nuclis del municipi** (57,1% de màxima), la **revisió compartida amb entitats per optimitzar usos i ampliar horaris**, i la **exploració de fórmules híbrides de gestió entre administració i teixit associatiu**, amb un suport complet que posa de manifest l'interès per la corresponsabilitat i l'equitat territorial en la gestió dels equipaments.

e. Eix de Governança: Dinàmiques supramunicipals

Santa Margarida i els Monjos, com a municipi mitjà amb una estructura cultural activa, però amb recursos limitats, té en la col·laboració supramunicipal una oportunitat estratègica per créixer en ambició i impacte. Aquest eix planteja reforçar els vincles amb municipis veïns del Penedès per compartir experiències, optimitzar recursos i generar programacions culturals amb major capacitat de difusió i sostenibilitat. L'objectiu és consolidar una xarxa de cooperació que permeti desenvolupar accions culturals amb continuïtat, diversitat i qualitat, superant la lògica fragmentada i puntual. A través de la coordinació tècnica amb altres ajuntaments i de la programació conjunta, Santa Margarida i els Monjos pot projectar el seu ecosistema cultural més enllà del seu terme municipal, establint-se com a actor actiu dins del panorama comarcal. Aquest enfocament també afavoreix l'equitat territorial i ofereix noves oportunitats tant a creadors com a públics locals, connectant-los amb iniciatives i agents d'altres municipis del Penedès.

Programa e.1 – Coordinació tècnica supramunicipal

Per reforçar les polítiques culturals a escala territorial, es proposa impulsar un espai estable de coordinació tècnica entre municipis del Penedès, similar a la que ara mateix funciona en l'àmbit del turisme i els espais naturals. Aquesta taula de treball hauria de reunir periòdicament tècnics i responsables polítics de cultura dels ajuntaments veïns, amb l'objectiu de compartir diagnòstics, detectar reptes comuns i construir accions coordinades. El grup operatiu permetria optimitzar recursos, generar sinergies i donar més continuïtat a iniciatives que sovint depenen de projectes puntuals. Com a part del projecte, es proposa organitzar una trobada oberta a entitats i creadors, per visibilitzar bones pràctiques culturals i enfortir el sentiment de pertinença comarcal. Aquesta trobada podria tenir lloc regularment en diferents llocs de la comarca.

Agents impulsors: Àrea de cultura, Consell Comarcal de l'Alt Penedès, Diputació de Barcelona, tècnics culturals dels municipis veïns.

- **Públics:** tècnics municipals de cultura, responsables polítics, entitats comarcals
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

Programa e.2 – Programació coordinada

La proposta de programació coordinada entre Santa Margarida i els Monjos i municipis veïns com Castellet i la Gornal, Olèrdola o Vilafranca del Penedès té com a objectiu generar cicles culturals compartits que facilitin la circulació de propostes, l'optimització de recursos i l'ampliació de públics. Aquesta coordinació, que ja es dona per exemple en l'àmbit del turisme o l'esport, pot concretar-se en diversos formats: des de la creació de circuits per a grups amateurs (de teatre, música o dansa) fins a rutes culturals conjuntes centrades en el patrimoni natural, històric i industrial de la zona, amb accions vinculades també a l'oferta turística com visites teatralitzades, festivals de petit format o jornades de portes obertes temàtiques. Així mateix, es preveu fomentar una agenda coordinada que permeti complementar programacions i evitar encavalcaments, reforçant la cooperació institucional i projectant una identitat cultural de territori cohesionada i atractiva.

Agents impulsors: Àrees de cultura i turisme, entitats culturals locals, regidories de cultura de Castellet i la Gornal, Olèrdola, Vilafranca del Penedès i altres municipis pròxims.

- **Públics:** públic cultural del territori, artistes, entitats locals
- **Termini d'execució:** 2-3 anys

RESULTATS FOCUS GRUP + QÜESTIONARI

Aquest eix recull un suport moderat però constant per diverses accions centrades en la col·laboració amb altres municipis i en el treball cultural comarcal. Cap de les propostes obté “prioritat màxima”, però sí que acumulen percentatges elevats si es compten les respostes que les valoren com a “prioritat mitjana”. La proposta amb més consens és **promoure la cocreació artística en projectes intermunicipals**, amb un 100% de suport mitjà. També destaquen **organitzar una trobada anual d'actors culturals de la comarca** (80% de prioritat mitjana), així com el **foment de bones pràctiques i projectes comarcals** i la **programació cultural conjunta amb municipis veïns**, amb un 60% de suport en tots dos casos. Aquestes dades mostren un interès sostingut per avançar cap a una major articulació supramunicipal, tot i que es percep com una prioritat més estructural i a mitjà termini que immediata.

8. Proposta de seguiment

És important establir una proposta de seguiment del PAC amb els objectius de:

- Garantir l'execució efectiva i coordinada de les accions previstes
- Mesurar l'impacte de les polítiques culturals en la ciutadania i el territori
- Adaptar el PAC (quan calgui) a noves necessitats mentre estigui en vigència
- Enfortir la cultura de la planificació i la transparència a l'Ajuntament i entre les entitats

D'acord amb el programa 1.1. i el programa 3.2.

Seguiment tècnic intern	Coordinació entre la tècnica de cultura (un cop creada la plaça) i altres àrees municipals (educació, joventut, serveis socials, participació, patrimoni, medi ambient...). Important incidir en un enfocament interdepartamental.	Trimestral
Informe d'execució	Document intern que recull l'estat d'execució de les accions (finalitzades, en procés, pendents), incidències i indicadors associats.	Semestral
Taula de seguiment del PAC	Espai de seguiment compartit amb representants de les entitats culturals, serveis municipals i regidories implicades. Ha de revisar prioritats, validar indicadors i proposar ajustos.	1 cop l'any
Informe públic resum	Publicació de dades clau i accions destacades del PAC a la web municipal i en un butlletí anual de cultura. Pot incloure infografies i testimonis.	Anual
Avaluació qualitativa de resultats	Sessions participatives obertes per valorar l'impacte del PAC i identificar reptes emergents. Ha d'alimentar una revisió estratègica.	Biennal
Informe final i proposta de renovació	Document de tancament del cicle del PAC, amb balanç crític, sistematització d'aprenentatges i línies per al següent pla.	Any final del PAC

Recursos de seguiment a valorar:

- **Full de seguiment compartit** (model Canovelles): document Excel o entorn digital amb fitxes d'accions, responsables i estats.
- **Memòria cultural anual** amb format àgil, comparable any a any.
- **Taula d'indicadors simplificada** (inspirada en Alella): 1 pàgina per eix amb 4–6 indicadors clau.
- **Sessions de retorn a la ciutadania** (model Martorell): vinculades a fites destacades com aniversaris, festivitats o inauguracions.
- **Enquesta anual a entitats culturals** per recollir percepció qualitativa, barreres i propostes de millora.

Proposta d'indicadors

Indicadors generals:

- Increment del pressupost destinat a cultura (en % respecte al total municipal).
- Percentatge d'execució del PAC anual.
- Índex de participació ciutadana en activitats culturals.
- Nombre d'actors culturals participants en els processos de decisió.
- Augment de la presència d'activitats culturals als diferents nuclis del municipi.
- Increment del nombre d'actes culturals inclusius o multiculturals programats anualment.
- Grau de satisfacció ciutadana respecte a l'oferta cultural (% d'enquestes positives).

Indicadors de l'eix 1:

- % del pressupost cultural sobre el total municipal.
- Grau d'execució del PAC (per accions previstes/anual).
- Nombre de reunions de coordinació interdepartamental celebrades.
- Existència d'un espai de governança o comissió de seguiment del PAC.
- Periodicitat de les memòries culturals anuals.
- Nombre de tècnics/places estables a l'àrea de cultura.
- Indicadors d'avaluació interna implantats (sí/no, nombre i tipologia).
- Nombre de formacions internes per a personal tècnic en gestió cultural.
- Existència i ús d'un sistema d'indicadors compartit amb la ciutadania.
- Resultats de les enquestes de satisfacció (índex mitjà i evolució).
- % d'accions culturals que inclouen una anàlisi de retorn o impacte.

Indicadors de l'eix 2:

- Nombre d'activitats dissenyades específicament per a joves, persones nouvingudes i col·lectius vulnerables.
- Diversitat d'orígens representats en la programació (mínim 5 cultures diferents).
- Nombre d'activitats accessibles (traducció, llenguatge de signes, accessibilitat física...).
- Nombre d'accions culturals dissenyades per persones amb diversitat funcional.
- Participació efectiva d'entitats en el disseny de la programació cultural (% d'esdeveniments coorganitzats).
- Nombre de kits de benvinguda cultural entregats anualment.
- Activitats culturals per nucli de població i comparació amb mitjana del municipi.
- Evolució del grau de participació de nous públics en relació amb la mitjana anual.
- Participació infantil i juvenil (% sobre la població del segment).
- Activitats orientades a la convivència intercultural o intergeneracional.
- % d'actes culturals amb perspectiva de gènere i diversitat.

Indicadors de l'eix 3:

- Nombre de projectes desenvolupats amb escoles, instituts i altres centres formatius.
- Nombre d'activitats de cultura científica, artística o tecnològica dirigides a infants i joves.
- Participació del professorat en la definició d'activitats culturals (% de centres educatius implicats).
- Nombre d'activitats culturals inserides en l'horari lectiu.
- Nivell de satisfacció dels centres educatius participants.
- Nombre de projectes de memòria històrica coimpulsats per escoles.
- Nombre de visites escolars als equipaments culturals municipals.
- Nombre de projectes de pràctiques o col·laboracions amb l'Escola de Música.
- Nombre de projectes educatius sobre llengua i cultura catalana.
- Indicadors de retorn pedagògic (avaluacions dels alumnes, impacte didàctic).

Indicadors de l'eix 4:

- Visites anuals al Castell de Penyafort, CIARGA i altres centres patrimonials.
- Nombre de projectes culturals en espais naturals (rutes literàries, concerts a la natura...).
- Nombre d'accions de restauració o posada en valor del patrimoni.
- Grau d'utilització d'equipaments patrimonials per entitats locals.
- Nombre de noves activitats creades amb vinculació a la memòria històrica.
- Nombre de projectes intergeneracionals amb transmissió de memòria oral.
- Nombre de rutes patrimonials o d'itineraris culturals actius.
- Nombre d'accions per preservar el patrimoni immaterial del municipi.

- Accions de cocreació artística amb artistes locals sobre el territori.
- Nombre d'actes culturals a l'aire lliure amb sensibilització ambiental.

Indicadors de l'eix 5:

- Nombre de professionals o empreses creatives implicades en activitats culturals municipals.
- Nombre de contractacions o compres de serveis culturals en l'àmbit local (% d'artistes locals).
- Impacte econòmic estimat d'esdeveniments culturals (mètodes de càlcul de retorn).
- Nombre d'aliances amb sectors com turisme, comerç o medi ambient.
- Participació de Santa Margarida i els Monjos en xarxes i esdeveniments culturals supramunicipals.

9. En conclusió

En un context marcat per la necessitat d'enfortir la cohesió social, fomentar la participació i reforçar la identitat local, aquest Pla d'Acció Cultural vol actuar com a brúixola que orienti el municipi cap a un futur més inclusiu i creatiu i en què la cultura sigui un dels trets definidors de Santa Margarida i els Monjos, un municipi singular amb equipaments i esdeveniments culturals d'un present valuós i d'un gran potencial futur. Un dels objectius és sumar a la seva proposta l'eix temàtic de l'educació per la pau.

El document s'estructura en eixos, que combinen l'abordatge instrumental —amb mesures de reforç institucional, seguiment i avaluació— amb eixos de caràcter temàtic i territorial que busquen transformar la relació entre cultura i ciutadania. La incorporació de la transversalitat, la cura del patrimoni, la dimensió ambiental i l'empenta al teixit associatiu busca poder avançar cap a una visió integral que superi el model de programació cultural clàssic.

La definició d'indicadors per cada eix ha de ser un ajut per garantir que les accions es puguin mesurar, revisar i millorar. Això converteix el PAC en una eina de gestió més que un simple document de bones intencions. La proposta d'indicadors amplia la mirada cap a àmbits com la igualtat de gènere, la descentralització territorial, el desenvolupament econòmic local i la coproducció ciutadana. També permet veure si s'està avançant en la incorporació real de nous públics, en l'accés equitatiu a la cultura i en la sostenibilitat dels projectes culturals.

Aquest esforç de sistematització suposa també un repte: l'Ajuntament haurà d'establir mecanismes interns de seguiment i fer partícip al teixit cultural local, compartint informació, processos i decisions. Aquesta aposta per una governança col·laborativa serà decisiva per garantir la continuïtat i la vitalitat del PAC. A més, la incorporació de criteris

d'equilibri territorial i de retorn social serà clau per legitimar les inversions culturals i fer visible el seu impacte transformador.

És per tot això que el PAC no pot ser entès com un instrument estàtic. És un document viu que ha de ser revisat periòdicament, obert a nous reptes i oportunitats. La seva fortalesa més gran és precisament la capacitat d'adaptació i el seu enfocament d'escolta contínua.

10. Annexos

Annex A. Recull de visions focus grups

L'encàrrec d'elaboració del PAC sorgeix d'una necessitat urgent: planificar a llarg termini per augmentar la dinàmica cultural del municipi i adaptar-se a les noves realitats postpandèmia.

En el procés d'elaboració d'aquest document s'han fet tres focus grup, un qüestionari en línia i diferents entrevistes personals.

En tots els casos es van assenyalar diferents factors recurrents, enumerats sintèticament a continuació:

- Impacte del post-Covid: reducció de l'activitat associativa i disminució de la participació en actes culturals.
- Manca de relleu generacional: especialment en entitats tradicionals i les societats.
- Necessitat d'ampliar públics: sempre són les mateixes persones que participen en les activitats culturals.
- Dificultats per generar demanda en nous àmbits culturals: alguns temes, com la igualtat, no tenen un públic natural consolidat.
- Complexitat administrativa: arriben queixes recurrents del teixit associatiu, a les quals es vol donar resposta atès el pes de les entitats en el calendari d'activitats al municipi.
- Necessitat d'incorporar un tècnic dedicat exclusivament a Cultura.
- Conveniència de revisar polítiques de comunicació i de relació amb les entitats per aconseguir una major repercussió del programa d'activitats, per exemple treballant conjuntament amb entitats de cultura popular per consolidar tradicions i ampliar públics i fent ús de xarxes informals i canals de comunicació directa (WhatsApp d'entitats, xarxes socials) per millorar la difusió i incentivar la participació ciutadana.
- Voluntat de generar nous públics i diversificar l'oferta.

En el focus grup de tècnics municipal s'han assenyalat diferents debats de fons, que cal tenir en compte a l'hora d'articular el pla d'acció:

Falta de cohesió al municipi

El municipi té diferents nuclis amb dinàmiques diverses: Els Monjos i La Ràpita com a principals i Cal Rubió en un grau més baix. Aquesta realitat planteja reptes en l'accés equitatiu a la cultura.

- *"El municipi té diverses dinàmiques segons el nucli. La programació cultural es concentra més als Monjos, mentre que a la Ràpita hi ha menys oferta i Cal Rubió encara menys. Això pot crear un sentiment de desconexió."*
- *"Les distàncies i la mobilitat també influeixen. Si una activitat cultural es fa en un nucli, és més difícil que la gent d'un altre es desplaci si no hi ha bones connexions o transport públic adequat."*

Històricament, cada nucli ha desenvolupat dinàmiques pròpies, però en els darrers anys les diferències s'han anat difuminant. Així i tot, encara es mantenen algunes especificitats. Els Monjos han experimentat un creixement poblacional notable, mentre que la Ràpita ha mantingut una estructura més estable i menys permeable als canvis demogràfics. Aquesta diferència en el desenvolupament urbà ha influït en les dinàmiques culturals de cada nucli.

Pel que fa a la col·laboració entre entitats, encara que a escala individual moltes persones participen en activitats organitzades en diferents nuclis, les entitats culturals continuen treballant de manera independent, sense una coordinació formal. Això genera una duplicació d'esforços en alguns casos, com en el Sopar de la Dona, que es realitza tant als Monjos com a la Ràpita per separat, organitzat per les respectives colles de diables.

L'any passat es va elaborar un pla director d'equipaments que va posar de manifest que la distribució dels espais culturals podria millorar-se per evitar que totes les activitats es concentrin només als Monjos i la Ràpita. Un dels objectius d'aquest pla és trobar sinergies entre equipaments per garantir una programació més equitativa i assegurar que altres nuclis, com Cal Rubió, també disposin d'activitats culturals periòdiques.

Diversitat i enfocament de les polítiques culturals

El municipi té una població diversa pel que fa a l'origen i les franges d'edat, fet que obliga a replantejar les polítiques culturals perquè siguin més inclusives.

- *"Hem d'aconseguir que la cultura sigui una eina d'integració. Hi ha una comunitat important de població nouvinguda que potser no se sent interpel·lada per l'oferta cultural actual."*
- *"Moltes vegades, les activitats culturals no tenen en compte les realitats socials de certs col·lectius. Hi ha persones grans que no participen en res perquè no se senten còmodes o no coneixen l'oferta."*
- *"Els joves consumeixen la cultura d'una manera molt diferent de la de les generacions anteriors. Cal pensar en formats més digitals, més dinàmics, més participatius."*

En l'àmbit associatiu, es detecta que l'única entitat que aglutina la diversitat cultural és l'Associació Islàmica, que organitza classes d'àrab obertes a tothom. Tot i que l'Ajuntament hi manté interlocució, no s'ha aconseguit una dinàmica regular de col·laboració. Això pot respondre a diversos factors, com la manca de xarxes de connexió entre els col·lectius nouvinguts i les activitats tradicionals, el desconeixement de les propostes existents o la percepció que aquestes activitats no són per a ells. A més, les

barreres lingüístiques i culturals també poden dificultar la seva implicació en el teixit associatiu local. En els Focus diferents veus remarquen la importància de generar mecanismes que ajudin a trencar aquestes barreres inicials i fomentin la participació activa dels nous veïns.

Els joves, tot i compartir espais d'oci i interessos comuns, no sempre es tradueixen en una participació activa en activitats culturals organitzades. Per això, es considera fonamental crear espais de participació juvenil que permetin aprofitar la diversitat cultural i facilitar la seva interacció amb la resta de la comunitat. En aquest sentit, el futur Consell de la Joventut pot tenir-hi un rol important.

El repte del català

L'ús social del català ha disminuït en diversos àmbits i cal considerar el paper de la cultura per revertir aquesta tendència.

- *"Les activitats culturals haurien de fomentar el català d'una manera natural, sense que sigui percebut com una imposició."*
- *"A l'escola i als instituts, el català està present, però fora de l'aula baixa molt l'ús. Això ens indica que cal reforçar-lo a través d'activitats culturals."*
- *"Si volem que el català sigui un vehicle d'integració, hem de fer activitats pensades per a les persones que el volen aprendre i utilitzar en un context real."*

Pel que fa a la llengua catalana, es remarca que la comunicació institucional de l'Ajuntament es duu a terme íntegrament en català, incloent-hi les xarxes socials, la comunicació digital, la documentació administrativa i la correspondència oficial. Aquesta política respon a un compromís ferm amb la normalització lingüística i evita qualsevol mena de concessió que pugui minimitzar-ne l'ús oficial. Paral·lelament, es desenvolupen iniciatives per fomentar l'aprenentatge del català entre els col·lectius nouvinguts. Dues de les tres escoles d'educació primària participen en el programa "Xerrem Junts", que ofereix classes de català per a famílies immigrants, amb una assistència mitjana de 10 a 15 persones per setmana. No obstant això, a l'escola de Sant Domènec, a la Ràpita, el programa no s'ha pogut implementar per manca de voluntariat, fet que evidencia la necessitat de reforçar aquestes iniciatives amb més suport institucional. També es destaca que l'Escola d'Adults ofereix cursos de català i castellà, tot i que sovint la motivació per aprendre català està condicionada per requisits administratius, com els informes d'arrelament, fet que converteix l'aprenentatge de la llengua en una necessitat burocràtica més que en un interès real. Aquesta situació dificulta la consolidació de l'ús social del català entre els col·lectius nouvinguts.

Pel que fa a la situació sociolingüística general, s'observa que el català ha perdut presència com a llengua d'ús habitual, especialment entre el jovent. L'Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població (EULP) del 2023, publicada recentment mostra com els joves d'entre 15 i 29 anys són els que més coneixement tenen del català, tot i que són també els que menys el parlen habitualment, juntament amb els d'entre 30 i 44 anys. L'enquesta indica que el 32,6% de la població catalana utilitza el català com a llengua habitual, una disminució de gairebé 4 punts percentuals respecte al 2018. Aquest descens en l'ús

habitual del català es produeix tot i un augment en el nombre de persones que entenen i poden parlar la llengua. Encara no hi ha resultats per comarca. Les dades disponibles fins ara de l'Alt Penedès presentava uns coneixements i usos del català superiors a la mitjana catalana (EULP, 2018).

Tot i que el català continua sent la llengua vehicular en l'ensenyament, la realitat social és una altra: als patis i als carrers, el castellà predomina i molts docents adapten l'idioma a la realitat de l'alumnat, fent servir més castellà quan el perfil lingüístic dels estudiants ho requereix. Aquesta tendència, que també es dona a Barcelona i a l'àrea metropolitana, posa en evidència la necessitat d'impulsar mesures més efectives per revertir el retrocés del català en l'ús quotidià.

Dins del Pla Educatiu d'Entorn, es preveu la creació de tres grups de treball, un dels quals estarà dedicat a la interculturalitat i la promoció de la llengua catalana. L'objectiu d'aquest grup és establir accions concretes per fomentar la diversitat cultural i reforçar l'ús del català en els diferents àmbits socials. No obstant això, es remarca que en experiències anteriors, quan no hi ha hagut una guia clara, recursos suficients o un seguiment constant, aquests grups de treball han anat desapareixent. Per tant, es considera essencial garantir un suport estable i definir una estratègia clara que asseguri la seva continuïtat i el seu impacte en la comunitat.

Coordinació de l'organització municipal

Molts tècnics han assenyalat que cal una millor coordinació entre departaments per optimitzar els recursos i fer polítiques culturals més eficients.

- *"Cada projecte involucra diferents departaments i treballem molt transversalment, però hi ha marge per millorar la coordinació i evitar duplicitats."*
- *"Cal establir mecanismes estructurats de coordinació perquè a vegades cadascú va fent la seva part sense una visió global."*
- *Un consell de cultura podria ser útil per implicar més la ciutadania en la planificació cultural. Cal assegurar que realment hi hagi una participació activa i no sigui un òrgan simbòlic que després no té impacte real."*

Es debat si és necessari un Consell de Cultura per estructurar millor la participació en les decisions culturals. No hi ha un consens i una certa desconfiança del seu sentit. "Estem cremats".

També es posa de manifest la necessitat d'un suport institucional més fort per evitar la sobrecàrrega de les associacions i garantir la continuïtat de les iniciatives culturals en tots els nuclis del municipi.

Potencial territorial de la comarca

Santa Margarida i els Monjos no pot treballar la cultura de manera aïllada, sinó que ha d'explorar les sinergies amb municipis propers i amb la comarca.

- *"Hi ha molta relació amb altres municipis en l'àmbit turístic i això també s'hauria de potenciar a escala cultural."*
- *"Hem de mirar més enllà del municipi i pensar en la comarca com un espai cultural unitari."*
- *"Els joves es mouen per tota la comarca, no només dins del municipi. Per tant, la programació cultural també hauria de tenir en compte aquesta mobilitat."*

Santa Margarida i els Monjos forma part del Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès, un organisme comarcal consolidat que estructura la cooperació entre municipis i facilita projectes conjunts pel que fa al turisme. Estructures similars, per bé que no tan formalitzades, existeixen pel que fa a esports o joventut. Aquesta estructura de coordinació no existeix en l'àmbit cultural, fet que suposa un repte per explorar noves formes de col·laboració entre municipis. En els diferents focus grup ha sorgit un cert consens que es podrien desenvolupar estratègies compartides com ara la creació de programacions conjuntes (per exemple, cicles de concerts itinerants), la coordinació en la difusió d'activitats culturals i la creació de xarxes de tècnics per compartir recursos i projectes.

Un altre factor que condiciona la dinàmica cultural comarcal és el pes de Vilafranca del Penedès com a centre cultural, patrimonial i turístic de referència. La seva importància en l'àmbit cultural és innegable, però aquesta centralitat genera a la vegada una finestra d'oportunitat per Santa Margarida, que és referent pel que fa a cultura en els municipis veïns (el carnaval o la programació de la biblioteca en poden ser exemples).

Annex B. Qüestionari obert: Eixos estratègics i accions

Aquest formulari és un esborrany dels eixos estratègics i accions treballats en el procés d'elaboració del Pla d'Acció Cultural de Santa Margarida i els Monjos. Estan llistats per a poder-los connectar, ampliar, ajustar, revisar o suprimir a partir de les diferents accions de contrast que es faran, una de les quals és aquest formulari.

1. Eix instrumental: Millora de les polítiques culturals

1.1 Reforç de l'àmbit de cultura dins l'organigrama municipal

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Augment del pressupost destinat a l'àmbit.	[]	[]	[]	[]
Creació i consolidació de la plaça de tècnica de cultura.	[]	[]	[]	[]
Establiment de reunions de coordinació mensuals entre àrees municipals vinculades.	[]	[]	[]	[]
Desplegament del nou PAC com a eina de planificació estratègica.	[]	[]	[]	[]
Impulsar una memòria cultural anual amb indicadors clau.	[]	[]	[]	[]
Realització sistemàtica d'enquestes de satisfacció i gestió per entendre millor els públics potencials.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

1.2 Polítiques culturals més inclusives

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Adaptació de la programació cultural per incorporar una nova tipologia d'actes incloent en els nous públics (joves, nouvinguts).	[]	[]	[]	[]
Fomentar la representació de col·lectius minoritaris en esdeveniments públics.	[]	[]	[]	[]
Invitació a un grup nou conèixer els equipaments culturals i algunes activitats quan algú s'empadrona al municipi.	[]	[]	[]	[]

Programació d'esdeveniments 'tradicionals' amb caràcter distintiu i potencial de projecció.	[]	[]	[]	[]
Foment del talent local a través de Mostra Artística i programes d'art de carrer.	[]	[]	[]	[]
Fomentar visites escolars a equipaments culturals locals.	[]	[]	[]	[]
Establir vincles entre escoles i biblioteca amb un programa d'accions conjuntes regular.	[]	[]	[]	[]
Revitalització de la cultura popular i tradicional, a partir del nou protocol de festes.	[]	[]	[]	[]
Programació estable d'activitats culturals a equipaments.	[]	[]	[]	[]
Coorganitzar activitats culturals amb entitats comunitàries i socials.	[]	[]	[]	[]
Fer un calendari cultural representatiu de la diversitat local.	[]	[]	[]	[]
Dotar la biblioteca de nous usos com a node cultural i espai de formació, memòria i innovació participativa.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

1.3 Promoció activa del català

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Consolidar la presència del català com a llengua vehicular en les activitats i comunicació cultural.	[]	[]	[]	[]
Elaborar un informe anual sobre la presència de català a l'administració, equipaments culturals, programació i activitats educatives.	[]	[]	[]	[]
Reforçar i estabilitzar el programa Xerrem, Junts o Vincles amb suport i horaris adaptats.	[]	[]	[]	[]
Impulsar continguts culturals en català a les xarxes socials, especialment a Instagram, adreçats a adolescents i joves.	[]	[]	[]	[]
Col·laboració amb la comunitat educativa: treballar amb el Pla Educatiu d'Entorn per incorporar continguts de promoció del català a les	[]	[]	[]	[]

activitats extraescolars i culturals.				
Accions culturals en català per a públics diversos: contacontes, teatre social, activitats familiars, cinefòrums i tallers temàtics per a infants i joves nouvinguts.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

1.4 Enfortir la coordinació territorial entre nuclis dins del municipi

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Creació d'una agenda cultural compartida.	[]	[]	[]	[]
Fomentar espais de trobada, formació i treball compartit.	[]	[]	[]	[]
Dinamitzar espais culturals als barris i nuclis menys representats (ex. Cal Rubió), garantint equilibri territorial.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

1.5 Aposta jove

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Convocar una mostra anual de creació jove.	[]	[]	[]	[]
Dotar de recursos els col·lectius juvenils culturals.	[]	[]	[]	[]
Incloure l'art urbà dins la programació cultural municipal.	[]	[]	[]	[]
Fomentar noves lectures de la cultura popular (fusions, reinterpretacions joves).	[]	[]	[]	[]
Crear un espai estable de trobada i creació cultural jove.	[]	[]	[]	[]
Dissenyar un casal d'estiu municipal de foment de la cultura on els infants i adolescents desenvolupin activitats artístiques.	[]	[]	[]	[]
Dinamitzar el Consell de Joves amb accions autogestionades.	[]	[]	[]	[]
Impulsar residències creatives de curta durada.	[]	[]	[]	[]

Reactivar el projecte educatiu vinculat a la Festa Major dins el Pla Educatiu d'Entorn.	[]	[]	[]	[]
---	-----	-----	-----	-----

Comentaris:

1.6 Actualització de la comunicació cultural

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Redelinició de la comunicació municipal per alinear-la amb els objectius del PAC.	[]	[]	[]	[]
Redissenyar els canals digitals de comunicació cultural municipal.	[]	[]	[]	[]
Incorporar eines de seguiment estadístic de les accions de comunicació.	[]	[]	[]	[]
Impulsar una agenda cultural digital i física única, amb gestió compartida entre Ajuntament i entitats.	[]	[]	[]	[]
Ajust i càpsules de formació per a la creació de web, butlletí d'informació o xarxes socials per a entitats.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

2. Eix Temàtic: Impuls d'eixos transversals de singularitat

2.1 Impuls del projecte transversal Educació en valors i educació per la pau

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Creació d'una línia de subvenció específica per entitats per iniciar el projecte.	[]	[]	[]	[]
Creació d'una marca pròpia i reforç comunicatiu de la mateixa.	[]	[]	[]	[]
Identificar esdeveniments irradiadors d'aquesta línia de treball, com ara el Carnaval, la Mostra Artística, etc.	[]	[]	[]	[]
Establir convenis amb escoles i instituts per incorporar projectes culturals dins el currículum escolar. Suport a les AMPA i AFA per a desenvolupar accions. Desplegar tallers de	[]	[]	[]	[]

sensibilització cultural a centres educatius.				
Organitzar exposicions sobre drets humans i justícia global.	[]	[]	[]	[]
Desenvolupar programes de salut emocional a través de la cultura (ex. teatre social, memòria viva).	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

2.2 Patrimoni natural

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Impuls del centre dual Centre Interpretació Parc + Centre Transhumància.	[]	[]	[]	[]
Creació de rutes patrimonials com Camí Ferriol i Forns de Calç (Cementera).	[]	[]	[]	[]
Impuls de la mobilitat sostenible (Ranca Tren-Bici).	[]	[]	[]	[]
Coordinar activitats culturals als espais naturals i arquitectònics singulars.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

2.3 Memòria històrica

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Desenvolupar tallers de memòria i cultura oral per a escoles.	[]	[]	[]	[]
Impulsar projectes artístics vinculats a la memòria històrica local.	[]	[]	[]	[]
Crear un arxiu de memòria oral amb testimonis del municipi.	[]	[]	[]	[]
Renovació del projecte expositiu al CIARGA.	[]	[]	[]	[]
Crear noves edicions de Fils de Vida.	[]	[]	[]	[]
Desplegar un pla de museïtzació i difusió del patrimoni industrial i agrícola (cementeres, transhumància, Molí del Foix).	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

3. Eix relacional: Societat Civil

3.1 Suport al teixit associatiu

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Implementar un sistema de suport administratiu específic per a entitats culturals, amb acompanyament en subvencions i gestions burocràtiques (importància de la Carpeta Ciutadana, tècnic de referència, hores d'atenció blindades).	[]	[]	[]	[]
Elaboració i difusió d'una Guia de Serveis de l'Ajuntament.	[]	[]	[]	[]
Impuls d'una Escola de Formació per a entitats culturals.	[]	[]	[]	[]
Revisió del model de finançament amb més recursos cap a les entitats, en especial si els seus continguts estan en els eixos estratègics del PAC. Establir una línia d'ajuts per a projectes singulars.	[]	[]	[]	[]
Fomentar el reconeixement públic a les entitats actives.	[]	[]	[]	[]
Facilitar el relleu generacional en entitats mitjançant ajudes específiques i espais per a joves dins de les entitats.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

3.2 Millora òrgans de participació

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Promoció de processos participatius en la definició d'activitats culturals.	[]	[]	[]	[]
Estudiar la creació d'un òrgan consultiu amb entitats, tècniques i ciutadania.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

3.3 Enfortir la coordinació territorial entre nuclis dins del municipi

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Creació d'una agenda cultural compartida.	[]	[]	[]	[]
Fomentar espais de trobada, formació i treball compartit.	[]	[]	[]	[]
Dinamitzar espais culturals als barris i nuclis menys representats (ex. Cal Rubió), garantint equilibri territorial.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

4. Eix Dotacional: Impuls i ampliació d'equipaments culturals

4.1 Potenciament del Castell de Penyafort

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Impuls del nou equipament dual a la Casa del Prior (Transhumància / Centre interpretació): concretar la cerca del finançament i desenvolupar el projecte museogràfic per fer un projecte executiu.	[]	[]	[]	[]
Construcció del nou punt d'accés (ja compromesa amb la DIPBA).	[]	[]	[]	[]
Altres millores del conjunt del Castell, segons el que delineix el Pla Director.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

4.2 Rellançament del CIARGA

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Buscar un conveni de col·laboració públicoprivada per impulsar l'ampliació de l'equipament.	[]	[]	[]	[]
Renovació del discurs expositiu.	[]	[]	[]	[]
Reforç del lligam amb el món educatiu (FP).	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

4.3 Posada al dia de l'Escola de Música municipal

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Impulsar el projecte de Rehabilitació de les Escoles Velles.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

4.4 Reforç de la Biblioteca

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Convertir la Biblioteca en node cultural del municipi: espai de programació estable, espai formatiu de memòria.	[]	[]	[]	[]
Especialització en cultura de pau, memòria i territori, en xarxa amb CIARGA, Castell i Parc del Foix.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

4.5 Major aposta pel Mas Catarro i la Quadra

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Mas Catarro: avançar en l'adaptació de l'equipament (especialment les sales de la planta baixa) per afavorir l'impuls de residències artístiques, tallers de creació i espais d'assaig, activitats formatives i laboratoris vinculats a la cultura contemporània.	[]	[]	[]	[]
La Quadra: augment de la capacitat d'emmagatzema tge per materials i recursos culturals, especialment per donar suport, així com l'actualització de les projeccions i el reforç de l'experiència virtual.	[]	[]	[]	[]
Jardí: habilitació de recursos per aportar millora aquest espai com a lloc d'activitats en els mesos de bon temps.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

4.6 Política general equipaments (d'acord amb el Pla d'Equipaments)

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Desenvolupar sales d'assaig, espais per a residències artístiques breus i laboratoris de creació digital o multimèdia.	[]	[]	[]	[]
Explorar fórmules híbrides entre Ajuntament i entitats per garantir sostenibilitat, relleu generacional i impacte comunitari.	[]	[]	[]	[]
Revisió compartida amb entitats i serveis municipals per optimitzar usos, garantir l'equilibri territorial i ampliar horaris.	[]	[]	[]	[]
Distribució equilibrada: Desenvolupar programació cultural estable als equipaments de tots els nuclis (Monjos, la Ràpita, Cal Rubió), evitant concentració d'actes.	[]	[]	[]	[]
Dinamització compartida: Obrir els equipaments a la creació amb entitats, escoles i col·lectius juvenils. Prioritzar iniciatives que impliquin públics diversos.	[]	[]	[]	[]
Accions de millora física: Plans de manteniment, accessibilitat universal, climatització sostenible i equipament tecnològic adaptat als usos contemporanis.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

5. Eix de Governança: Dinàmiques supramunicipals

5.1 Coordinació tècnica supramunicipal

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
Promoció d'un espai tècnic de coordinació cultural comarcal.	[]	[]	[]	[]
Organitzar una trobada anual d'agents culturals de la comarca.	[]	[]	[]	[]
Foment de bones pràctiques i projectes comarcals.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

5.2 Programació coordinada

	Prioritat màxima	Prioritat mitjana	Prioritat menor	No prioritari
--	---------------------	----------------------	--------------------	------------------

Impuls de programacions conjuntes amb municipis veïns.	[]	[]	[]	[]
Promoure la cocreació artística en projectes intermunicipals.	[]	[]	[]	[]

Comentaris:

Comentari final (opcional):

Annex C. Pla d'Equipaments (informació destacada)

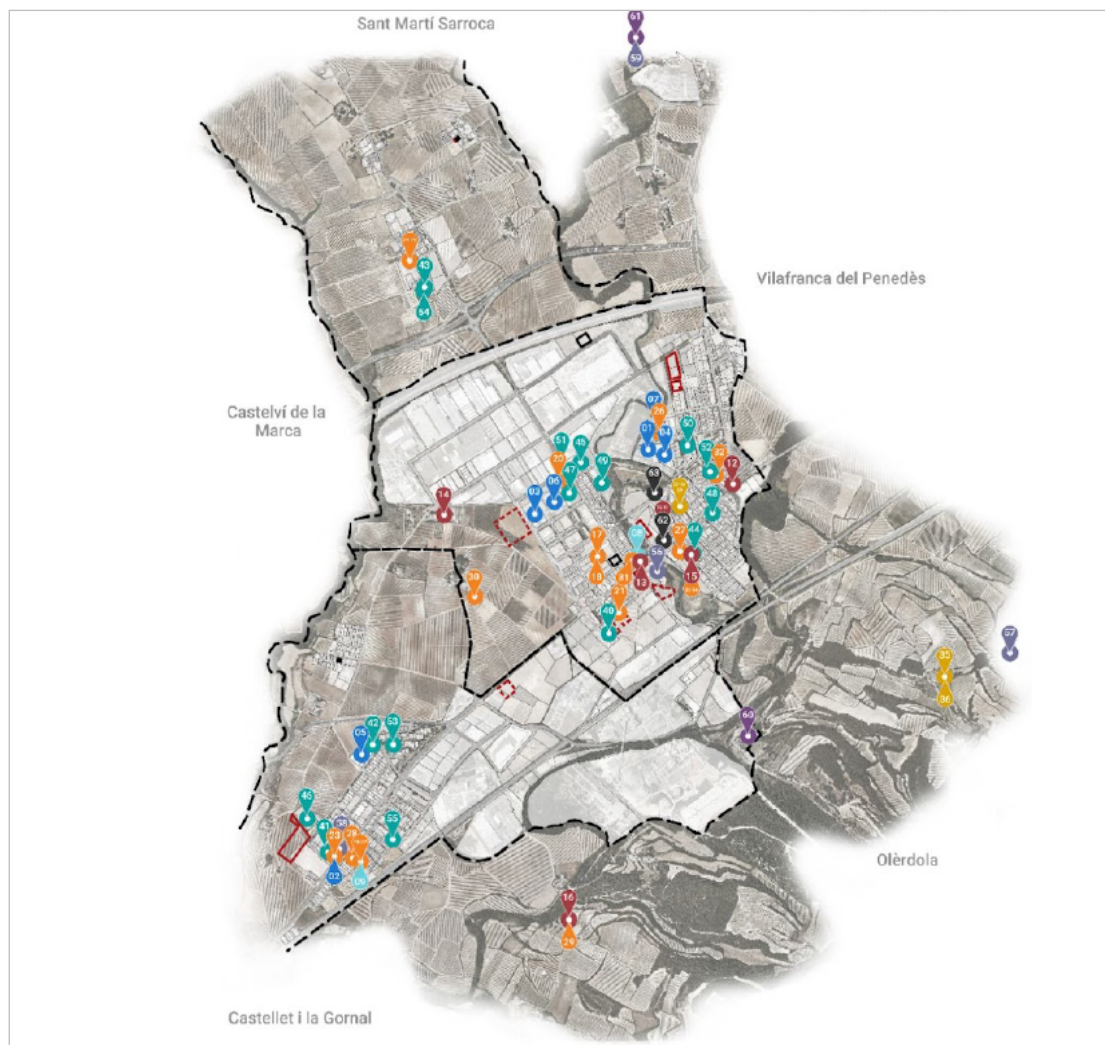
*Gràfics d'interès obtinguts del Pla Estratègic d'Equipaments

Cultural i cívica						
SM_017	Arxiu municipal	*	134,6	154,8	SE	Pública (municipal)
SM_018	Biblioteca de Santa Margarida i els Monjos	2.579,1	1.070,4	1.156,2	SE	Pública (municipal)
SM_019	Biblioaccés La Ràpita	371,2	241,0	325,3	SE	Pública (municipal)
SM_020	Sala Alguer	2.664,9	438,1	544,2	SE	Pública (municipal)
SM_021	Local social Costa Daurada	604,0	55,6	75,0	SE	Pública (municipal)
SM_022	Espai municipal Antistiana	*	295,7	321,3	SE	Pública (municipal)
SM_023	Escoles velles de la Ràpita	1.818,1	694,8	924,4	SE	Pública (municipal)
SM_024	Escoles velles Cal Rubió	*	219,3	296,0	SE	Pública (municipal)
SM_025	Centre Cultural i Recreatiu Cal Rubió	584,6	250,4	313,0	SE	Privada
SM_026	Casa de cultura Mas Catarro	3.387,7	449,7	607,1	SE	Pública (municipal)
SM_027	Associació Societat Coral i d'Esbarjo La Margaridoia	2.493,5	824,0	1.030,0	SE	Privada
SM_028	Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc	739,6	832,8	1.041,0	SE	Privada
SM_029	Castell de Penyafor	1.830,3		4.337,0	SE	Pública (municipal)
SM_030	Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i Guerra Aèria (CIARGA)	4.797,3	176,0	185,7	SE	Pública (compartida)
SM_031	Centre d'Interpretació Històrica i Natural del Molí del Foix	1.860,0	322,2	435,0	SE	Pública (municipal)
SM_032	Casal dels avis municipal (Josep Solé i Planes)	418,4	668,9	885,4	SE	Pública (municipal)
SM_033	Espai Jove Tangram	550,6	177,1	239,1	SE	Pública (municipal)
SM_034	Ludoteca La Baldufa	*	113,9	133,0	SE	Pública (municipal)
TOTAL		24.699,2	6.964,3	13.003,4		

Taula resum de unitats de equipaments, superfície de sòl i superfície construïda

Àmbit	Unitats	%	Sup. sòl	%	Sup. construïda	%
Docència	7	11,11%	37.710	28,98%	14.886	33,83%
Sanitat	2	3,17%	467	0,36%	478	1,09%
Administratiu i proveïment	7	11,11%	1.010	0,78%	2.325	5,28%
Cultural i cívica	18	28,57%	24.699	18,98%	13.003	29,55%
Serveis socials	5	7,94%	3.838	2,95%	1.773	4,03%
Serveis religiosos	4	6,35%	2.078	1,60%	1.757	3,99%
Esport	15	23,81%	47.430	36,45%	3.438	7,81%
Serveis funeraris	2	3,17%	5.137	3,95%	3.731	8,48%
Seguretat i emergències	2	3,17%	361	0,28%	228	0,52%
Gestió residus	1	1,59%	7.381	5,67%	2.385	5,42%
TOTAL	63	100,00%	130.112	100,00%	44.004	100,00%
Habitants SMiEM	7.629 habitants		17,05 m2 sòl/hab		5,77 m2 sup/hab	

Font: Elaboració pròpia, 2022.

Annex D. Dades per equipament

*Informació facilitada per l'equip de govern

CENTRE	ES REALITZA MEMÒRIA D'ACTIVITATS?	NOMBRE DE VISITANTS I USUARIS	ES DISPOSA D'ENQUESTES ALS VISITANTS?	GESTIÓ
SALA ALGUER	NO	No comptabilitzat	NO	Pròpia
BIBLIOTECA	SI	Apareix a la memòria	NO	Pròpia
MOLÍ DEL FOIX	SI	Apareix a la memòria	NO	Externa (empresa 4 passes)
CASA DE CULTURA DE MAS CATARRO	NO	No comptabilitzat	NO	Pròpia
LA QUADRA	NO	No comptabilitzat	NO	Pròpia
CIARGA	SI	Apareix a la memòria	Feedback visitant	Externa (empresa Androna Cultura)
ANTISTIANA	NO	No comptabilitzat	NO	Pròpia

Annex E. Fonts documentals

Documents aportats pel municipi:

- Pla director d'equipaments de Santa Margarida i els Monjos (Volum II anàlisi i diagnosi. El PDE ha estat redactat amb el suport i gestió de Diputació de Barcelona)
- Pla d'actuació municipal 2024-2027
- Pla local de joventut

Les dades referenciades en aquest primer bloc subministrats pel CERC, en informes a part, corresponents al municipi:

1. Dades de despesa municipal en cultura.
2. Dades de programes de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona
3. Cercles de Comparació Intermunicipal de serveis d'àmbit cultural
4. Informació de subvencions de la base de dades de la Gerència de Serveis de Cultura
5. Altres informacions específiques provinents d'altres gerències de la Diputació de Barcelona

Primer llistat de fonts obertes que es consultaran:

- [Directori de municipis de la Diputació de Barcelona](#): fitxa per cada municipi de la província de Barcelona amb que proporciona les següents dades: Dades generals i informació de contacte amb l'ajuntament i dades bàsiques de territori; Càrrecs electes; Organismes autònoms i altres ens; Indicadors d'habitatge; Indicadors locals ODS; Indicadors socials; Geoportal/cartografia; Dades obertes del municipi; Informació i documentació oficial (ordenances, reglaments, etc.)
- [Programa HERMES](#): eina estadística per a l'anàlisi socioeconòmica municipal dels 311 municipis de la demarcació de Barcelona. Les dades procedeixen de diverses fonts (Idescat, INE, departaments i organismes públics i privats...). Estructura més d'un centenar de variables d'estadística municipal en informes, mapes temàtics i indicadors.
- [VISOR 2030](#): bateria d'indicadors de base municipal sobre la realitat social, econòmica i mediambiental de la província de Barcelona concebuda per oferir informació sobre el grau d'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible de Nacions Unides (ODS) als municipis i comarques.
- [Sistema d'informació territorial municipal \(SITMUN\)](#): plataforma que permet compartir i publicar capes d'informació geogràfica generades pels propis serveis de la Diputació de Barcelona, els ens locals de la demarcació de Barcelona i altres organismes.

- [Portal Biblioteca Virtual \(Gerència de Biblioteques\)](#): portal de la Diputació de Barcelona que inclou dades, plànols, fotos, horaris, agenda i estadístiques bàsiques d'usuaris i ús de cada biblioteca.
- [Mapes de Patrimoni Cultural \(Oficina de Patrimoni Cultural\)](#): un Mapa de Patrimoni Cultural és un exhaustiu inventari que recull tots els elements del patrimoni immoble, moble, documental, immaterial i natural d'un municipi, amb l'objectiu de proporcionar al corresponent ajuntament una eina de coneixement i de gestió que li permeti establir mesures de recerca, protecció, conservació i rendibilització social del seu patrimoni cultural i natural.
- [Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya](#): proporciona accés a gran nombre de dades sociodemogràfiques dels municipis catalans en aquests àmbits: població, cultura i llengua, educació, eleccions, treball, qualitat de vida, macromagnituds de finances públiques, sectors econòmics, medi ambient.
- [Base de dades d'equipaments municipals](#): l'estadística d'equipaments culturals de Catalunya inclou les tipologies d'equipaments de l'àmbit municipal, públics i privats, següents: arxius, biblioteques, museus i col·leccions, espais escènics i musicals, espais d'arts visuals, centres culturals i ateneus, altres espais aptes per a ús cultural. S'hi pot trobar la informació i visualització de les dades bàsiques dels equipaments culturals classificats per tipologia a través del cercador d'equipaments. Es poden consultar les dades segons el municipi, comarca i tipologia d'equipaments. Permet descarregar i obtenir-ne els llistats. S'actualitza a través dels referents dels municipis.
- [Guia d'entitats](#): recurs per localitzar les associacions i entitats culturals municipals. Permet fer cerques per tipus d'entitats, àmbits, municipi, comarca, etc.

11. Crèdits

El Pla d'Acció Cultural de Santa Margarida i els Monjos ha estat una iniciativa de l'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos, i s'ha dut a terme amb el suport de l'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Gerència de Cultura de la Diputació de Barcelona, entre gener i juliol de 2025.

En l'elaboració d'aquest document han participat:

Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos:

Coordinació i seguiment:

Esther Marmaneu, Alcaldessa, Regidora de Patrimoni i Memòria Històrica

Maite López, Regidora de Cultura

Laura Fernández, tècnica de Patrimoni

Alba Ocón, tècnica de Joventut, amb atribucions de Cultura

Regidors consultats per a l'elaboració del document:

Maite López, Regidora d'Educació i Cultura, Infància i Joventut

Oriol Torrents, Regidor d'Esports i Via Pública i Mobilitat i 1r Tinent d'Alcalde

José Luis Soriano, Regidor de Seguretat i Civisme, Comunicació i Món Digital, Hisenda, comerç, Mercats i Fires i 2n tinent d'Alcalde

Neus Hernández, Regidora de Festes, Salut, Participació i 4a tinent d'Alcalde

Filo Martínez, Regidora de Medi Ambient, Parcs i Jardins, Obres i Manteniment, Gent Gran, Benestar Animal

Esther Marmaneu, Alcaldessa, Regidora de Patrimoni i Memòria Històrica, Igualtat, Urbanisme i Habitatge, Turisme

Lourdes Quer

Aaron Fernández

Susana Escribà

Gemma Girona

Tècnics consultats per a l'elaboració del document:

Jordina Camps, Tècnica de Promoció Econòmica, Comerç i Turisme

Mar Gelida, Arquitecte Municipal

Josep Maria Calaf, Tècnic de Medi Ambient

Marta Torrents, Tècnica del Pla Educatiu d'Entorn
Carles Estela, Tècnic d'Educació i mestre de l'Escola d'Adults
Imma Pulido, Tècnica de Comunicació
Xavier Pujol, Tècnic d'Esports
Laura Martín, Tècnica d'Infància
Fàtima Ajharbi, Tècnica de Desenvolupament Local
Alba Ocón, Tècnica de Joventut
Laura Fernández, Tècnica de Patrimoni i Memòria Històrica
Aida Bosch, Directora de la Biblioteca Municipal
Teresa Rovira, Tècnica municipal
Mar Esteve, Tècnica CIARGA

Entitats i persones consultades per a l'elaboració del document:

Joan B. Ballarta, Centre Cultural i Recreatiu Rapitenc i Coral l'Amistat de La Ràpita
Pau Coral Arnabat i Laia Bosch Bergalló, Grup de Joves de La Ràpita
M. Victòria Tutusaus Hurtado i Jaume Mata Calaf, S.C.E. La Margaridoia
Josep Maria Martí Calvet, Club de Bitllets Catalanes La Ràpita
Xavier C. Bonastre, Gegants de la Ràpita
Judit Piñol Valle i Xènia Lleixà, Comparsa Els Trapillos
Mireia Galimany Valldosera i Mònica Vilà Vidal, Coral infantil la Bombeta Màgica de La Ràpita
Núria Rosell Vidal, Grup d'Estudis Rapitencs i Diables infantils Les Espurnes
Magi Casulleras, Cor de la Margaridoia
Josep Joan Aullón, Drac dels Monjos
Josep Anton Avila Rodríguez, Carnavalistic Monjos
Cristina Ribas Ferret, Coral Infantil El Flabiol i coordinadora de balls folklòrics
Pilar Mill Piñol, Fils de Vida
Antonio Hidalgo Gallardo, Coral La Margaridoia
Roser Julià Juncadella, Fina Ferret, Coral Amics de Penyafel
Jordi Painous Escofet, Club esportiu Bttros Independents

Entitats que no van poder assistir als Focus Groups presencials, però convidades a participar a través del qüestionari en línia: Grup de teatre el Molí, Teatre Tangram, Amics del teatre de la Ràpita, Coral Amics de Penyafort, Coral infantil Amics de Penyafort, Coral INS El Foix, Coral CEIP Doctor Samaranch i Fina, Coral l'Amistat, Escola de Puntaires

St. Raimon de Penyaforç, Grup de Sardanes, Comissió de Festes dels Monjos, Junta Centre Recreatiu Rapitenc, Junta Centre Recreatiu Cal Rubió, Comissió de la Festa del Most de la Ràpita, Associació de joves dels Monjos, Comissió Amics de Penyaforç, Associació Fora del Ramat, Club de Lectura Adult Biblioteca municipal, Club de Lectura Juvenil Biblioteca, Grup Serrallongues, Grup de Diablers Spantus, Ball de Diablers de la Ràpita, Diablers petits dels Monjos, Grup de geganters dels Monjos.

Diputació de Barcelona (Gerència de Cultura):

Coordinació metodològica, suport tècnic i de contingut:

Laia Gargallo, cap de l'Oficina (CERC)
Aina Roig, cap de la Secció Tècnica (CERC)
Marisa Jiménez, tècnica de cultura (CERC)

Amb la col·laboració dels serveis tècnics de l'Oficina de Difusió Artística (ODA), de l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) i de la Gerència de Serveis de Biblioteques (GSB).

Coordinació i redacció:

Oriol Lladó, consultor

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina d'Estudis i Recursos Culturals

Montalegre, 7. 08001 Barcelona

Tel. 934 022 565

o.estudisrc@diba.cat

www.diba.cat